

MAGAZÍN

PRAKTICKÉ LETNIČNÍ TEOLOGIE

Jaro 2015 | Druhý ročník

DUCHOVNÍ BOJ

Kristovo vítězství nad světem,
tělem i mocnostmi temna.

OBSAH

1. George O. Wood (str. 4 - 7)

BOŽÍ ZBROJ: ZAMYŠLENÍ NAD EFEZSKÝM 6,10-20

Moc musíme v duchovním boji uplatňovat s velkou obezřetností, abychom si byli jistí, že ji uplatňujeme správným způsobem a proti správnému nepříteli.

2. Stephen Lim (str. 8 - 11)

POZOR NA SATANOVY OSTNY

Sedm způsobů, kterými se nepřítel snaží ochromit pastory.

3. M. Moldan, R. Bubik, S. Bubik (str. 12 - 15)

TŘI PERSPEKTIVY NA DUCHOVNÍ BOJ Z PERA ČESKÝCH AUTORŮ

4. Paul Alexander (str. 16 - 19)

SOUBOJ IDEJÍ, KONCEPTŮ A MYŠLENEK

Duchovní boj se často odehrává v oblasti idejí, konceptů a myšlenek. Jak se tedy mohou pastoři a křesťané obecně sebevědomě do této bitvy postavit?

5. Terry Hanna (str. 20 - 23)

ŽIVOTNÍ FILOSOFIE A NEVIDITELNÝ SVĚT

Nesprávně zformovaná životní filosofie je nebezpečná a snadno podléhá démonickému klamu. Avšak správně zformovaná filosofie založená na biblické pravdě umožňuje věřícím rozpoznat démonickou aktivitu a ovlivnit jejich reakci na neviditelný svět.

6. Doug Lowenberg (str. 24 - 28)

DÉMONICKÉ SÍLY A ŽIVOT KŘEŠTĀNA: JAKÝM ZPŮSOBEM ĎÁBEL OVLIVŇUJE VĚŘÍCÍ

Písmo potvrzuje realitu duchovního světa. Západní křesťané, včetně evangelikálů a letničích, jsou však jen s velkými obtížemi schopni vysvětlit a popsat tuto neempirickou dimenzi reality. Špatná diagnóza tak může bránit v nalezení východisek pro ty, kdo bojují s problémy.

7. H. Maurice Lednicky (str. 29 - 32)

OBNOVENÍ VZTAHU (2)

Jakmile jednou člověk zažije úžasnou zkušenost Boží lásky, milosti a odpuštění, těžko bude v životě hledat jiné uspokojení.

8. Mark Wootton (str. 33 - 35)

KOMPLETNÍ LETNIČNÍ SÉRIE: 4. ČÁST

Křest v Duchu svatém je oddělená zkušenost.

9. Marcia Lednicky (str. 36 - 38)

MALÉ LIŠTIČKY

Existuje mnoho lištiček, které mohou ničit náš život. Naši vinici však nemusíme hledat sami, Kristus nám může pomoci.

10. Frank Vice (str. 39)

BOŽÍ VELIKOST

Text Izajáš 40,12 - 31

úvodník

Drazí čtenáři,

vítejte u nového čísla a u nového ročníku Magazínu praktické letniční teologie. Jak jste si určitě všimli, formát časopisu doznal mírné změny, a to v podobě „standardní“ titulní strany. Tato změna souvisí s tím, že jsme se rozhodli nabídnout Vám Magazín i v tištěné podobě. Od tohoto čísla tedy budete mít na vybranou – buď si zdarma stáhnout obvyklou PDF verzi na webových stránkách Apoštolské církve (sekce „zdroje“) nebo si zakoupit v distribuční síti nakladatelství Křesťanský život verzi tištěnou. K tomuto kroku nás přivedly ohlasy těch z Vás, kdo si jednotlivá čísla tisknete na domácích či sborových tiskárnách a vyjádřili jste přání, abychom nabízeli i papírovou verzi. Uvidíme tedy, jak se tato novinka osvědčí.

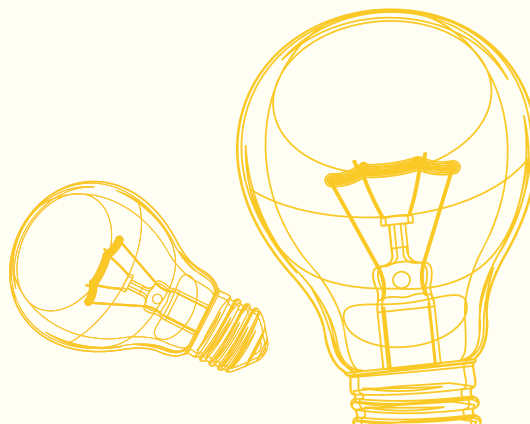
Pravděpodobně vnímáte podobně jako já, že co se týče geopolitických souvislostí, nacházíme se v poněkud rozbouřené době. Stále častěji se ozývají zprávy o konfliktech a bojích, které se sice odehrávají na více či méně vzdálených místech, jako je Ukrajina, Sýrie, Irák, Libye, Nigérie a další, ale dopady těchto bojů stále více vnímáme i v rámci naší vlastní středoevropské reality.

I nové číslo časopisu se zabývá tématem konfliktů a bojů. A i v tomto případě bychom mohli říct, že se tyto boje odehrávají pro nás v poněkud vzdálené realitě, a totiž té duchovní. Stejně tak jako v případě těch pozemských konfliktů však následky těchto zdánlivě vzdálených duchovních bojů můžeme pociťovat v našich konkrétních životech, a to někdy dost významně.

Protože oblast duchovního boje je poměrně široké téma, budeme se spolu se zahraničními i českými autory na ně dívat z rozličných perspektiv. Někteří z autorů budou zdůrazňovat přímou konfrontaci s duchovními mocnostmi, jiní budou hovořit o duchovním boji na úrovni myšlenek, rozličných filosofí a pohledů na svět. Mám naději, že Vás jednotlivé články osloví a pomohou Vám nejen lépe se zorientovat v této ne zcela jednoznačně chápané oblasti křesťanského života, ale třeba i udělat nějaké významnější kroky ve Vašem vlastním křesťanském životě, které budou znamenat, že se v této oblasti stanete ještě efektivnější.

Konflikty na Ukrajině či Blízkém východě totiž můžeme ovlivnit pravděpodobně jen velmi omezeně a zprostředkovaně. Konflikty ve svých vlastních životech však můžeme ovlivnit bezprostředně a zásadně. Přeji inspirativní čtení.

Radek Smetana, redaktor české verze.

BOŽÍ ZBROJ: ZAMYŠLENÍ NAD EFEZSKÝM 6,10-20

George O. Wood

Moc musíme v duchovním boji uplatňovat s velkou obezřetností, abychom si byli jisti, že ji uplatňujeme správným způsobem a proti správnému nepříteli. Níže je uvedeno, jak na to.

Vyrůstal jsem jako dítě misionářů na severozápadě Číny poblíž hranice s Tibetem, a tudíž jsem slyšel dost příběhů o nadpřirozených věcech. Jeden z nich byl obzvláště silný a hlavní role v něm sehrály má matka Elizabeth Weidman Woodová, její sestra Ruth Weidman Plymireová a děsivá noc v jistém čínském hostinci.

Má matka a tetička Ruth odjely do Číny jako svobodné misionářky. Po svém příjezdu se zapsaly do jazykové školy a ubytovaly se v nedalekém hostinci. V jejich pokoji se nacházela buddhistická modla. Hned první noc nemohly usnout. Cítily ve svém pokoji velmi silnou přítomnost zla. Jejich postel levitovala. Přítomnost zla byla tak agresivní, že nemohly téměř mluvit. Skutečně, to jediné, co byly schopny vyslovit, bylo jméno Ježíš. To však stačilo. Přítomnost zla zmizela a Duch svatý jim dodal útěchu.

V jazyce naší moderní doby bychom řekli, že má matka a tetička Ruth podstoupily duchovní střet. Skrze svou víru v Ježíše Krista vyhnaly z toho pokoje zlého ducha. Služba Ježíše (Marek 1,39), dvanácti apoštolů (Marek 3,14-15; Skutky 5,15-16) i služba apoštola Pavla (Skutky 16,16-18; 19,11-12) zahrnovaly exorcismus neboli vymítání. A exorcismus zůstává součástí duchovního boje i dnes.

Přestože duchovní boj zahrnuje střetnutí s duchovní mocí, nemají tato střetnutí vždy formu exorcismu. V Efezském 6,10-20 spojuje apoštol Pavel moc, duchovní boj a rozvoj Božích obdarování a kázně.

NAKONEC...

List Efezským 6,10-20 začíná slovem *nakonec* (KMS). Tento výraz nám naznačuje, že to, co následuje, není pouze závěr dopisu, ale vyvrcholení Pavlova dosavadního výkladu. Abychom pochopili, co zde říká o duchovním boji, musíme mít na paměti slova, která zmínil v předchozích kapitolách svého dopisu.

Před lety si Watchman Nee všimnul, že poselství listu Efezským lze vyjádřit třemi klíčovými slovy: *sedět, chodit a stát*.

Slovo **sedět** popisuje „naše postavení v Kristu“: „*Spolu s ním nás vzkřísil a posadil na nebesích v Kristu Ježíši*“ (2,6; B21). To, že jsme byli spolu s Kristem posazeni po Hospodinově pravici, je Božím skutkem vycházejícím z jeho „lásky“, „milosrdenství“, „milosti“ a „dobroty“ (2,4.5.7.8). Posadit se na židli znamená složit na ni veškerou svou váhu. Když nás Bůh usazuje spolu s Kristem po své pravici, znamená to, že můžeme opřít celou váhu svého spasení o Boží milost.

Slovo **chodit** popisuje „naš život ve světě“: „*Jako vězeň v Pánu vás tedy prosím, abyste svým životem dělali čest tomu povolání, které jste přijali*“ (4,1; B21). Křesťané nesedí na trůnu jako špalky. Milost nepodporuje pasivitu; uschopňuje nás k tomu, abychom byli aktivně poslušni Božímu nařízení: „*Jsmo přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil*“ (2,10). A nakonec zde máme výraz **stát**, který popisuje „naš postoj k nepříteli“: „*Oblecte plnou Boží zbroj, abyste mohli odolat ďáblovým svodům*“ (6,11). Křesťanské putování není procházkou v parku. Efezským 6,10-13 jasně říká, že pouť křesťana je dlouhá a tvrdá dřina, lemovaná bojem proti zlu. A když se člověk v tom boji ocitne, je jeho cílem ubránit své postavení: upadnout znamená porážku, zůstat stát znamená vítězství.

Pokud tedy vnímáme osnovu listu Efezským v kontextu těchto tří výrazů **sedět - chodit - stát**, chápeme, že duchovní boj není jakousi výjimečnou aktivitou určenou pouze duchovním elitám, ale že jde o běžný život každého křesťana, kterého Bůh spasil svou milostí, posvětil skrze poslušnost a vyslal hlásat evangelium ztracenému a umírajícímu světu. Být křesťanem tedy znamená ocitnout se v boji.

BOŽÍ VELIKÁ MOC

Ovšem bojovat v této bitvě - natož v ní zvítězit - je zcela mimo lidské schopnosti. Vítězství náleží síle, která je mnohem větší než my. Proto nás Pavel napomíná: „*svou sílu hledejte u Pána, v jeho veliké moci*“ (6,10). Pouze Bůh může v této válce zvítězit. Vítězství náleží jemu - a rovněž nám - ale pouze tehdy, pokud zůstáváme v něm.

Slova o nadpřirozené moci najdeme v celém listu Efezským. Pavel se v první kapitole modlí, aby věřící mohli zakusit, „*jak nesmírně veliký je ve své moci k nám, kteří věříme*“ (verše 19 a 20). Dále říká: „*Tuto moc dokázal na Kristu, když ho vzkřísil z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích*“ (B21). Tato moc je nepřímo zmíněna i ve verši 2,6, kde slova **vzkřísit** a **posadit** popisují naše spasení skrze milost. Ve verši 6,10 pak sloveso „*buďte silní*“ a fráze „*veliká moc*“ jsou ozvěnou slov z pasáže 1,19-20. Pavel se rovněž modlí za věřící, aby „*se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil, vnitřní člověk a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích*“ (3,16-17), a aby věřící „*mohli spolu se všemi bratřími pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání*“ (3,18-19).

Lord Acton je autorem slavného výroku „*Moc má sklon korumpovat; absolutní moc korumpuje absolutně*“. Jeho pozorování se samozřejmě nevztahuje na Boha, v němž se pojí absolutní moc a zároveň absolutní dobrota. Platí však pro hříšné lidské bytosti, a to dokonce i pro křesťany. Jako hříšníci máme sklon k využívání a zneužívání moci, a to i tehdy, kdy ji zdánlivě používáme v Božím jménu a k uskutečňování jeho záměrů.

Proto musíme stejně jako Pavel vždy spojovat uplatňování nadpřirozené moci s osobou a dílem Ježíše Krista. Bůh prostřednictvím své moci potvrdil život, poselství a vykupující smrt Ježíše Krista tím, že jej vzkřísil z mrtvých a posadil do slávy po své pravici. A prostřednictvím své moci Bůh spasil milostí i nás a povolal nás ke svatému životu, jehož cílem je dosáhnout „*zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti*“ (4,13). Být zapojen do duchovního boje tedy znamená být naplněn mocí lásky, která provázela Kristovu službu. Pokud nepochopíme a nezačneme projevovat šířku, délku, výšku a hloubku této lásky, pak jsme v této bitvě prohráli.

Z toho vyplývá, že moc v duchovním boji musíme uplatňovat s velkou obezřetností, abychom si byli jistí, že ji uplatňujeme správným způsobem a proti správnému nepříteli.

MOCNOSTI TOHOTO TEMNÉHO SVĚTA

Šestá kapitola listu Efezským identifikuje našeho nepřítele v rámci duchovního boje: „*Neboť náš zápas není proti krvi a tělu, ale proti vládám, proti autoritám, proti světovládcům této temnoty, proti duchovním mocnostem zla v nebeských oblastech*“ (verš 12; KMS).

Tato identifikace nepřítele obsahuje 2 složky:

Zaprvé, naši nepřátelé nejsou „*tělo a krev*“. Jinými slovy, naši nepřátelé nejsou lidské bytosti. Nikdy bychom neměli demonizovat ty, které Kristus přišel spasit (1Tm 1,15; 2,4). Bez ohledu na to, jak dalece jsou jejich názory namířené proti Bohu, jak nemorální je jejich chování, jak hluboce námi pohrdají a jak úporně nás napadají, nebojujeme **proti lidem**. My bojujeme **za lidi** a za to, aby mohli být „*(vysvobozeni) z moci tmy a (přeneseni) do království (jeho) milovaného Syna*“ (Koloským 1,13), stejně jako jsme to prožili i my.

Zadruhé, naši nepřátelé jsou „*vlády*“, „*autority*“, „*světovládci temnoty*“ a „*duchovní mocnosti zla*“. Pavel rovněž hovoří o „*ďábových nástrahách*“ (6,11) a o „*tom zlém*“ (6,6). Bojujeme proti světu démonů.

Démoni jsou převrácené osobnosti. Byli stvořeni, aby sloužili Bohu, oni jej však vědomě odmítají. Tím, že odmítají toho, který je nejvyšší realitou, ztrácejí kontakt s veškerou realitou. Jejich mysl není nasměrována k pravdě a jejich skutky nesměřují ke zbožnosti. Ježíš učil, že ďábel je „*lhář a otec lži*“ (Jan 8,44). Petr píše: „*Váš protivník, ďábel, obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltil*“ (1Pt 5,8). Kdekoliv jsou přítomní démoni, tam klam, neposlušnost a zkáza vytvářejí zmatek.

Démonično se projevuje různými způsoby. Na osobní úrovni se projevuje posedlostí, kdy démoni ovládají osobnost jedince. Vzpomeňme si na posedlého z gerasenské krajiny (Marek 5,1-10). Předtím, než byl duch vyhnán, byl tento muž sám, nahý a mimo jakoukoliv tělesnou kontrolu. Jeho jméno bylo jménem démonů, kteří jej ovládali: „*Legie*“. Po vyhnání démonů ho sousedé viděli, „*jak sedí oblečen a chová se rozumně*“. Duchem naplněný křesťan nemůže být posedlý tímto způsobem.

Démonično se ovšem může projevovat v životech věřících či nevěřících i jinými způsoby. Lidé mohou být stejně jako v případě Ježíše „*pokoušeni ďablem*“ (Matouš 4,1; srov. 6,13; 1K 7,5; 1Te 3,5). Skrze nespravedlivé chování, obzvláště pak hněv, mohou lidé ve svých životech „*dopřát místa ďablu*“ (Efezským 4,27).

Démonično se může projevit slovy apoštola Pavla také jako „*osten, posel satanův, který mne sráží*“ (2K 12,7). Cílem tohoto útoku je vyvolat u člověka, obzvláště pak věřícího, pochybnosti o dostatečnosti Boží milosti (12,9).

Na společenské úrovni se démonično může projevovat prostřednictvím institučních systémů klamu, neposlušnosti a zkázy. Kniha Zjevení ve dvanácté a třinácté kapitole hovoří o třech strašných bytostech: „*velikém rudém drakovi*“ (12,3; B21), „*šelmě vystupující z moře*“ (13,1) a „*jiné šelmě vystupující ze země*“

(13,12). Autor knihy, apoštol Jan, identifikuje draka a říká, že je to „ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět“ (12,9). Ďábel dal první šelmě „svou sílu i trůn i velikou moc“ (13,2). Druhá šelma „nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou“ (13,12). Mnozí komentátoři vykládají význam těchto šelem tak, že se za nimi skrývají politické a náboženské společenské instituce. Bůh stvořil tyto společenské systémy, aby podpořil rozvoj člověka: „(Stát) je Božím služebníkem k tvému dobru“ (Římanům 13,4). Ale stejným způsobem, jakým démonično vnáší chaos do života jednotlivce, vnáší chaos i do života společnosti.

Lidé nejsou našimi nepřáteli - nejsou jimi ateisté ani muslimové ani lidé schvalující potraty ani gayové. Jejich nevěra a nemorálnost jsou namířeny proti Bohu, Bůh však nikdy není namířen proti lidem. Ani my bychom neměli být. Duchovní boj je posláním, které nám Bůh v tomto věku dává, posláním vytrhnout lidi z moci toho, který klame a ničí jejich duše. My používáme Boží moc v jejich prospěch. Bojujeme za ně.

ZBROJ KŘESŤANA

Když pochopíme povahu našeho nepřítele, dojde nám, proč nás Pavel vybízí: „Bratří, svou sílu hledejte u Pána, v jeho veliké moci“ (6,10). Sféra démonů je silnější než my, avšak není silnější než Bůh. Proto nám Pavel říká: „oblecte plnou Boží zbroj“ (6,11,13). Pouze takto odění budeme schopni „odolat ďáblovým svodům“ (6,11). Boží zbroj popisuje způsob, kterým máme k nepříteli přistupovat.

Odborníci na Bibli obecně tvrdí, že se Pavel při svém popisu Boží zbroje inspiroval zbrojí římského vojáka. Je to vcelku pravděpodobné, neboť list Efezským psal z vězení (6,20) a byl obklopen římskými vojáky. Avšak Pavlův popis rovněž nepřímou poukazuje na pasáže z proroka Izajáše, které vykreslují Boha a jeho Mesiáše oděného do obdobné zbroje. V jedenácté kapitole knihy Izajáš se o Mesiáši například píše: „Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost“ (v. 5). Izajáš hovoří i o tom, jak krásné jsou „nohy toho, jenž poselství nese a ohlašuje pokoj“ (52,7), a později popisuje Boha, který „se oděl spravedlností jako pancířem a na hlavě má přilbu spásy“ (59,17). Jinými slovy, Boží zbroj je v první řadě Hospodinovou vlastní zbrojí. Je to způsob, kterým vstupuje do duchovního boje.

Z toho vyplývá, že když nás Bůh obléká do své vlastní zbroje, jsme zapojeni do duchovního boje stejným způsobem jako On. Prostřednictvím různých částí zbroje Pavel metaforicky popisuje mravní ctnosti a prostředky a metody užívané při misi. Když čteme o „pásu pravdy“ (6,14), měli bychom se soustředit na **pravdu** a ne na pás, který je pouze metaforou. Bojujeme s ďáblem - Bůh bojuje s ďáblem - prostřednictvím mravních ctností, jako je pravdomluvnost, spravedlnost a víra a prostřednictvím prostředků a metod používaných při misi, jako je připravenost ke kázání evangelia, soustředěnost na spasení a proklamování Božího Slova.

Jinými slovy, způsob duchovního boje vychází jednak z toho, kým jsme (mravní ctnosti) a jednak z toho, co děláme (prostředky používané při misi). Boj s démonickými mocnostmi nespočívá pouze v jejich vymítání. Exorcismus je nanejvýš úvodní střet celého boje. Máme-li si vypůjčit jinou metaforu, která se nachází v jednom z Ježíšových podobeství (Lukáš 11,24-26), pak vymítání vyháňá ďábla pryč z domu, ovšem konečným cílem není pouze mít dům, který je „vyčištěný a uklizený“. Cílem spíše je, abychom tento dům proměnili v domov, kde Ježíš Kristus každodenně přibývá. Podstatou vítězství a cílem duchovního boje je podobnost Kristu, které dosáhneme pouze prostřednictvím obyčejného díla evangelizace a učednictví.

Dle mého názoru se příliš mnoho letničních a charismatických křesťanů zaseklo u vymítání démonů, ať už na „základní úrovni“ v podobě zbavování posedlosti jednotlivce, anebo na „strategické úrovni“ v podobě vymítání „teritoriálních duchů.“ Další chybou je omezení duchovního boje na vymítání, „svazování“ a „napominání“ zlých duchů. Vymítání je nepochybně součástí duchovního boje už jenom proto, že někteří lidé jsou posedlí demony. Jakmile jsou však tito jedinci vysvobozeni, co potom? A právě v tomto okamžiku začíná dlouhá a těžká část duchovního boje.

Žádný člověk nemůže dozrát do podoby Krista bez evangelizace a učednictví. Platí to nejenom v pasivním smyslu slova, kdy my sami potřebujeme být předmětem evangelizace a následně i učednictví. Platí to také v aktivním slova smyslu: potřebujeme evangelizovat a činit učedníky. Být oblečen v Boží zbroji znamená být obut „k pohotovému službě evangeliu pokoje“ (6,15). Znamená to uchopit „meč Ducha, jímž je slovo Boží“ (6,17). Evangelizace a učednictví jsou „ostřím“ duchovního boje.

To, kým jsme a co děláme - mravní ctnosti a metody a prostředky misie - spolu souvisí a navzájem se posiluje. Nemůžeme evangelizovat někoho pomocí dobré zprávy, kterou jsme sami nezakusili. Nemůžeme hlásat vysvobození od ďábla ostatním, pokud se ten zlý stále drží našich životů prostřednictvím nespravedlivého hněvu. A podobně ani nemůžeme chodit v poslušnosti Božích přikázání, pokud budeme ignorovat Kristův poslední příkaz svým následovníkům: „Ziskávejte učedníky

ze všech národů“ (Matouš 28,19; B21). Když se stáváme podobnými Kristu, děláme to, co činil Kristus. A když děláme to, co činil Kristus, jsme mu stále podobnější.

SMĚLE

Pavel uzavírá svou diskusi o duchovním boji výzvou k přimluvné modlitbě: „V každý čas se v Duchu svatém modlete a prostě, bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte“ (6,18). Prosí o modlitby „za všechny bratry“ (6,18) i za sebe samého (6,19). Konkrétně prosí křesťany v Efezu, aby se modlili za jeho evangelizační aktivitu: „Modlete se i za mne, aby mi bylo dáno slovo, abych mohl otevřít ústa a směle oznamovat tajemství evangelia“ (6,19; B21).

Tato výzva k modlitbě je vhodným zakončením jakékoliv diskuze o duchovním boji, a to ze tří důvodů.

Zaprvé, modlitba uvádí v život nástroje duchovního boje. Sami v sobě a sami ze sebe nedokážeme vyprodukovat mravní ctnosti nebo prostředky a metody misie. Tyto věci jsou Božím dílem v nás. Modlitba otvírá naše srdce Bohu, takže nás Bůh může zasvětit sobě a zmocnit pro své poslání.

Zadruhé, modlitba je výzvou Bohu, aby jednal. Silou našeho duchovního boje je Boží moc. Zbroj, do níž jsme oblečeni, je Boží zbrojí. Pokoušet se konfrontovat síly zla bez nadpřirozené pomoci je pošetilost. „Vždyť boj je Hospodinův“ (1S 17,47).

A zatřetí, Boží zápas je i naším bojem. Díky tomu, že Bůh nám dal svou moc a že nás oblékl do své vlastní zbroje, můžeme bojovat a můžeme tak činit směle. Martin Luther ve své písni „Hrad přepevný je Pán Bůh náš“ o ďáblu napsal:

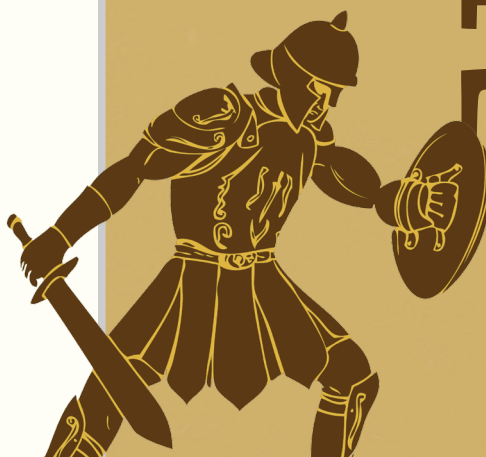
„Byť svět i ďáblů plný byl, chtějících nás zhltni, přec žádný z nás by nebyl: musejí ustoupiti.“

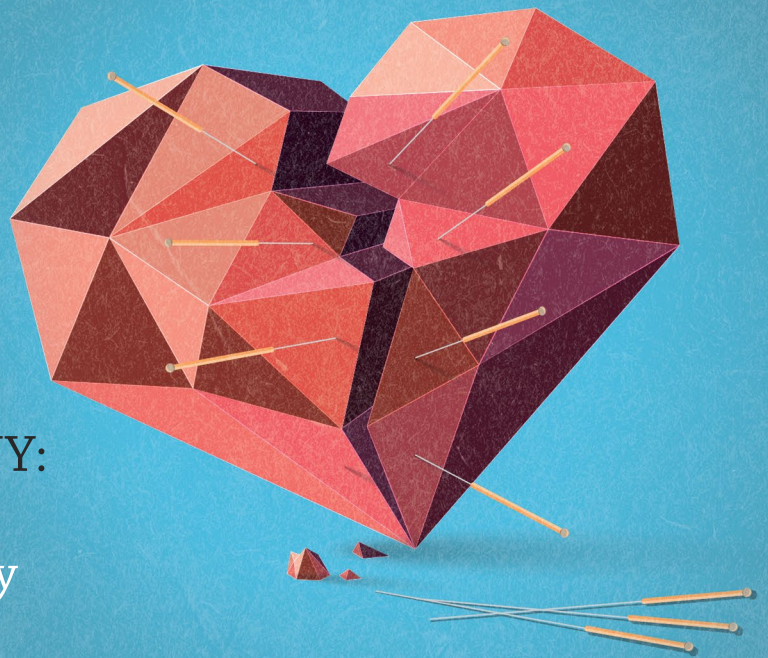
Kníže světa toho, ač bouří mnoho, co chce, nespraví, soud Boží ho dáví, slovíčko jej porazí..“

Tak jak to již kdysi dávno zjistila má matka a tetička Ruth, tím *slovíčkem* je Ježíš. Postavme se směle mocnostem pekla a dobývejme v Božím jménu (Římanům 8,37).

George O. Wood, D.Th.P., generální superintendent ústřední rady Assemblies of God, Springfield v Missouri

POZOR NA SATANOVY OSTNY: Sedm způsobů, kterými se nepřítel snaží ochromit pastory

Zde jsou **způsoby, jak se bránit strategiím**, které satan používá k tomu, aby rozptyloval, obtěžoval, oslaboval a ničil pastory.

Stephen Lim

Proč někteří členové mého sboru nesouhlasí s tím, jak se na tu věc dívám? Koneckonců, jsem duchovně zralejší, bránil jsem sám sebe ve svých myšlenkách. Tento postoj mne však zavedl do vyčerpávajícího konfliktu, který se odehrál v našem sboru. Zpětně si uvědomuji, že jsem dopustil, aby mě zasáhl jeden ze satanových ostnů.

Tak jako se satan stavěl proti Ježíšovu dílu zde na zemi, staví se spolu s „duchovními silami zla“ proti našemu dílu, které pro Boha konáme (Efezským 6,12). Obzvláště se zaměřuje na pastory. Když se mu podaří je oslabit, oslabí tím i církev.

Na základě biblického učení rozlišujeme čtyři základní strategie, které nepřítel používá v boji proti Božímu lidu: útok, démonický útlak, klam a ostny.

POZOR NA STRATEGII NEPŘÍTELE

Jako duchovní bojovníky nás Pavel vybízí, abychom se postavili „proti ďáblovým nástrahám“ či strategiím (Efezským 6,11). Abychom tak mohli učinit, musíme o nich v první řadě vědět (2K 2,11). Na základě biblického učení rozlišujeme čtyři základní strategie, které nepřítel používá v boji proti Božímu lidu: útok, démonický útlak, klam a ostny (2K 12,7). Pomocí těchto strategií usiluje o to, aby rozptyloval, obtěžoval, oslaboval a ničil věřící.

Tento článek se zaměřuje na sedm ostnů, které satan využívá v boji proti pastorům. V rámečku jsou pak shrnuty ještě tři další strategie.

OSTNY ODVÁDĚJÍ POZORNOST A OCHROMUJÍ

Odborníci na Bibli nabízejí širokou škálu výkladů toho,

co apoštol Pavel myslel slovy „osten, posel satanův, který mne sráží“ (2K 12,7). Mezi tyto výklady mimo jiné patří: deprese, náboženská opozice, rizika vyplývající z duchovní služby či tělesné problémy, jako například potíže se zrakem nebo epilepsie. Jeden z odborníků je toho názoru, že Bible záměrně tento problém blíže nedefinuje, aby křesťané mohli aplikovat tato slova na své vlastní okolnosti a nezaměřovali se pouze na Pavlův konkrétní problém.

Starý zákon naznačuje, že „ostny v bocích“ působily Izraeli potíže (Numeri 33,55) a popisuje tyto ostny jako „působící bolest“ (Ez 28,24). Z vlastní zkušenosti víme, že když osten pronikne do našeho těla, odvádí naši pozornost od věcí, které děláme. Působí bolest a může ochromit naši funkčnost. Kvůli tomu je nám jasné, že osten v těle pastora je něčím, čeho satan využívá, aby dosáhl jednoho či více z následujících cílů: odvést pastora od Božího povolání, způsobit bolest v jeho těle nebo ochromit jeho službu.

Zde předkládám sedm ostnů a několik možností, jak se jim vyhnout.

DUCHOVNÍ NADŘAZENOST

V 2K 10-12 apoštol Pavel hovoří o nebezpečí duchovní pýchy, která se u nás může objevit například proto, že máme v rodině významné duchovní předky, nebo proto, že jsme pro Krista podstoupili mnohá utrpení nebo od něj obdrželi mnohá zjevení. Mezi další zdroje pýchy patří naše duchovní dary, naše postavení, kterého jsme v rámci duchovní služby dosáhli, úspěchy, které nám Bůh dopřál, a někdy je zdrojem pýchy dokonce i náš charakter. Pastor denominace Assemblies of God Richard Dortch se přiznal k tomu, že byl pyšný na svou výjimečnou bezúhonnost.¹

Následující symptomy nás mohou varovat před podobným ostnem duchovní nadřazenosti:

1. Máme pocit nadřazenosti nad ostatními, které považujeme

jeme za méně duchovní, méně úspěšné či méně kompetentní.

2. Máme málo času na „obyčejné lidi“ a raději se pohybuje v přítomnosti „těch důležitých“. Koneckonců jsme přece jedni z nich. V kontrastu s tím vidíme Ježíše, který měl čas na děti, jež kultura prvního století považovala za bezvýznamné.
3. Využíváme svého postavení, abychom používali lidi k uspokojení vlastních ambicí - které samozřejmě posvěcujeme tím, že je nazýváme Boží vůlí.
4. Odmítáme tolerovat zdravou názorovou oponenturu či společné hledání Boží vůle. „Vzhledem k tomu, že jsem na tom duchovně lépe, je má vize ta správná. Konec debaty. Kdo si myslí, že jsou, že se staví proti Božímu pomazání?“

Duchovní pýcha vede k rozkolům a roztržkám, protože okolí se začne bránit naší údajně nadřazené moudrosti. Lidé přestávají vnímat vedoucího jako toho, který o ně pečuje, a následně se mezi nimi vytrácí morálka a loajalita. Již necítí, že by byli součástí vize; ta se mezitím stala spíš „vlastním cílem pastora“ než „naším společným snem od Boha“. Pocit nadřazenosti nás rovněž zaslepuje, takže si neuvědomujeme své vlastní slabiny. My všichni víme o pastorech, kteří kvůli tomu neuspěli ve službě.

Abychom se mohli vyhnout pocitu duchovní nadřazenosti, je zapotřebí *duchovní pokory*. Zaprvé, máme jen to, co nám Bůh dal - ať už se jedná o naše schopnosti, duchovní dary, příležitosti ke službě či ovoce duchovní služby (1K 4,7). Zadruhé, musíme si uvědomit, že nemůžeme fungovat bez ostatních (1K 12). Zatřetí, Pavel nám klade na srdce, abychom „*pokládali jeden druhého za přednějšího než sebe*“ (Fp 2,3). A nakonec zde máme Božího Syna, který nám je ve svém vtělení, utrpení a smrti vzorem pokory (verše Fp 2,6-11).

Krátce poté, co jsem se stal akademickým děkanem na teologickém semináři Assemblies of God, jsem vedl každoroční výjezdní pobyt pedagogického sboru, který se konal před začátkem školního roku. Ve své první řeči před profesory jsem řekl: „Jsem děkanem šest dní. Znamená to snad, že jsem se během této doby stal najednou chytřejším než vy?“ Chtěl jsem ukázat, že nemám v plánu s nimi jednat nadřazeně, ale jako vedoucí, který je zároveň jejich služebníkem.

POCIT SOBĚSTAČNOSTI

Naše kultura umožňuje pastorům vlastnit bohaté zdroje. Proto místo spoléhání se na Boha můžeme snadno začít spoléhat na své vlastní zdroje a přednosti: na vzdělání, osobnost, zkušenosti, inteligenci, komunikační a vztahové dovednosti a vůdcovské předpoklady. Navíc můžeme mít k dispozici oddanou členskou základnu, talentované zaměstnance, silnou organizaci, finanční zdroje, krásné prostory a další věci, na něž lze spoléhat. Ačkoliv nám takové věci dodávají dojem úspěšnosti, mají minimální duchovní hodnotu pro věčnost. Pouze budeme-li skutečně setrvat

u Ježíši a plně se na něj spoléhat, budeme moci „*nést mnohé ovoce*“ (Jan 15,4.5).

Pocit soběstačnosti může Boží dílo v našich životech limitovat takovým způsobem, že Kristus dopustí, aby na nás dolehl jeho osten a my se tak mohli vyhnout něčemu mnohem škodlivějšímu.

Pokud jsou ovšem naše zdroje omezené, o to víc se musíme spoléhat na Boha. V mnohých částech světa jsme svědky dramatického růstu církve. Sborny na těchto místech mají minimální zdroje, disponují však velkou vírou a spolehnutím se na Boha. Tím nám ukazují, proč je třeba se vyhnout ostnu soběstačnosti.

Pavel se modlil třikrát k Bohu, aby od něj jeho osten vzal. Bůh však i přesto dopustil, aby jeho služebník i nadále zakoušel utrpení způsobené oním satanovým ostnem. Proč? Aby mohl Pavel stále spoléhat na Boha, který Pavlovi řekl: „*Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla*“ (2K 12,8-9). Pocit soběstačnosti může Boží dílo v našich životech limitovat takovým způsobem, že Kristus dopustí, aby na nás dolehl jeho osten, a my se tak mohli vyhnout něčemu mnohem škodlivějšímu.

Podívejme se v krátkosti na další ostny.

SYNDROM SUPERMANA²

„*Jsem pastor, a tak je na mně, abych naplnil veškeré potřeby svého sboru. Krom toho musím udělat vše, co je v mých silách, abych zasáhl evangeliem co nejvíce lidí. A tak musím být sám na sebe přísný.*“ S těmito postoji jsem více než deset let nevyspalý vstával každé ráno před pátou hodinou, abych mohl mít od pěti hodin své ranní ztišení a stihl ještě před snídaní věnovat pár hodin práci. Vinou únavy a nedostatečného spánku bylo mnoho mých dní zcela neproduktivních.

I když některé naléhavé případy od nás mohou vyžadovat hodiny vyčerpávajícího úsilí navíc, v běžném režimu budeme efektivnější a více tvůrčí tehdy, když se nám dostane adekvátního odpočinku. Co bylo mým problémem? Na základě duchovně nezdravých důvodů jsem si přisvojil zodpovědnost za Boží službu. Bůh nás povolal, abychom byli spolupracovníky na jeho díle, nikoliv abychom se považovali za vlastníky tohoto díla, které vnímáme jako břemeno.

Nakonec jsem slyšel, jak mi Bůh říká: „*Uklidni se. Nemusíš spasit svět. To může učinit pouze můj Syn. Ty nejsi Spasitel; dokonce nejsi ani Superman. A tak si svlékni jeho plášť.*“

Osten, který mne trápil, dnes nazývám syndromem Supermana. Mezi jeho příznaky patří vyčerpání a podrážděnost, v jejichž důsledku se v nás hromadí rozhořčení - což nakonec může vést k vyhoření. Naše duchovní služba tak může projít velkými otřesy a dokonce nás to může vést k tomu, že ze služby úplně odejdeme. Zároveň se odcizíme svým vlastním rodinám, neboť jsme kromě svých vlastních potřeb zanedbávali i ty jejich.

Další strategie nepřítel namířené proti pastorům

Kromě duchovních „ostnů“, které satan může proti pastorům použít, využívá proti věřícím také tři dalších strategií.

Útok a destrukce

Zprv, nepřítel se pokouší útočit a ničit. Petr nás varuje, že „*ďábel obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltil*“ (1Pt 5,8). Ježíš řekl, že ďábel „*přichází, jen aby kradl, zabíjel a ničil*“ (Jan 10, 10). Pavel popisuje tyto útoky jako „*ohnivé střely*“ (Efezským 6,16). Pavel jako služebník evangelia podstoupil několikaleté věznění, bití a bičování, a dokonce přežil i kamenování. Útoky mohou rovněž zahrnovat diskriminaci, obtěžování, zabavení majetku a smrt. Všichni apoštolové s výjimkou Jana pro svou víru položili život. Pastoři a věřící v mnoha zemích světa dnes pravidelně zakoušejí pronásledování a útoky. V těchto zkouškách jsou schopni obstát jen díky zmocnění, které jim Bůh skrze modlitbu uděluje.

Démonický vliv

Zadruhé, nepřítel křesťany utiskuje do té míry, do jaké mu to umožní svou neposlušností či duchovní pošestilostí. Jsme duchovní bytosti, proto nás ovlivňuje buď Boží Duch, nebo nepřátelští duchové. Když se dostatečně nepoddáme vedení Ducha v našich životech, dopřáváme větší vliv zlým duchům. Dvěma odstrašujícími příklady vedoucích, kteří podleli vlivu zlých mocností, jsou král Saul (1S 16,14; 18,10; 19,9) a Jidáš, kterému ďábel „*jž vložil do srdce ... aby ho (Ježíše) zradil*“ (Jan 13,2). Zůstávejme plní Božího Ducha (Efezským 5,18) a minimalizujme vliv jiných duchů.

Klam

Zatřetí, Pavel nás varuje, že se satan „*převléká za anděla světla*“ (2K 11,14). Ty, na něž nemůže zaútočit nebo je nedokáže přesvědčit, aby zhřešili, se pokouší svádět ke skutkům, které se zdají být neškodné, dobré a někdy dokonce i vznešené, avšak které jsou v rozporu s Boží vůlí a jeho záměry. Například první dvě Ježíšova pokušení na poušti se jeví jako rozumná a dokonce i biblická, byla však v rozporu s Boží vůlí (Matouš 4,1-7).

Abychom se těmto svodům vyhnuli, potřebujeme se ponořit do Božího slova, chodit v jeho blízkosti, usilovat o dar rozlišování duchů a být vykazatelní malé skupině křesťanů, kteří nás dobře znají.

Překonávej

Vzhledem k tomu, že jsou si pastoři vědomi strategie nepřítel, mohou jej přemoci tím, že si oblečou „*plnou Boží zbroj*“, uchopí „*meč Ducha, jímž je slovo Boží*“, a budou se „*v každý čas*“ modlit „*v Duchu*“ (Efezským 6,11.17.18).

Stephen Lim, D.Min,
Springfield v Missouri.

Ježíš během své služby nikdy nejevil známky stresu nebo úzkosti. Byl si vědom omezení vyplývajících z lidské stránky jeho přirozenosti a chápal potřebu odpočinku a obnovy. Během velké bouře ve člunu spal. Často se uchýloval do ústraní, aby mohl trávit delší čas na modlitbách. Rovněž trávil čas se svými přáteli: Lazarem, Martou a Marií.

Pokud si Ježíš uvědomoval svá lidská omezení, oč více bychom si měli my uvědomovat ta naše? Abychom se vyhnuli syndromu Supermana, musíme si neustále připomínat, že jsme jen lidé. Rovněž musíme mít na paměti, že nás Bůh povolal, abychom byli spolupracovníky na jeho díle, a nesnažili se toto dílo převzít do vlastních rukou.

POKUŠENÍ SPOLEČENSKÉHO UZNÁNÍ

Při třetím pokusu svést Ježíše mu satan nabídl veškerou moc, bohatství a slávu světa. Vše, co měl Ježíš udělat, bylo poklonit se ďáblu a uctívat jej (Matouš 4,8-10). I svět se nás pokouší svést svými hodnotami a bohatstvím. Nepřítel nás přesvědčuje, abychom dělali kompromisy. Někdy k tomu máme i dobrý motiv. Můžeme si myslet, že to přece pomůže Božímu dílu, pokud dosáhneme lepšího postavení, zvýšíme svou reputaci nebo budeme mít lepší sborovou budovu. V některých případech se opravdu může jednat o Boží vůli. Stále si však musíme klást otázku: nepodléháme tomu, aby nás hodnoty společnosti, jež usiluje o vyšší, větší a lepší věci, odváděly od Boží vůle pro naši službu?

PROKLETÍ SROVNÁVÁNÍ SE

Osten srovnávání se je protikladem duchovní nadřazenosti a vyskytuje se mezi pastory v ještě hojnější míře. Vede často k pesimismu a ztrátě nadšení a energie pro službu. Vkládáme svá srdce a úsilí do poslání, k němuž nás Bůh povolal. A nevyhnutelně narazíme na jiné, kteří toho dosáhli daleko více. „*On má sbor s několika tisíci členy. Můj sbor jich má pouze dvě stě. Jejich prostory mají rozlohu tisíc čtverečních metrů, desetkrát tolik, co ty moje.*“ Srovnávání dává podnět pro vznik pocitu méněcennosti či jeho prohlubování a vede ke skepsi.

Bůh řekl evangelistovi Filipovi, aby putoval několik dní pouštní cestou vedoucí do Gazy. Vžijme se do jeho situace a představme si, co bychom asi na jeho místě prohlásili: *Hm, nevidím žádný stadion, na kterém by se dala uspořádat evangelizační kampaň. A kde jsou zástupy lidí? Není tu nic kromě pustiny. Opustil jsem úžasnou duchovní sklizeň v Samaří, abych přišel sem? Vždyť je to plýtvání časem!*

Nakonec Filip na té cestě narazil na etiopského dvořana a vedl jej ke Kristu. Možná si kladl otázku, proč musel vyměnit stovky obrácených za jednoho jediného člověka.

Etiopan se vrátil do své země. Sdílel evangelium se svou rodinou a přáteli. Postupem času i oni uvěřili. Na oplátku se i oni podělili o evangelium s ostatními. Tak se to dělo měsíce a roky,

pak i generace a staletí. Výsledkem jsou miliony Etiopanů, kteří jsou nyní Kristovými následovníky. Filip neměl přístup k internetu, televizi, a dokonce ani k novinám. S velkou pravděpodobností se nikdy nedozvěděl, jaký výsledek měla jeho poslušnost.

Filipův příběh nás upozorňuje na to, že nás Bůh povolal k věrnosti, ne k porovnávání se s ostatními. Někdo je povolán do oblastí, kde panuje velký odpor k šíření evangelia, s velkým úsilím tam roky připravuje půdu a vidí jen malé ovoce své práce. Jiní jsou povoláni na pole, která jsou připravená ke žni, takže nemusí vyvíjet příliš velkou námahu. Kdo pak získá v den soudu větší pochvalu?

V Ježíšově podobnosti o hřivnách (Matouš 25,14-30) služebník, který investoval dvě hřivny, jež mu byly vlastním svěřeny, a získal tak další dvě, obdržel pochvalu: „*Správně, služebníku dobrý a věrný*“ (verš 23). Všimněme si, že služebník, který dostal pět hřiven a získal dalších pět, obdržel stejnou pochvalu (verš 21). Není pochyb, že kdyby ten, kdo přijal jednu hřivnu, ji investoval tak, aby získal další, obdržel by stejnou pochvalu a odměnu jako ti ostatní.

Je třeba, abychom se chránili před prokletím srovnávání se. Tento osten nás demoralizuje a ochromuje. Buďme věrní a poslušní Božímu povolání a nechme výsledky na Hospodinu.

FALEŠNÉ OVOCE

Můj kuchyňský stůl zdobí košík s plastovým ovocem. To ovoce vypadá velmi reálně, ovšem nepokoušejte se do něj zakousnout. Pastoři se často spokojí s tím, co vypadá jako skutečné duchovní ovoce, ale co jím ve skutečnosti není. Církev v Sardách byla „*podle jména živá*“, avšak ve skutečnosti byla duchovně mrtvá (Zjevení 3,1). Trvalá obrácení a věřící, kteří dorůstají ve zralé učedníky, jsou důležitým ovocem služby (Matouš 28,19). Vedoucím se často nedaří těchto výsledků dosahovat, a tak se snaží nahradit takové ovoce jednoduššími cíli, jako je zvyšování počtu návštěvníků na bohoslužbách, církevních programů, množství budov a štedřejší dávání. Kvůli těmto věcem získáme pověst lidí, kteří jsou ve svém úsilí plodní. Jen málo z těchto věcí však snese srovnání s věčným ovocem, po němž Bůh touží.

Pastoru Waltu Kallestadovi se podařilo se svým sborem dosáhnout více než dvanáctitisícové účasti na nedělních bohoslužbách. Nakonec uznal, že jeho sbor byl úspěšný v „soutěži o podíl na trhu“, nicméně selhal v naplňování svého poslání, neboť „neprodukoval vyzbrojené učedníky.“³ Rozhodl se zaměřit své úsilí na misi, ke které jej Bůh povolal. Pokud se spokojíme s falešným ovocem, zvýšíme tím svou reputaci, avšak v den soudu zůstaneme před Bohem s prázdnými rukama. Abychom se tomuto ostnu vyhnuli, musíme se zaměřit na naplňování velkého poslání a velkého přikázání.

VÝJIMEČNOST VÝZNAMNÝCH

Pokud si pastoři nedají pozor, tak čím větší jejich úspěch bude - čím větší bude jejich sbor a čím hlasitějšího aplausu se jim samotným dostane - tím více si začnou myslet, že pro ně pravidla neplatí. Král David zcizoložil s Batšebou a následně se tento čin pokusil zakrýt tím, že nechal jejího manžela usmrtit. Tři z posledních devíti amerických prezidentů vážně morálně selhali. Každých pár měsíců proniknou na veřejnost zprávy o morálním selhání dalšího prominentního pastora. Zdá se, že si každý z těchto jednotlivců udělil výjimku z Božího zákona.

Abychom se vyhnuli tomuto ostnu výjimečnosti významných, musí se pastoři nejprve cele oddat Božímu zákonu a bezúhonně jednat v každé oblasti svého života. Budou potřebovat pomoc dalších důvěryhodných lidí, aby objevili pokušení, vůči nimž jsou nejvíce zranitelní. Potřebují rovněž těmto jednotlivcům otevřít své životy a být jim vykazatelni.

POZOR NA SATANOVY OSTNY

Ostny, které jsem v tomto textu popsal, nejsou vyčerpávacím seznamem. Spíše jsem se zaměřil na odhalení těch nejčastějších, které mohou služebníky odvádět od Božího povolání a které mohou ohrozit jejich službu. Musím přiznat, že jsem umožnil každému z těchto ostnů, aby ochromil mou vlastní pastorační službu. S vděčností však musím říci, že mi Boží Duch během všech těch let pomohl růst ve zralosti a že jsem se naučil dávat si na tyto satanovy ostny pozor. S Boží pomocí jsme schopni odolat každému ostnu nepřítel.

Stephen Lim, D.Min, akademický děkan a profesor na teologickém semináři Assemblies of God ve Springfieldu v Missouri.

Poznámky

1. DORTCH, R. *Integrity: How I Lost It, and My Journey Back* (Green Forest, Arkansas: New LeafPress, 1992), str. 312.
2. Převzato z LIM, S. "Overcoming the Superman Syndrome", *Ministry International Journal for Pastors*, May 2002.
3. KALLESTAD, W. "Redefining Success", *Fuller Theology, News&Notes*, Fall 2006, 6. Původně publikováno v *Leadership Journal*.

3 PERSPEKTIVY

NA DUCHOVNÍ BOJ Z PERA ČESKÝCH AUTORŮ

Martin Moldan

Za léta svého křesťanského života pozoruji, že se téma duchovního boje těší značné oblibě. Částečně je tomu právem a částečně neprávem. Na jednu stranu vnímáme, že jsme v zápase, často na vlastním těle pocítujeme realitu duchovního střetu a nemůžeme jinak než reagovat obdobně – duchovní boj se stává životní nutností. Na druhou stranu se nemohu zbavit pocitu, že duchovní boj jako téma dává křesťanství současné generace „lepší image“, neboť v době propracovaných počítačových her s bojovou tematikou, kinematografie s jejími mysticko-bojovnými tématy jako jsou například ságy typu Hvězdné války či Pán prstenů potřebuje křesťanství držet krok s dobou. Semináře a literatura na téma duchovního boje se těší široké oblibě a ve srovnání s jinými oblastmi křesťanského života je o ně – alespoň v letničně-charismatických kruzích – velký zájem. Těžko říci, kdo koho inspiruje – zda kultura tohoto světa křesťanství či naopak, v každém případě musíme být při hodnocení duchovního boje opatrní, abychom do něj neprojektovali rozličná klíše produkovaná dnešním světem kultury.

Vymezení tématu duchovního boje

Co vlastně je duchovní boj? Odpověď na tuto zdánlivě jednoduchou otázku nám ukáže, kolik různých oblastí života spadá pod toto označení. Můžeme mluvit o službě osvobození, můžeme mluvit o speciálních „bojovných“ modlitbách, můžeme rozebírat různá „svazování“ a „rozvazování“, často praktikovaná bez hlubšího biblického porozumění. Mé osobní přesvědčení spočívá v tom, že do duchovního boje se člověk dostává již v okamžiku, kdy se obrátil, ne-li ještě dříve. Samozřejmě, ne každý den si to uvědomujeme, ale je dobré s tím počítat a být připraven, abychom se uměli postavit na odpor, až nastane „den zlý“ (Ef 6,13).

Život ve válečném stavu je skutečně realitou každého upřímně věřícího člověka. Tak jako Boží Syn přichází na svět nevítán a záhy po jeho narození mu jde o život, když Herodes usiluje o zahubení všech chlapců ve věku do dvou let, i my jsme jako Boží děti na světě nevítáni. Nikoli jako křesťané ve smyslu nějaké náboženské ideologie, nýbrž jako Boží děti, jejichž identita pochází od Otce v nebesích. Jsme „na indexu“, protože nejsme z tohoto světa (J 17,16).

Ježíš je nám vzorem: nemohl se narodit v domě mezi lidmi, ale ve chlévě mezi zvířaty, protože pro něj, slovy Lukáše, „nebylo místo“. Krátce po narození prchá s rodiči do Egypta. Svou veřejnou službu začíná přímým střetem s ďáblem, původcem a personifi-

kací zla. Velká část evangelií je věnována popisu střetů s jeho odpůrci, nejčastěji farizeji a saduceji. Jeho život je zakončen potupnou smrtí na kříži, jíž předcházely dlouhé hodiny pokořování a trýznění. To je osud Spravedlivého, který přišel „do svého, ale jeho vlastní jej nepřijali“ (J 1,11). Bez Ježíšova vítězného zvolání na kříži, „Dokonáno jest“, by toto vše bylo jen námětem pro dramatický příběh. My však víme, že vítězství v duchovním boji má původ v Ježíšově smrti a jeho následném vzkříšení.

Zároveň nám Ježíšův osud dává rámec pro chápání naší vlastní pozice: ačkoli někdo může namítnout, že Ježíšova situace byla vyhraněná a nikdy se s ní nemůžeme naplno ztotožnit, ve skutečnosti je přesným popisem naší vlastní situace. Nikdy nemůžeme očekávat úplné přijetí od tohoto světa, protože mu nepatříme. Můžeme zažít chvíle zdánlivé otevřenosti a sympatií, můžeme propadnout pokušení domnívat se, že spolupráce se světem je možná, ale vždy půjde pouze o dočasné momenty, které jen málo závisí na tom, nakolik „srozumitelní“ pro svět budeme. Otázka pronásledování není otázkou politického režimu, ale otázkou duchovního principu. Věřím, že má smysl angažovat se v rozličných projektech ve prospěch společnosti, pokud nikdy nezapomeneme, že nejsme z tohoto světa. Naše výchozí pozice, naše cíle i naše strategie jsou od základu jiné, než uznává tento svět, a pokud se někdy naše zájmy shodují, je to jen dočasné, krátkodobé.

Tři roviny duchovního boje

Abychom trochu lépe pochopili duchovní boj, musíme vědět, že se odehrává ve třech rovinách. O každé z nich by se dalo dlouze psát, omezím se jen na jejich základní charakteristiku.

První rovina duchovního boje je naše tělo. Pojem „tělo“ v tomto smyslu je charakterizován vášněmi a žádostmi (např. 1J 2,16; Tt 3,3; Ř7,7; Jk 1,15; Ř 13,14 aj.). Život tělesného, neznovuzrozeného člověka je určován právě těmito vášněmi a žádostmi. Pokud máme na mysli žádosti, nesmíme si myslet, že jde o něco a priori zlého; mnohé žádosti jsou společensky přijatelné, ne-li přímo vítané. Mluví se například o vášni ke sportu či divadlu, předpokládá se, že vedoucí pracovníci na různých pozicích se rekrutují z vysoce ambiciózních lidí, politik bez touhy po moci dnes působí jako z jiného světa.

Otázkou zde není, zda je konkrétní vašeň dobrá nebo zlá, problém je v její samotné podstatě. Její motivace je v zásadě sobecká, vycházející z nás samých. Jejím protikladem je život z Ducha. Zatímco vašeň vede k uspokojení sama sebe, Duch vede k naplnění vyšších

cílů, nesleduje vlastní prospěch. Právě konflikt mezi životem z těla a životem z Ducha je podstatou boje na této první rovině. Popisuje jej např. apoštol Pavel v listu Galatským, 5,16 n. Klíčovým slovem pro boj v této rovině je slovo „zemřeli jste“ (např. Ko 3,3-5).

Druhou rovinou duchovního boje je svět. Je potřeba zdůraznit, že pojem „svět“ zde není chápán geograficky, ale teologicky, jako pojmenování současného věku. *Víme, že jsme z Boha, kdežto celý svět je pod mocí Zlého*, píše apoštol Jan (1J 5,19). Svět v biblickém pojetí tedy představuje systém, ve kterém je propojena jak lidská společnost, tak i neviditelný, duchovní svět se silami zla na vrcholu celé hierarchie.

Křesťané v historii podléhali dvěma extrémům v hodnocení tohoto světa a postojů k němu. Nebezpečným extrémem je přesvědčení, že se světem se můžeme spojit, podmanit jej a ovládat (jak se o to po staletí snažila zejména katolická církev). Zrovna tak je ovšem extrémem jednostranné zatracování tohoto světa. Svět, ve kterém žijeme, není jen démonický, satanský, zlý. Je také lidský. Mnoho lidí projevuje dobrou vůli a snahu, i když z duchovního hlediska jsou bez pravého poznání, a tedy duchovně mrtví. Jako křesťané máme být solí a světlem, nikoli nepřáteli světa. Naším úkolem je najít onu těsnou hranici, kdy víme, že nejsme z tohoto světa, a současně mu chceme stát ku pomoci. Jsem přesvědčen, že nalezení této hranice souvisí s naší úspěšností v evangelizaci. Klíčovým slovem pro boj v této rovině je slovo „oddělte se“ (např. 2Ko 6,17).

Třetí rovinou duchovního boje je přímý střet s démony. Abychom se vyvarovali extrémů, zdůrazňuji, že jde jen o část duchovního boje (vedle zmíněného konfliktu s tělem a světem) a současně také o okamžiky *jasně vymezené*. Písmo používá například termín *Den zlý* (Ef 6,13) – nejde tedy o každý den, ale o určité okamžiky, charakteristické duchovně exponovanou situací.

Velký apoštol Pavel se na svých cestách setkával jak s odpůrci lidskými (2Tm 4,14), před kterými se měl na pozoru, tak i s odpůrci duchovními (Sk 13,9n; 16,18; 1Te 2,18), kterým se obvykle vzepřel. Kouzelníka potrestal, démona z otrokyně vyhnal, ale Alexandrovi se raději vyhnul.

Do konfliktu s démonickými silami se nejčastěji dostaneme při službě osvobození, při evangelizaci a obecně při získávání nových území, ať již jde o zakládání sborů, misii či oblast nějaké nové služby v obecném smyslu. Tato oblast konfliktu představuje samostatné téma a já se omezím jen na několik stručných poznámek:

1. Rozhodující roli v tomto boji nehraje síla, ale pravda. Satan bude často užívat sílu, my stůjme v pravdě Božího slova.
2. Rozhodujícím postojem je poslušnost Bohu. Vždy máme být poslušní, ale v okamžiku duchovního střetu jde o požadavek životně důležitý. Vstupujeme jen do těch bojů, do kterých nás vede Duch svatý. Tam, kde jsme bez jeho vedení, jsme i bez jeho ochrany.
3. Rozhodující vlastností je pokora. Satan se nikdy nevzdává, a když už musí vyklidit pole, snaží se způsobit maximální škodu alespoň na našem charakteru. „Na tebe nemám, jsi mocný Boží bojovník“ – taková a podobná „vyznání“ ze strany démonů způsobila škodu na charak-

teru nejednoho služebníka, když zasela semínka pýchy do jeho srdce. Z tohoto důvodu Ježíš zakazoval démonům mluvit.

Klíčovým slovem pro boj v této rovině je slovo „Vzepřete se“ (Jk 4,7).

Závěrem

Duchovní boj je realitou a my se mu nevyhneme. Nezáleží na tom, nakolik v něj věříme, již samotná skutečnost, že jsme se znovu narodili, nás staví do pozice nepřátel duchovních mocností stojících za tímto světem. Jeden můj známý, člen tradiční evangelikální denominace, která nikdy neučila duchovnímu boji, mi vyprávěl, jak se dostal do duchovního střetu jenom tím, že byl pověřen vedením jistého významného evangelizačního projektu. Ačkoli o duchovním boji nic nevěděl a jako člen své církve v něj až do této chvíle ani příliš „nevěřil“, najednou se v něm ocitl. Naštěstí sloužíme Pánu, který je „ochráncem nezkušených“ (Ž 116,6). Bratr mohl vítězně obstát.

Cílem tohoto článku bylo vymezit se proto vůči extrémnímu, jednostrannému zdůrazňování duchovního boje, který se projevuje různými typy modliteb zaměřenými proti ďáblu a démonům. Proto jsem se pokusil ukázat na tři roviny duchovního boje: tělo, svět a přímý střet s ďáblem. I když z biblického hlediska stojí ďábel za každou z těchto rovin, způsob boje je v každé rovině odlišný.

Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána. Jk 1,5

Martin Moldan, MBA, je biskupem Apoštolské církve a pastorem sboru v Kolíně.

Rudolf Bubik

Boží slovo – Bible uvádí několik příkladů duchovního boje a první máme hned na začátku evangelii. Na počátku své pouti byl Pán Ježíš pokřtěn Janem v Jordánu, Boží hlas řekl jasně: „To je můj syn“ a Duch svatý zřetelně sestoupil. Duch svatý poté vyvedl Božího syna na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. A představ si, drahý čtenáři, On, Boží syn, poslechl a šel.

A je tu první fáze duchovního boje, ve kterém jsou jen dvě volby: Buď poslechněš, nebo budeš svévolný jako Eva v ráji. Ďábel přichází s ověřenou tezí: Jsi-li Boží syn, pak si z těch kamenů udělej chleby, přece jednej jako Boží syn, projev svou moc. Tvůj Otec na poušti krmil celý národ, za Eliášem poslal anděla s chlebem, a proč ty nemůžeš? Jsi-li Boží syn, dokaž to.

Všimněme si, co odpověděl Pán Ježíš. Vzal meč Ducha a řekl: Je psáno. Skutečná podstata duchovního boje, jak ji nám ukázal

Pán Ježíš, je plně žít v souladu s Božím slovem a pod vedením Ducha svatého.

Tedy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby.“ On však odpověděl: „Je psáno: ‚Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.‘“ (Mt 4,1-4)

Ďábel se však po první porážce nevzdává, ale přichází s další nabídkou.

Tu ho vezme ďábel do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu a řekne mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je psáno: ‚Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen!‘“

Když ho Pán Ježíš poprvé odrazil Božím slovem, přichází podruhé a tentokrát troufale s Božím slovem.

Podívejme se teď, co je skutečně psáno v žalmu 91, který chtěl ďábel zneužít: *On svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě chránili na všech tvých cestách. Na rukou tě budou nosit, aby sis o kámen nohu neporanil (Ž 91,11-12).* Povšimněme si, že ďáblu z Božího slova něco vypadlo, vynechal slova *na všech cestách tvých.* Copak vrcholek chrámu byla cesta? Pán Ježíš ďábla znovu jasně odrovnává slovem *je psáno. Ježíš mu pravil: „Je také psáno: ‚Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.‘“ (Mt 4,5-7)*

Když se podíváme na všechna tři pokušení, vidíme jedno veliké varování. Pozor na argumentaci. V argumentaci má ďábel velikou moc. Život Pána Ježíše však byl vždy žitý v plném poddání se Otcí, a proto On s ďáblem nikdy nediskutoval.

Chtěl bych poukázat na velmi nebezpečný přístup, který často vídám u mnoha křesťanů: „Vírou vezmi to a ono, vždyť přece jsi Boží syn, a proto jednej.“ Ano, jednej, ale jen tam, kde On ti vydá příkaz.

Byl jsem jednou pozván na východní Slovensko na svatbu. Jelikož jsem pracoval na šachtě, kde bylo zaměstnáno hodně Slováků, z jejich vypravování i života jsem věděl, jaký mají vztah k alkoholu. Maminka nevěsty byla věřící, ale těsně před svatbou zemřela. Za svého života všem tvrdila, že svatba bude bez alkoholu a že ona si to s Boží pomocí udrží.

Když jsem tam přijel, dozvěděl jsem se o její smrti a také, že otec nevěsty prohlásil, že to bude pravá východňárská svatba. Měli pronajatý motel a v jedné místnosti se mělo nalévat každému, kolik zvládne. Nevěsta i ženich tím byli zničeni. Nevěsta plakala, že nemá mámu, a teď ještě toto. Bože, proč jsi to dopustil?

Jelikož jsme měli čas, sešel jsem se s malou skupinou bratří a modlili jsme se za průběh svatby. Najednou mi Duch svatý dal příkaz: „Teď v autoritě jména Ježíš dej příkaz démonu alkoholu, že do motelu, kde bude ta svatba, nesmí vstoupit.“ Pro mne to bylo hrozné. Nikde jsem nečetl svědectví, že by to někdo z Božích velíkáň udělal, ani že by tohle mohlo fungovat, ale Duch svatý na tom trval. Řekl jsem to tedy nahlas a všiml si údivu modlících se bratří. Pak ještě při další příležitosti mi Duch svatý dal možnost se takto modlit. Svatba probíhala velmi pěkně, hodně se tam hrálo, zpívalo, zněla svědectví z Božího slova... Teprve večer jsem si vzpomněl

na místnost, kde se měl nalévat alkohol. Zeptal jsem se tedy bratra pastora, kde to je.

Dostal jsem odpověď: „Já ti to zapomněl říct, táta s bratrem nevěsty cestou utekli a všichni byli nějak zaraženi, takže nejen že tam nikdo nepil, ale ani nekouřil.“

Vraťme se však k tomu, čím dále procházel Pán Ježíš v pokušení na poušti. O ďáblu Pán Ježíš hovoří, že je otcem lži, a on si docela klidně dovolí před samotným Bohem lhát. „To všechno je moje, pokloň se mi a já ti to dám.“ Jak zareagoval Pán Ježíš? Podobně jako předtím. *Tu mu Ježíš odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: ‚Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.‘ V té chvíli ho ďábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho. (Mt 4,8-11)*

Můžeme se zamyslet, kolikrát za námi ďábel přichází s nabídkami, jak nám pomůže při službě, jak nám pomůže v rodinném životě a v různých jiných problémech, jaké má capacity, které pomohou v nemocech a jiné věci. Chce za to jediné – abychom se mu poklonili.

Vezměme radu Pána Ježíše velmi vážně a na každý den budeme vidět, jak nás ve své moci povede, dá nám radu a ukáže cestu, kudy jít dál.

Na závěr bych chtěl ještě poukázat na jeden verš z Božího slova: *Podříďte se tedy Bohu. Vzepřete se ďáblu a uteče od vás, přiblíže se k Bohu a přiblíží se k vám (Jk 4,7).* Tato slova Ducha svatého zprostředkovala ústa apoštola Jakuba. Přijmi jeho radu. Dělej to ne proto, že se bojíš pekla, ale proto, že miluješ Ježíše Krista a svou poslušností mu chceš dělat radost. Nikdy nediskutuj s ďáblem. Vzepři se mu a on od tebe uteče. A pak se přiblíž k Bohu. To znamená, vstup s ním do podobného vztahu, jako je manželství.

Takto vypadá duchovní boj. Chceš-li být vítězem, jdi za Ježíšem, chceš-li být poražen, diskutuj s ďáblem.

Rudolf Bubik je emeritním biskupem Apoštolské církve.

Stanislav Bubik

Při vzpomínkách na své dětství a mládí si vybavuji, že téměř neminul týden, aby do našeho domu nepřišel někdo, u koho bylo třeba vymítat demony. Když vyrůstáte v této atmosféře, je přirozené, že věříte nejen v Boha, ale stejně tak v přítomnost zlých sil v tomto světě. V pozdějších letech, kdy jsem již sám byl ve službě a několikrát jsem byl nucen konfrontovat démonické bytosti, zamýšlel jsem se nad mnoha otázkami, jež měly společného jmenovatele: Jak je to s přítomností ďábla a démonů v životech křesťanů? Studoval jsem všechny možné směry a stále nebyl spokojen s dostatečným biblickým opodstatněním. Problém je v tom, že pokud prohlásíme, že znovuzrozený člověk nemůže být posedlý ďáblem,

nevíme co s těmi, u kterých se démoni projevují. Buď je prohlásíme za neznovuzrozené, nebo se pouštíme do různých spekulací o tom, že ďábel není úplně vevnitř, ale ovládá člověka zvenčí atd. Moje zkušenost je taková, že ve svém životě, ani v životě kohokoli jiného nezkoumám, kde přesně ďábel sedí. Je mi jedno, jestli je ve mně nebo vedle mě, prostě ho posílám pryč.

Možná jsem příliš logicky a jednoduše uvažující člověk, ale pokud démoni jsou padlí andělé, pak máme trochu problém. Nikdy jsem neslyšel vyučování na téma *Posedlost andělem* nebo *Anděl, který bydlí ve mně*. Proč tedy věříme, že démon (padlý anděl) může přebývat v člověku? Ano, můžeme říct, že Hospodinovi andělé nebudou znásilňovat vůli člověka a nevstoupí do něj. Co ale v případě, že požádám anděla, aby do mě vstoupil? Může to udělat? Nebojte se, nechci tady rozvíjet nějakou novou podivnou teologii o andělech v nás. Myslím, že Písmo o tom nemluví, a proto toho necháme. Nicméně můj závěr z tohoto uvažování je, že ani démon nemůže fyzicky vstoupit do člověka. Ano, někdo může poukázat na texty v Písmu, že do Jidáše vstoupil satan, nebo slova Ježíše o domě, který je prázdný a vrátí se do něj sedm horších duchů. Nikomu nevnučuji svůj názor, pouze pokládám otázku: Má Písmo v těchto případech skutečně na mysli to, že v někom fyzicky přebývá ďábel? Na tyto otázky asi nedostaneme uspokojivou odpověď, pouze vám předkládám své uvažování nad duchovním světem. Pro mě jediná bytost, která přebývá v mém duchu, je Bůh, Duch svatý. On je božský. Démoni, a to včetně samotného Lucifera, jsou pouze stvořené andělské bytosti, které v žádném případě nemají božské atributy.

Co se tedy děje při duchovním boji? Já jednoduše věřím, že ďábel a démoni se snaží kontrolovat náš život, a to jak křesťanů, tak nekřesťanů. Podle toho, jaký prostor mu ve svém životě dáme, takový prostor démoni ovládají. Někdo pouze občas lže, není poctivý v daních, nebo třeba kouká na porno. Jsi spasený, jsi Boží dítě, ale najednou máš ďábelskou myšlenku. Pokud zijeme na tomto světě, budeme je mít vždy. Myšlenka problémem není, ale je to první pokus, kdy se tě démon snaží začít ovládat. Pokud se necháš vést touto myšlenkou, pak většinou následuje další a další, až skončíš v otroctví. Výmluvným příkladem je pornografie nebo jakákoli jiná závislost. Nikdy do ní nesklouznu tak, že se dnes rozhodnu, že chci být závislý na pornografii, alkoholu nebo třeba hracích automatech. Jednou to ale udělám poprvé a pak podruhé atd. Pokud jsem k sobě upřímný, pak musím říct, že můj život je ovládan něčím nebo někým jiným. Nejsem svobodný! Samozřejmě znám všechny teorie o starém člověku, hříšné přirozenosti atd. Co to ale je? Není to náhodou člověk zkažený ďáblem? Ovládan ďáblem? Je člověk sám o sobě zlý a špatný? Co je ona Adamova přirozenost?

Tento článek si neklade za cíl objasnit všechny teologické nejasnosti v této oblasti. Spíše se sdílím se svým svědectvím o vítězství a pádech ve vlastním životě a o mém chápání duchovního světa. Věřím, že všechny zlé myšlenky pocházejí od ďábla. On je otcem lži a snaží se nás zotročit. Sám jsem v životě několikrát naletěl na některé z nich. Před pár lety, když začal internet, jsem uvíznul v pornografii. Někdo by řekl: „Sem tam ses podíval na nějaký obrázek.“ Ale já jsem věděl, že jsem závislý, že dělám něco, co dělat nechci. Byl jsem ovládan ďáblem a jeho systémem. Dnes můžu říct, že jsem od toho úplně volný. Takřka neustále jsem na počítači. Internet mám v tabletu a mobilu, ale stoprocentně mám nad tím vítězství. Jak jsem to dokázal? Ježíš mě osvobodil. Jenom díky

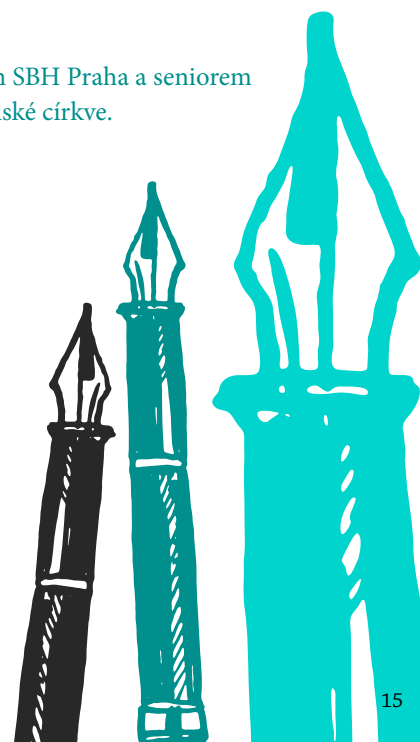
němu můžu v této oblasti vítězit.

Než to vysvětlím, chci se ještě dotknout jedné otázky. Ve Skutcích apoštolských v osmé kapitole se píše o Šimonovi, který byl kouzelníkem, ale pak na základě zvěsti evangelia se obrátil. Byl obráceným člověkem, který upřímně chtěl následovat Ježíše. Ukazuje na to 24. verš, kde prosí apoštoly, aby se modlili za něj (byl ochoten dělat pokání). V předchozích dvou verších mu ale apoštolové řekli velmi silné věci, které bychom rozsoudili jako posedlost. „*Ať jsou zatraceny tvoje peníze spolu s tebou*“, anebo „*Jsi pln hořkosti a v poutu nepravosti*“. Můj příběh je příběhem člověka, který vyrůstal v křesťanské rodině, znovuzrodil se v šesti letech, ale v mnoha oblastech se nechal oklamat ďáblem. Šimonův příběh je tak nějak z druhého břehu. Služebník ďáblův slyší evangelium, obrací se, nechává se pokřtít, ale stále ještě není svobodný a některé oblasti jeho života potřebují projít osvobozením. Dnes se v církvi setkáváme s oběma skupinami. První skupinou jsou dlouholetí křesťané, kteří neuhlídali nějakou oblast svého života a nechali se oklamat otcem lži. Druhou skupinou jsou lidé, kteří se obracejí a nesou si spoustu špíny a potřebují být osvobozeni.

Jak na to? Mně pomohlo to, že jsem identifikoval nepřítele a začal s ním bojovat. Modlil jsem se proti démonu pornografie a přikazoval mu, aby odešel z mého života. Prosil jsem Ježíše, aby mě osvobodil, a snažil jsem se vystopovat ve své mysli určité spouštěče, které dovolily, aby se tyto myšlenky usadily v mé hlavě. Na základě čtvrté kapitoly Efezským, kde Pavel píše o obnově ducha své mysli, jsem se modlil, aby mi Bůh obnovil v této oblasti mou mysl, a On to udělal. Zní to jednoduše, ale byl to boj, který trval asi dva roky. Získání svobody mě ale obrovským způsobem povzbudilo do dalších oblastí mého života. Pokud to Ježíš dokázal zde, zvládne to všude!

Duchovní boj je velmi reálný a skutečný, protože ďábel je skutečný a nenechá nás jen tak v klidu si užívat vztah s Ježíšem. Pokud jdeš naplno za Bohem, musíš počítat s protivenstvím. Pokud jsi pastor, nebo vedoucí, pak se ďábel bude o to víc snažit ve tvém životě vyhrát. Možná v některých věcech vidíš duchovní svět jinak než já, ale dovol mi, abych tě povzbudil k životu ve svobodě. Možná je tvoje oblast boje úplně jinde než ta moje, ale to, co ti chci říct, je jednoduché: „V každé oblasti našeho života je možné a reálné zvítězit nad ďáblem a žít život vítěze. Koho Ježíš osvobodí, ten zůstane svobodný!“

Stanislav Bubik je pastorem SBH Praha a seniorem západočeské oblasti Apoštolské církve.

SOUBOJ

idejí, konceptů a myšlenek

Paul Alexander

Duchovní boj se často odehrává v oblasti idejí, konceptů a myšlenek. Jak se tedy mohou pastoři a křesťané obecně sebevědomě do této bitvy postavit? Zde jsou tři způsoby, jak postupovat v těchto oblastech duchovního boje.

Nové století nám přineslo mnoho výzev. Těmi nejvýznamnějšími nejsou pro křesťanské vedoucí nové technologie nebo nové styly uctívání. Jsou jimi posuny v myšlení lidí. Absolutní morální hodnoty již neexistují a společenské struktury, které nám sloužily po staletí, se rozkládají. Občas člověka může přepadnout pocit, že nic z toho, co se kolem nás děje, není vůči křesťanskému životu a vyznání příliš přátelsky nakloněno.

Tyto změny reprezentují nový druh duchovního boje: souboj idejí, konceptů a myšlenek. Není zde žádný viditelný nepřítel, na něhož by bylo možno uvalit kletbu, žádný démon dštící síru, kterého by bylo možné zbavit se vymítáním, žádné projevy zlých duchů, proti nimž bychom mohli vystoupit. Tyto ideje, koncepty a myšlenky zaplavily náš vzdělávací systém a jsou hnací silou našich

společenských věd. Někteří to nazývají *sekulárním humanismem*, je to ovšem o něco složitější. Jde o postkoloniální, post-supermodernský a postmoderní světonázor podporovaný sdělovacími prostředky, jež vyvíjí tlak na všechny aspekty našeho života - na naše církve, na naše skupiny mládeže a na vysoké školy.

Důkazem tohoto duchovního boje jsou nové projevy pluralismu. U mnohých návštěvníků našich sborů se můžeme setkat s hybridním náboženským světonázorem. Pro tyto lidi nepředstavuje paradox, že přijímají křesťanskou spiritualitu a současně světské morální hodnoty. Spíše než uctívání, kázání a biblické vyučování, ve stále větší míře utvářejí pohledy na manželství, sexualitu, zadluženost, loajalitu a přístup k životnímu prostředí učebny, média a kavárenské debaty. Výsledkem je chaotická směs idejí a hodnot v myslích dobrých lidí, kteří se snaží najít smysl svého života.

V čele této bitvy stojí pastorační služba. Dysfunkční život se šíří jako epidemie. Společenský tlak a zvýšená regulace ze strany legislativních autorit ztěžují konfrontaci v těchto oblastech tak otevřeně, jak nám to naše teologie velí. Nutí nás to postupovat obe-

zřetně ve chvílích, kdy se snažíme jednat s věcmi, s nimiž se lidé potýkají, abychom někomu nezavdali příležitost vést proti nám nějakou formu soudního sporu. Někteří pastoři vedou soudní spory s křesťanskými společenstvími za to, že je propustila na základě jejich morálního selhání, a argumentují tím, že to, co někdo dělá v soukromém životě, nijak nesouvisí s jeho zaměstnáním. Není tudíž divu, že se někdy cítíme, jako kdyby se na horizontu objevil hrozivý temný mrak, který věští, že se na nás žene bouře, kvůli níž vezme za své naše přesvědčení a naše víra bude ohrožena.

Tento boj je odvěkým bojem. I když se změnila jeho formy, primární silou, která za ním stojí, je zlo. Apoštol hovoří o prázdné a klamně filozofii, která lidi zotročuje (Ko 2,8). Připomíná nám, že svůj boj vedeme proti lidským výmyslům a veškeré domyšlivosti, která se staví proti poznání Boha (2K 10,5). Lidé nejčastěji citují tuto pasáž v souvislosti s duchovním bojem.

Dle mého názoru nám někdy hrozí nebezpečí, že při obraně určitých teologických pozic a praktik duchovního boje zneužijeme Nový zákon. Dovolte mi, abych to blíže vysvětlil.

Cílem Pavlovy argumentace ve 2K 10,3-6 je loajalita v korintské církvi. Jistí „veleapostolové“ rozšiřovali alternativní názory a vystupovali proti některým teologickým pozicím (2K 11,5). Kromě toho často osobně napadali apoštola Pavla, který sbor založil. Výsledkem bylo, že sbor zčásti přišel o důvěru v Pavla a otevřel se spoustě konceptů a idejí, které vytvářely duchovní nejistotu a byly příčinou vnitřních bojů. Pavel je napomenul, aby si podmanili každou myšlenku tak, aby byla poslušná Kristu. Rovněž dal jasně najevo, že by prostřednictvím Boží moci měli strhnout každou hradbu. Ačkoliv nemůžeme popírat, že určitá aktivita démonických sil existuje, kontextuální výklad této konkrétní pasáže nás utvrzuje v přesvědčení, že duchovní boj se často odvíjí v oblasti idejí, myšlenek a konceptů.

Dovolte mi poukázat na některá bitevní pole, která jsou okolo nás a na nichž se tento boj odehrává.

KULTURNÍ ARÉNA

Definovat kulturu je složité a obtížné. Má totiž mnoho podmnožin. Je však možné identifikovat některé společné struktury, které definují, jak společnost funguje. Jazyk, hodnoty, normy a chování, to vše nám pomáhá kulturu definovat. Kulturu dvacátého prvního století ve velké míře formují síly globalizace. Když se po devastujících účincích druhé světové války svět začal znovu bu-

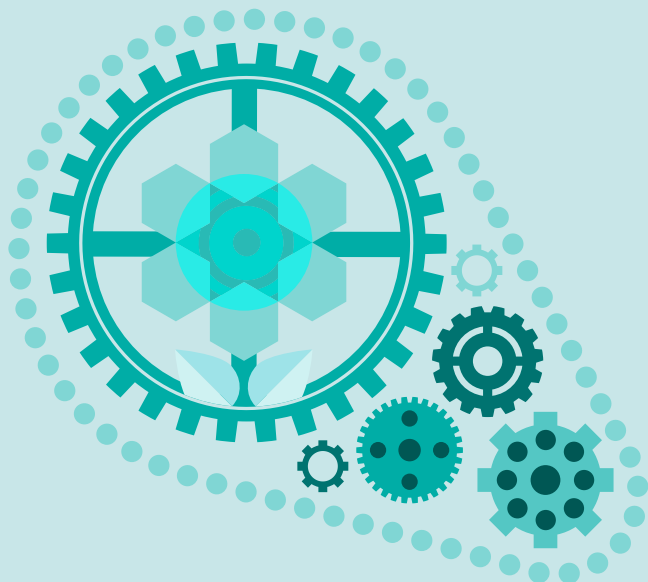
dovat, kolonizované národy a lidé, kteří byli vykořisťovatelskými ambicemi západních národů zbaveni moci, začali prosazovat svá práva na nezávislost a svobodu. Tahanice o národy byly u konce a tehdejší zájmy byly motivovány lidskými právy, občanskými právy a touhou po seberealizaci. Pokračující rasismus v mnoha částech světa, devastující účinky regionálních válek, jako například války ve Vietnamu, a rapidní rozvoj technologií, které nám umožňují posílat obrázky do celého světa v rozmezí několika vteřin, to vše pomáhalo tyto složité síly utvářet. Kdo může zapomenout na obrázek malého vietnamského děvčátka, prchajícího před napalovacím útokem, či otřesnou policejní brutalitu namířenou proti nevinným černošským obyvatelům ze Sharpeville v Jižní Africe? Koncem šedesátých a počátkem sedmdesátých let se tyto síly vynořily v podobě souvislých útoků na status quo. Hnutí na obranu občanských práv dosáhlo významných úspěchů; hnutí podporující legalizaci potratů zvítězilo ve svých soudních sporech a společnost globálně změnilo.

Do tohoto radikálně odlišného světa se narodila generace milénia, neboli generace Y. Výsledkem bylo, že když dospěla, její způsob uvažování odmítal velké příběhy. Ti, kteří měli na všechno odpověď, jim připadali jako váleční štváči dvacátého století. Za vším viděli spiknutí, stejně jako korintští se vykazovali nízkou mírou důvěřivosti a odmítali tvrzení těch, kteří říkají jednu věc, ale dělají jinou. Ta bitva pokračuje. Postavení křesťanských vedoucích se již netěší takové autoritě. Mít titul nebo vedoucí zodpovědnost již na velkou část naší společnosti nedělá dojem. Církev se již nepodílí na utváření myšlenek a idejí. To spíše společnost, která vše zpochybňuje, své hodnoty si vybírá náhodně a věří tomu, že může jednat, jak chce, formuje dnešní myšlenky a ideje. Realita je taková, že jedna celá generace má tendence skepticky pohlížet na křesťanskou víru a na vše, co je nám drahé.

S touto realitou jsem se jako ředitel biblické školy ve Velké Británii setkával téměř denně. Mladí lidé, kteří k nám přicházeli z různých sborů studovat, se vykazovali svědectvím o své křesťanské víře a doporučením pastora. Do prvního ročníku svých programů však nastupovali s malou mírou biblických znalostí. Velké většině z nich chyběl komplexní biblický pohled na svět. Jejich široce rozšířeným názorem bylo, že láska je jedinou nezbytnou podmínkou pro sex. Dopady dluhového zatížení, které ochromovaly možnost lidí svobodně se rozhodovat po celá další desetiletí, jim připadaly normální; a když někdo zmeškal splátku, nebylo to jeho selhání. Byla z toho obviňována vláda nebo velké banky. Milostné vztahy mezi lidmi stejného pohlaví přestávaly být problematickým tématem. Je paradoxem, že titíž mladí studenti (biblické školy) byli velmi oddáni ochraně životního prostředí a vadilo jim, když se nezvyšovalo procento recyklovaných materiálů. Dobrou zprávou je, že ne všichni studenti zastávali podobné světonázory. Kvůli du-

chovnímu boji, který jsme vedli na myšlenkovém poli ve třídách, na školních bohoslužbách a během misijních výjezdů, většina absolventů naší školy odcházela do života naplněna láskou ke Kristu a jeho Slovu.

V současném kulturním prostředí bychom si měli být vědomi míry duchovního boje, která se v něm odehrává. Musíme vstoupit do této bitvy sebevědomě. Návrhy na konci tohoto článku by nám v této konfrontaci měly pomoci.

SOCIOPOLITICKÁ ARÉNA

Nedávné prezidentské volby ve Spojených státech signalizují obrovské sociopolitické posuny v naší populaci, která se historicky vždy nacházela někde napravo od středu a byla relativně konzervativní. Došlo ovšem k rapidním demografickým změnám. Hlavní zpravodajské kanály jsou ve stále větší míře předpojaté a společnost je v současné době významně postkřesťanská.

Tato skutečnost opět představuje nenápadnou formu duchovního boje. Jedná se o více než jen o nespolupracujícího radního nebo úředníka místního plánovacího úřadu, který dělá potíže. Hnací silou tohoto sociopolitického útoku je bující sekularismus i se svými veleknězi nacházejícími se v organizacích, které jsou stále více respektovány většími a většími skupinami lidí naší společnosti. Občanské svobody jen málokdy mají něco společného s ochranou práv jedince; vehementně se staví proti jakýmkoliv projevům křesťanství. A tak vláda odstraňuje z veřejného prostředí jakékoliv pozůstatky našich židokřesťanských kořenů. V posledních letech, i přes názor jasné většiny, která hlasuje opačně, odstraňují státní představitelé plakety obsahující desatero přikázání z téměř všech veřejných míst. Zuřící bitva o to, co Otcové zakladatelé měli na mysli, když trvali na oddělení církve a státu, nabývá takových forem, o kterých se zakladatelům ani nezdálo. Lidé si to nyní vysvětlují tak, že je třeba z veřejného prostoru vymýt *veškerou* víru. Na to by žádný z Otců zakladatelů nikdy nepomyslel.

Tady to ovšem nekončí. Vedení jakéhokoliv sboru, které se hodlá iniciativně pustit do své vize pozitivně ovlivnit společnost, si je vědomo toho, jak invazivní je legislativa týkající se za-

městnanosti, genderových otázek a dalších věcí, s nimiž se generace našich otců nikdy nemusela potýkat. Kvůli tomu, že posledních osm let jsem strávil v Evropě, viděl jsem, jak je tato postkřesťanská a sekulární agenda prosazována zcela bezostyšným způsobem. Církev byla odsunuta na okraj a novým náboženstvím kdysi křesťanské Evropy se stal sekulární humanismus.

Nejedná se o nový fenomén. Již v třicátých letech minulého století profesori v univerzitních učebnách dávali dohromady základní dogmata sekularizace, pluralismu a širšího filozofického systému, který dnes známe pod pojmem postmodernismus. Lausanská komise identifikovala tyto faktory coby dominantní trendy sekularizující se společnosti již před téměř třiceti lety. Rozdíl je dnes v tom, že se tyto myšlenky, koncepty a ideje staly součástí hlavního proudu a dominují sociálním strukturám naší společnosti.

Bylo by naivní se domnívat, že se jedná pouze o nějakou legislativní agendu, která se trochu vymkla kontrole. Nemám pochyb o tom, že hnací silou těchto změn je hřích na vysokých místech, démonické síly a nenápadná antikristovská agenda. V důsledku toho je musíme konfrontovat takové, jaké jsou. Nevyřešíme je prostřednictvím hlasovacích lístků, ale skrze společnou modlitbu, hluboké obecenství a ochotu dát své životy za Kristovu věc.

MORÁLNÍ ARÉNA

Ačkoliv vše, co jsem doposud napsal, má své zřejmé morální důsledky, je třeba zmínit, že bitva idejí, myšlenek a konceptů napadla samotnou podstatu morálky naší společnosti. Morálka byla společností skoro úplně relativizována, a tudíž vše je přijatelné do té doby, dokud to přináší potěšení. Výsledkem je individualizovaná morálka, která toleruje téměř vše a přináší s sebou chaos rozpadající se společnosti, která posuzuje vše od zbabování se nenarozených dětí až po eutanazii slabých a ochablých pragmatickým způsobem. Pro pastory to znamená, že duchovní služba se nyní nachází v okamžiku, kdy není možné nic předpokládat. Manželství se již netěší takové účtě, vztahy jsou často povrchní a křiklavé, smyslné obrázky se pro mnohé staly součástí každodenního života. Je nesmyslné a krátkozraké tvrdit, že se jedná o pouhý přirozený vývoj naší společnosti. Pornografie je destruktivní, degraduje ženy a poškozují ty rodiny, kde neexistuje pevný závazek vůči morálním standardům.

Pravděpodobně ještě ničivější je způsob, jak naše společnost podkopala morálku a kdysi nepřijatelné učinila novou normou. Pro ty z nás, kdo jsme duchovními, to představuje zcela novou úroveň duchovního boje. Sřežit svá srdce, pečovat o svá manželství a vést své děti je komplikovanější, než tomu bylo o generaci dříve. Jedná se o agresivní formu duchovního boje. Být odhodlán zachovat si čistotu života, bránit škodlivým obrazům, aby pronikly do našich myslí, být odhodlán vést zodpovědný životní styl a milovat Boha takovým způsobem, aby to ovlivnilo každou oblast našeho života - to vše je součástí bitvy, kterou musíme podstupovat. A učinit to musíme, jinak v této bitvě začneme pomalu ztrácet, soupeřící názory začnou vítězit a v naplňování našeho po-

slání být solí a světlem budeme stále méně efektivní.

Rád bych nyní poukázal na čtyři oblasti, které je třeba zapojit do našeho duchovního boje.

Bud' věrný biblickému pohledu na svět

Biblický pohled na svět je mnohem více než jen věřit tomu, že Bible je Božím inspirovaným slovem. Biblický pohled rozvíjí hlubokou oddanost jednotlicímu hodnotovému systému, který je v Bibli popsán. Znamená to mít představivost zrozenou z příběhu naděje, spravedlnosti a budoucnost, která je plně pod Boží kontrolou. Znamená to rovněž mít hluboce zakořeněné pochopení vykoupění. Jinými slovy, Boží naděje zjevená skrze Kristovo dílo v podobě jeho smrti a vzkříšení je nyní mezi námi. On v nás působí; mění životy; uzdravuje; obnovuje naději. Biblický světonázor se zbavuje dualistických pohledů, které nám umožňují věřit jedním způsobem a jednat jiným. Slova a skutky se stávají konzistentními. Jsme tím, čím jsme díky Boží milosti, a tato skutečnost ovlivňuje vše, absolutně vše dvacet čtyři hodin denně, sedm dní v týdnu a tři sta šedesát pět dní v roce.

Bud' duchovně vyzrálý

Nový zákon hovoří od Duchu svatém, který je závdavkem toho, co má přijít. To znamená, že naše víra má i dimenzi založenou na zkušenosti. Můžeme a měli bychom očekávat hluboké ujištění ohledně našeho spasení. Může vám to připadat jako prosté tvrzení, nicméně hluboká a vnitřní zkušenost v podobě Božího ujištění ohledně našeho spasení a budoucnosti, kterou pro nás připravil, by měla formovat každou oblast našeho života. Měla by v nás vzbudit ostražitost před skutky ďábla (1Pt 5,8), odhodlanost odolat jeho útokům (Jakub 4,7-8) a jistotu, že můžeme být více než vítězové skrze toho, který nás posiluje (Římanům 8,37)

Bud' součástí oddané komunity

Pečlivé revidování vize našich sborů by mělo posílit naše odhodlání v tomto duchovním boji zvítězit. Nic nemá takovou moc jako komunita oddaných následovníků Krista, kteří jsou odhodláni být Božími reflektory v okolním světě. V takových komunitách dosahuje vykoupění svého nejuplněnějšího vyjádření. Lidé o sebe navzájem pečují, navzájem si slouží a stojí si vzájemně po boku v každé bitvě. Právě toto je možná důvod, proč apoštol Pavel tak otevřeně píše korintské církvi. Církev, která ztrácí svůj vykupující záměr, se stává bezmocnou proti útokům, kterým lidé každodenně čelí. Přestává být relevantní pro další generaci. Má-li tento článek zažehnout nový zájem o duchovní boj odehrávající se v oblasti idejí, myšlenek a koncepcí, měl by stejným způsobem zažehnout i obnovenou touhu angažovat se v církvi Ježíše Krista.

Rozvíjej lásku k chudým

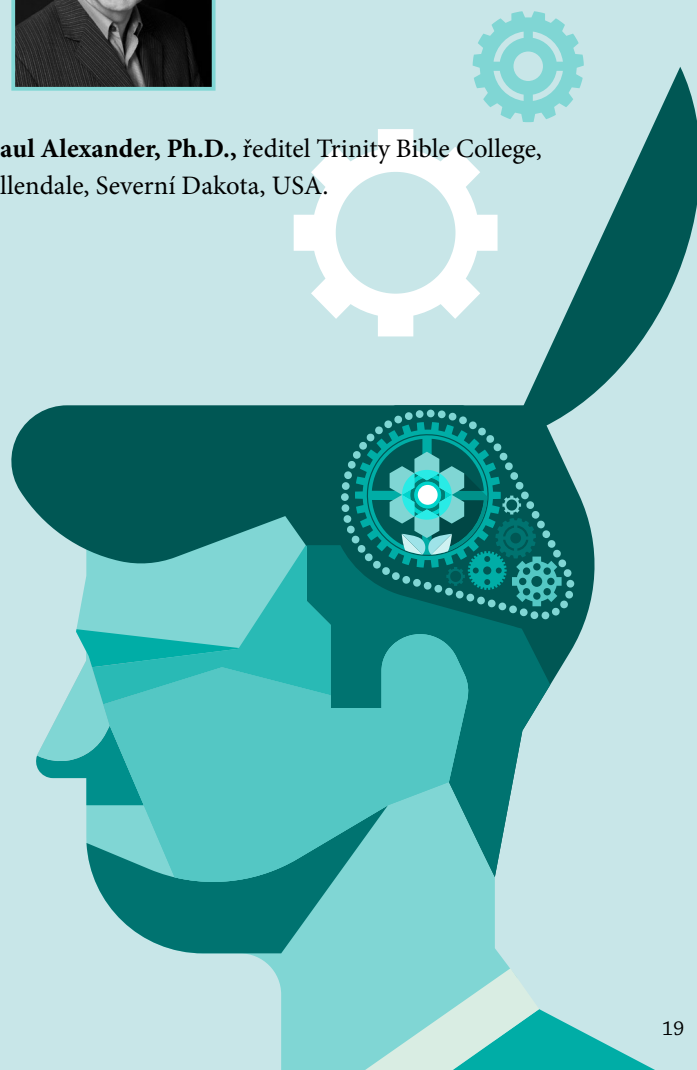
Mám-li to podat o něco více teologicky, pak strategickou součástí našeho duchovního boje musí být vysoce rozvinuté pochopení spravedlnosti. Budeme-li své poslání vyhlášovat pouze slovy, nebude to mít žádný dopad. Učiníme-li své poslání ústředním bodem svého života, budeme odvážnější, budeme vnitřně silnější a budeme lépe vyzbrojeni pro to, abychom se s větším povědomím vypořádali s duchovním útokem. Boží láska ke vdovám, sirotkům a chudým by měla ovlivňovat každý aspekt našeho života. To nás na oplátku učiní obezřetnými vůči duchovnímu světu takovým způsobem, který není snadné nějak napodobit. Duchovně nejcitlivější lidé, které znám, jsou ti, kteří jsou hluboce oddáni službě chudým. Jsou citlivější a lépe vyzbrojeni pro duchovní boj a zjevně jako Kristovi následovníci i častěji vítězí.

MYŠLENKY NA ZÁVĚR

Doufám, že tento článek rozšíří diskusi o duchovním boji. Na každé frontě čelíme zlověstným duchovním silám. Vedoucí, pastoři, rodiče a křesťané obecně se musí vzdělávat v používání našich zbraní, které nejsou, jak nám to Boží Slovo připomíná, tělesné, nýbrž mají od Boha moc bořit pevnosti (1K 10,4).

Paul Alexander, Ph.D., ředitel Trinity Bible College, Ellendale, Severní Dakota, USA.

ŽIVOTNÍ *filosofie* A NEVIDITELNÝ SVĚT

Terry Hanna

Nesprávně zformovaná životní filosofie je nebezpečná a snadno podléhá démonickému klamu. Avšak správně zformovaná filosofie založená na biblické pravdě umožňuje věřícím rozpoznat démonickou aktivitu a ovlivnit jejich reakci na neviditelný svět.

Když jsem dorazil k domu jednoho z členů místního letničního sboru, uviděl jsem ho, jak na mě mává ze zadního dvorku a zve mne, abych tam za ním přišel. Ze dvorku mne zadními dveřmi doprovodil do domu a vysvětloval, že *taotaomona* se přesunuli do stromu před domem a on je nechtěl rozhněvat. Podle místní tradice jsou *taotaomona* duchové dávných guamských předků, kteří přebývají v guamských džunglích. *Jak může být tak pověřivý?* - napadlo mne, když jsem si uvědomil, že tento muž je věrným členem církve. Pomodlili jsme se, avšak já jsem neodcházel s jistotou, že jeho strach je teď menší.

Když jsem o tom během následujících let přemýšlel, uvědomil jsem si, že strach onoho muže vycházel z životní filosofie, v níž zůstávaly zbytky animismu. Tento animismus nebyl nikdy podroben náležitě kritice a zůstal tak pevně usazen v samém středu jeho světonázoru. Naopak můj pohled na svět ovlivněný západním racionalismem považoval obavy onoho bratra za pouhou pověřivost. Oba jsme k této události přistupovali prostřednictvím optiky svých životních filosofí, které ne zcela korespondovaly s biblickým pohledem, kde je místo pro určitou míru nesvobody, jež má původ v neviditelném světě.

Tato zkušenost ukazuje, jak je nebezpečné, když náš pohled na svět není pevně zakotven v Bibli. Rovněž odhaluje nezbytnost správně zformovat životní filosofii podle Bible, která ovlivňuje

je naše reakce na působení neviditelného světa a která je účinnou obranou vůči konkurenčním světonázorům.

VLIV ŽIVOTNÍ FILOSOFIE ČLOVĚKA NA VYTVOŘENÍ VLASTNÍHO POHLEDU NA DUCHOVNÍ SVĚT

Životní filosofie nám poskytuje vysvětlení okolního světa. Životní filosofie není o tom, **na co** se díváme, nýbrž **jak** se na to díváme.¹ Světonázor můžeme charakterizovat jako pohled skrze brýle, které nám pomáhají zřetelně vidět to, na co se díváme, a zároveň nám pomáhají učinit srozumitelným, co vidíme. Životní filosofie každého člověka je jedinečná, byť může nést rysy názorů a pohledů převzatých z rodiny, neboť formování této filosofie začíná doma. Tam člověk vstřebává postoje, hodnoty a kulturní přesvědčení svých rodičů. K dalšímu vývoji pak dochází prostřednictvím životních zkušeností, náboženských zážitků, pod vlivem sdělovacích prostředků a mezilidských vztahů. Hlavním faktorem při formování individuálního světonázoru je však to, jak naše vlastní kultura pohlíží na okolní svět. Můj přítel z úvodu článku nebyl animista. Zbytky staré animistické tradice týkající se neviditelného světa však měly stále vliv na jeho osobní přesvědčení. Způsob, jak lidé ze Severní Ameriky vnímají neviditelný svět, ovlivňuje jejich osobní životní filosofii. Rád bych nyní uvedl některé z postojů, které ovlivňují náš osobní pohled na svět:

1. Naturalistický pohled na svět: Jedná se o dominantní západní světonázor, který popírá existenci duchovního světa a trvá na tom, že jediné, co existuje, je hmota. Naturalismus se opírá o racionální vědecké metody a tvrdí, že duchovní svět nelze rozumem prokázat. Tento směr odděluje „nadpřirozeno od přirozené reality,

Boha od přírody a náboženství od vědy“.² Pohlíží na materiální svět jako na bezduchý stroj postrádající Boha, stroj, který nemá jakoukoliv nadpřirozenou příčinu nebo záměr. Lidstvo je pouhou součástí přírody na úrovni světa zvířat.³ Vzhledem k tomu, že jeho zastánci nevěří v duchovní svět či život po životě, stává se člověk arbitrem všech morálních soudů. Severoamerický a evropský sekularismus je přímým důsledkem tohoto naturalistického pojetí reality.⁴

2. Animistický pohled na svět. Tento pohled ovlivnil přístup mého přítele k neviditelnému světu. Animismus obvykle věří v nějaký druh ústředního boha stvořitele, avšak největší důraz klade na bezpočet duchovních bytostí, které obývají náš svět a přicházejí do kontaktu s lidmi.⁵ Tito duchové podle lidových tradic způsobují štěstí či neštěstí, utrpení a nemoci.⁶

3. Biblický pohled na svět. Američtí evangelikálové a letniční obecně mají za to, že správně by měl člověk na život pohlížet optikou Bible. V obecném smyslu tento pohled hovoří o tom, jak Bůh prostřednictvím Bible zjevil sám sebe, o jeho trojjediné přirozenosti, o stvoření, o vtělení a plánu vykoupení a o přebývání Ducha svatého.⁷ Letniční hnutí k tomu dále přidává hermeneutickou optiku, díky níž vnímáme biblický pohled na svět hluboce osobním způsobem. V konkrétním smyslu to znamená, že letniční chtějí od okamžiku svého znovuzrození svou životní filosofii co nejvíce přiblížit biblické pravdě.

Tak, jak se nám Bůh dává poznat, konfrontuje biblická pravda naše staré pohledy na svět. Tento stav konfrontace našich předešlých světonázorů popisuje Richard Niebuhr jako stav „*permanentní revoluce*“.⁸ Biblická pravda se střetává s našimi domněnkami a my reagujeme tak, že přizpůsobujeme své názory biblickému zjevení. V tom nám pomáhá Duch svatý, který nás uvádí „*do veškeré pravdy*“ (Jan 16,13). Když tedy hovoříme o správně zformovaných pohledech na svět, hovoříme o osobních názorech, které mají svůj základ v biblické pravdě. Jedná se o trvalý proces, neboť všechny nové biblické pravdy se postupně stávají hluboce zakořeněnou součástí našich pohledů na svět.

4. Hybridní pohled na svět. Záležitost, na niž jsme narazili s mým přítelem, souvisela s tím, že některé oblasti našich pohledů na svět jsme ještě nepodrobili náležitě (biblické) kritice. Jeho křesťanský pohled na svět obsahoval pozůstatky starých způsobů vnímání neviditelného světa. Výsledkem bylo pouto strachu. Já jsem pro změnu vycházel z racionalismu souvisejícího s americkým sekularismem a logicky jsem si vysvětloval obavy svého přítele jako pověřivost. Lékem na podobný zmatek je správně zformovaný pohled na svět. Naopak životní filosofie stojící na špatných základech nedokáže reagovat na základě biblicky zakořeněné jistoty a zanechává lidi i nadále v duchovních poutech.

NESPRÁVNÁ ŽIVOTNÍ FILOSOFIE A DÉMONICKÁ AKTIVITA

Lidi s nesprávnou životní filosofii je snadné oklamat v oblasti povahy démonických aktivit. Takoví lidé mají tendenci hledat

pomoc na špatných místech, protože satan je od přirozenosti podvodník. On je lhář, je otcem lži a lhaní je jeho „*rodným jazykem*“ (Jan 8,44); démoni jsou pak „*bludnými duchy*“ (1Tm 4,1). David Naugle píše o tom, že kultura, která ovládá náš svět, může napomáhat démonickým lžím: „*Vzhledem k tomu, že satan a démoni mohou manipulovat lidmi pouze do té míry, do jaké tito jedinci žijí v klamu, není lepšího způsobu, jak tohoto dosáhnout, než skrze šíření falešných pojetí reality prostřednictvím ducha tohoto věku.*“⁹

Názorným příkladem, jak špatná životní filosofie interpretuje jednotlivé události způsobem, který vede do duchovního klamu, je příběh jistého muže, jehož manželka věřila, že je posledních šest let duševně trýzněna duchem zemřelého člověka z místního hřbitova. Lékař u ní nenašel žádné tělesné poškození, ačkoliv tato žena výrazně zhubla a zůstávala bezdětná. Ani žádný psycholog nepřišel na to, co by se mohlo za jejím problémem skrývat. Manžel a jeho rodina byli nominální křesťané. Kroky, které v souvislosti s nemocí podnikali, byly založeny na přirozeném chápání věcí, nikoliv na biblických pravdách. Jeden z takových kroků byl, že manžel se rozhodl otevřít hrob muže, o němž si myslel, že právě jeho duch manželce ubližuje, napadl nožem jeho kosti a vyhrožoval, že celou kostru zničí, pokud nepřestane jeho manželku trápit. Životní filosofie tohoto muže stála za jeho bludnou představou ohledně podstaty problému jeho manželky a rovněž za jeho reakci na problém, která neměla nic společného s Biblií.

Tento příběh se odehrál v jednom ostrovním státě v Tichém oceánu. Někteří by mohli namítnout, že taková věc by se v jejich zemi stát nemohla. Možná ne, ovšem i když reakce lidí v naší zemi nejsou založeny na animistickém přesvědčení, podobně jako v tomto případě hledají často pomoc, která nemá s biblickými východisky nic společného.

Zpráva z roku 2006 potvrzuje, že v Severní Americe roste ochota přijímat nebiblické názory. Jeden průzkum pracoval se čtyřmi tisíci tři sta čtyřiceti teenagery ve věku od třinácti do devatenácti let. Bylo zjištěno, že 19 % z nich je silně přesvědčeno o tom, že lidé mohou komunikovat s mrtvými; 10 % z nich uvedlo, že s mrtvou osobou již komunikovalo; 73 % věří v nadpřirozený svět; 35 % použilo spiritistické tabulky Ouija; 79 % nahlédlo do svého horoskopu; 30 % bylo na konzultaci u člověka, který čte z dlaně.¹⁰

Částečně může za těmito čísly stát zvědavost mladých lidí. Na druhou stranu však ukazují, čím se zabývá jejich mladá mysl. Sdělovací prostředky prezentují alternativní způsoby řešení problémů prostřednictvím televize, filmů, videoher a knih, kde není nouze o duchy, demony, čarodějnice, vlkodlaky a upíry jako bytosti, jež lidem pomáhají.

Dalším faktorem, který napomáhá šíření alternativních životních filosofii, které jsou náchylné k duchovnímu klamu, je rostoucí teologická negramotnost. Zpráva Barnovy skupiny (Barna Group) z roku 2010 tvrdí, že biblická negramotnost je rostoucím trendem a že „*teologické šarvátky, které pronikají do protestantských církví, naznačují, že příští desetiletí bude obdobím teologické rozmanitosti a nekonzistence, jež nemá obdoby*“.¹¹ Tento závěr jde ruku v ruce s dalším průzkumem zabývajícím se

lety 1991 až 2011. Ten zjistil pokles obecného přesvědčení o tom, že „Bible je naprosto přesná ve všech principech, kterým vyučuje“, ze 46 na 38 %.¹²

Sekularismus a další podobné filosofie dokážou vyplnit prostor v myslích lidí všech národů, kteří se snaží o pochopení neviditelného světa. Jak můžeme očekávat, že naše děti a teenageři si dokážou utvořit správnou představu o světě démonů, když čelí absenci teologického vyučování na toto téma? Církev musí brát vážně „trojjediné chápání Boha, který se neustále angažuje ve svém stvoření prostřednictvím svého zaopatření, své přítomnosti a moci ... musí také brát vážně satana a demony, neboť se jedná o padlé anděly usilující o to, aby zabránili lidem obrátit se k Bohu v pokání, víře a poslušnosti“.¹³ Církev si musí uvědomit, že v důsledku špatné životní filosofie se lidé otevírají na duchovní bludy a pouta. Dobrá životní filosofie dokáže rozpoznat správný zdroj pomoci.

SPRÁVNÁ ŽIVOTNÍ FILOSOFIE NÁS PŘIZPŮSOBUJE BIBLICKÉ PRAVDĚ

Dobrá životní filosofie reaguje na duchovní svět biblicky, a odhaluje tak povahu Božího království. George Ladd popisuje realitu a moc, která je spojená s Božím královstvím, výrokem, že toto království „již zlomilo moc smrti, porazilo satana a svrhlo vládu hříchu“.¹⁴

Lukáš demonstruje tuto skutečnost příběhem o ženě, která trpěla chronickým postižením, jehož vinou měla zdeformovanou páteř (Lukáš 13,10-17). Ježíš sice poukázal na to, že příčinou je „duch nemoci“ (verš 11), nevystupuje ovšem v této situaci tak, jak je u něj při střetnutí s demony běžné. Nejedná se dokonce ani o typický příběh uzdravení. Prostředí synagogy propojuje tento příběh s Ježíšovou proklamací království (Lukáš 4,18-19), a je tudíž předehrou jeho učení o království (Lukáš 13,18-21).¹⁵ Na tomto příběhu vidíme kontrast mezi biblickým pohledem na svět a alternativními pohledy. Když se lidé ovlivnění *sekularismem* podívají na tuto ženu, soustředí se na její nemoc a chtějí vědět, o jaký druh nemoci se jedná, jaký je její původ a jaká je možná léčba. *Animismus* chce vědět, jaký duch je příčinou tohoto problému. Neurazila ta žena ducha svého předka? Pokud ano, pokoušela se ho dostateč-

ně udobřit? V tomto příběhu ovšem narážíme ještě na jiný pohled na svět. Na Ježíšově reakci vidíme, že se zaměřil na ženu svázanou tímto poutem a jednoduše řekl: „Ženo, jsi zproštěna své nemoci“ (Lukáš 13,12). Jeho reakce naznačuje, že povaha a příčina nemoci nebyly tím, na co se Ježíš primárně soustředil. On se zaměřil na osobu spoutanou určitým jhem a na to, aby v souladu s poselstvím o Božím království „vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, aby propustil zdeptané na svobodu“ (Lukáš 4,18).

Jednou jsem vedl rozhovor s jistým letničním věřícím, který žil na jednom tichomořském ostrově. Tento rozhovor nám může ilustrovat výše zmíněný biblický princip. Tento bratr prošel dramatickým obrácením a proměnou svého pohledu na svět před několika lety poté, co viděl, jak je jeho sestra vysvobozena z něčeho, co považoval za démonickou svázanost. Kvůli této svázanosti jeho sestra sebou často házela na zemi, mluvila nesouvisle a změněným hlasem a pokoušela se sama sobě ublížit. Z pohledu své rodiny byla posedlá zlým duchem, zatímco jiný člověk ovlivněný sekularismem by mohl považovat její problém za určitý druh záchvatu. Během jedné z jejích epizod přijel na návštěvu její letniční strýc. Když se za ni modlil, přikázal démonům - ne duchům mrtvých ani duševní chorobě - aby ji opustili a nikdy se nevraceli. Její bratr dosvědčil, že změna byla okamžitá a trvalá. Díky této příhodě se celá rodina obrátila k Ježíši. Její bratr mi řekl: „Věřím v Boha a evangelium, a to změnilo můj úhel pohledu. Změnilo to můj život, takže se již nemusím bát duchovních mocností. Věřím, že nemají autoritu ani moc ovlivňovat můj život.“ V tomto případě nemohl ani animismus, ani sekularismus pomoci ženě v jejím zoufalství. Ovšem strýc, jehož pohled na svět prošel změnou, rozpoznal prostřednictvím Ducha svatého její pouto, a tak tato žena mohla přijmout vysvobození.

TRANSFORMACE NAŠÍ ŽIVOTNÍ FILOSOFIE

Nedávno jsem se podílel na výzkumném projektu, jehož cílem bylo identifikovat faktory přispívající ke změně životní filosofie u věřících, obzvláště pak, pokud jde o oblast neviditelného světa. Objevíli jsme pět faktorů, které měly globální význam.

- (1) Silný duchovní prvek zahrnující obrácení a křest v Duchu svatém spolu s disciplinovaným duchovním životem;
- (2) studium Božího Slova;
- (3) zbožní mentoři, kteří vyučují, povzbuzují a vykazují se patřičným chováním;
- (4) vztahy, které jsou zdrojem povzbuzení a upevnění toho, co se lidé naučili a co zakusili;
- (5) praktická zkušenost s duchovní službou, která umocnila to, co se lidé naučili.

Bylo zřejmé, že křesťanské církve jsou nenahraditelnou součástí celistvého procesu vedoucího k transformaci životní filosofie. Tyto církve pomáhají rozvíjet biblicky orientovanou životní filosofii pokud:

1. jsou duchovně citlivé na přítomnost Ducha svatého, praktikují letniční uctívání a rozvíjejí letniční důrazy, které napomáhají změně.
2. vyučují biblickou teologii týkající se různých oblastí života, včetně teologie neviditelného světa a Božího království. Stejný příkaz dal Pavel Timoteovi: „*To přikazuj a tomu uč*“ (1Tm 4,11) a Titovi: „*Ty však mluv, co odpovídá zdravému učení*“ (Titus 2,1).
3. vedou lidi do učednického procesu, který zprostředkovávají zbožní věřící odhodlaní rozvíjet biblický pohled na svět. Priscilla s Akvilou vzali Apolla do svého domu „*a ještě důkladněji mu vyložili Boží cestu*“ (Skutky 18,26), čímž mu pomohli změnit jeho pohled na Letnice.
4. umožňují budování vztahů. Vztahy jsou pro lidi povzbuzením (Židům 10,24-25). První křesťané budovali vztahy prostřednictvím společného uctívání, společných jídel, modliteb a dokonce i prostřednictvím sdílení svého majetku (Skutky 2,42-46; 4,32-37).
5. poskytují příležitosti k praktickým službám, které pomáhají upevňovat a konsolidovat měnící se názory lidí. Ježíš zapojil do služby svých Dvanáct (Matouš 10,1-16; Marek 6,7-13; Lukáš 9,1-9) a rovněž i sedmdesát dva dalších učedníků (Lukáš 10,1-10).

ZÁVĚR

Nesprávně zformovaná životní filosofie snadno podléhá démonickému klamu a vede k tomu, že lidé hledají pomoc na špatných místech. Avšak správně zformovaná filosofie založená na biblické pravdě umožňuje věřícím rozpoznat démonickou aktivitu a pomoci těm, kdo jsou spoutaní, k vysvobození ve jménu Božího království. Církev zásadně přispívá k celkové proměně tím, že praktikuje duchovní aktivity, vyučování, mentoring, budování vztahů a praktickou službu.

Jak jsem již zmínil v úvodu, pokud bychom se já a můj přítel dívali na to, co se děje, skrze biblicky zaměřenou optiku, uvědomil by si, že neviditelného světa se nemusí bát a že se může pevně postavit na základ, kterým je Boží království. Já bych na druhou stranu byl schopen pochopit jeho strach z neviditelného světa a mohl být daleko aktivnější ve zprostředkování jeho vysvobození. Tato skutečnost ještě více podtrhuje význam Pavlova napomenutí: „*A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé*“ (Římanům 12,2).

Poznámky:

1. HIEBERT, P. G., and MENESES, E. H. *Incarnational Ministry: Planting Churches in Band, Tribal, Peasant, and Urban Societies* (Grand Rapids: Baker Academic, 1995), str. 41.
2. HIEBERT, P. G. a kol. “Responding to Split-Level Christianity

and Folk Religion” in *International Journal of Frontier Missions* 16, no. 4 (winter1999/2000), str. 175.

3. SIRE, J. W. *The Universe Next Door: A Basic Worldview Catalog* (Downers Grove, Illinois: InterVarsity Academic Press, 2009 [1976]), str. 66–143.

4. PHILLIPS, G. W. a kol. *Making Sense of Your World: A Biblical Worldview* (Salem, Wisconsin: Sheffield Publishing Company, 2008), str. 24–32.

5. KRAFT, Ch. H. *Worldview for Christian Witness* (Pasadena: William Carey Library, 2008) str. 241–42 a 481–90.

6. Van RHEENEN, G. *Communicating Christ in Animistic Contexts* (Pasadena: William Carey Library, 1991), str. 58-59.

7 PHILLIPS, et. al. str. 96–101.

8. LODER, str. 19.

9. NAUGLE, D. K. *Worldview: The History of a Concept*, (Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 2002), str. 283.

10. KINNAMAN, D. *Teens and the Supernatural* (Ventura, California: The Barna Group, 2006), str. 15–27.

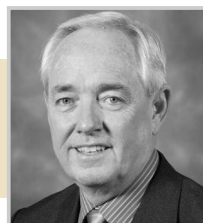
11. THE BARNAL GROUP. “Six Megathemes Emerge from Barna Group Research in 2010.”

12. THE BARNAL GROUP. “Barna Examines Trends in 14 Religious Factors Over 20 Years (1991 to 2011).”

13. HIEBERT, SHAW, a TIÉNOU, str. 174.

14. LADD, G. E. *The Gospel of the Kingdom: Scriptural Studies in the Kingdom of God* (Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 1959), str. 130.

15. STONEHOUS, N. B., BRUCE F. F., FEE, G. D., eds., *The Gospel of Luke. The New International Commentary on the New Testament*, by Joel B. Green (Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 1997), str. 518–21.

Terry Hanna pracuje pro Asia Pacific Harvest kancelář v regionu Asia Pacific. Působí ve Springfieldu, Missouri, USA.

DÉMONICKÉ SÍLY

A ŽIVOT KŘEŠŤANA:

JAKÝM ZPŮSOBEM ĎÁBEL OVLIVŇUJE VĚŘÍCÍ

Doug Lowenberg

Písmo potvrzuje realitu duchovního světa. Mluví o přátelských bytostech – andělech, i o nepřátelích v podobě démonů. Západní křesťané, včetně evangelikálů a letničnických, jsou však jen s velkými obtížemi schopni vysvětlit a popsat tuto neempirickou dimenzi reality. Špatná diagnóza tak může bránit v nalezení východisek pro ty, kdo bojují s problémy.

Je možné se v oblasti teologie a praxe ptát, zda je duchovní boj skutečnou a relevantní součástí našich životů a naší služby. Misionář Sobhi Malek tvrdí: „Mezi Božím královstvím a dočasnou vládou satana, knížete tohoto světa, Probíhá neustálý konflikt. Satanovi pomáhají démonické síly, jimž velí.“⁴¹

Psycholog Richard Dobbins uvádí: „Věřím v realitu duchovního světa, tak jak nám ji zjevuje Písmo.“⁴²

Teolog Edgar Lee poznamenává: „Bible jednoznačně učí v o existenci neviditelného nepřítel, jehož primárním cílem je zničení lidstva.“⁴³

Kulturní antropolog Charles Kraft tvrdí: „Písmo jednoznačně vyobrazuje lidský život jako něco, co žijeme v kontextu nepřetržitě bitvy mezi královstvím Božím a královstvím satana.“⁴⁴

Bezprostředně poté, co Duch svatý pomazal Ježíše k tomu, aby započal svou veřejnou službu, zakusil Ježíš osobní konfrontaci se satanem (Matouš 4,1-11; Marek 1,12-13; Lukáš 4,1-13). Později prohlásil: „Jestliže však vyháním demony Duchem Božím, pak už vás zastihlo Boží království“ (Matouš 12,28). Petr shrnul Ježíšovu službu výrokem: „Procházel zemí, všem pomáhal a uzdravoval všechny, kteří byli v moci ďáblů.“ (Skutky 10,38) Apoštol Pavel varoval sbor v Efezu slovy: „Nevedeme svůj boj proti lidským nepřátelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla.“ (Efezským 6,12)

ZÁPADNÍ POHLED NA SVĚT A DUCHOVNÍ SVĚT

Písmo potvrzuje realitu duchovního světa. Mluví o přátelských bytostech – andělech, i o nepřátelích v podobě démonů. Západní křesťané, včetně evangelikálů a letničnických, jsou však jen s velkými obtížemi schopni vysvětlit a popsat tuto neempirickou dimenzi reality. Západní pohled na svět, tradiční teologické pohledy a zavedený biblicko-teologický slovník znesnadňují snahu rozpoznat širokou škálu duchovních skutečností, které působí mimo svět smyslových orgánů člověka a pracovat s ní. Již od doby osvícení je západní svět racionálně, humanisticky a vědecky orientován a má tendenci zkreslovat poznání duchovní reality. Spoléhá se na racionální a logické uvažování, na schopnost lidstva řešit problémy a schopnost vědy proniknout do hlubin a skladby všeho, co je hmatatelné a tím znesnadňuje odhalení nepřátelské duchovní reality a případnou konfrontaci s ní. Tendence západního světa rozdělovat život na jednotlivé fragmenty zužuje ideologický prostor pro přijetí reality existence duchovních bytostí. Obyvatelé západního světa mají sklon zařadit existenci duchovních bytostí do nějaké bezvýznamné podkategorie teologie, která nemá žádný vztah ke vzdělání, technologii, ekonomice, zemědělství, přírodě či zábavě. Snaha promyslet možnou existenci démonů je vytěsňována většinou na okraj našeho zájmu a připouští se pouze minimální možný vliv démonů na člověka. Mnozí evangelikální křesťané došli dokonce k závěru, že kvůli zkušenosti spasení jsou imunní vůči působení ďábla a démonů. Letniční se podobným způsobem spoléhají na zkušenost křtu v Duchu svatém. A tak tedy jednou spasen navždy spasen – alespoň tedy co se démonů týče. Teologové pak formulovali teorii, že Ježíš spoutal satana do té míry, že není možné, aby věřícího zotročily mocnosti zla.

Někteří letniční jsou z hlediska praxe teisté. Věří v trojediného Boha, jenž vládne neomezenou mocí ze svého nebeského trůnu a angažuje se ve světě lidí a přírody tak, že přináší spasení

a občas vykoná nějaké zázraky. Teisté nicméně věnují minimální pozornost říši, do které patří Bohem stvořené duchovní bytosti. Letniční teisté mají za to, že se realita skládá z Boha, lidí, přírody a vnějšího vesmíru, přírodních zákonů, jež řídí život a svět a příležitostných nadpřirozených intervencí Ducha svatého, kdy přináší spasení, křtí v Duchu, zázračně uzdravuje a vysvobozuje zatracené hříšníky od nadvlády démonů.

Paul Hiebert tento přístup kritizuje a hovoří o ignorování významu a důležitosti duchovní oblasti, která existuje mezi transcendentním Bohem a světem lidí a přírody.⁵ Žel křesťanství, které zdůrazňuje individuální spasení duše, je špatně připraveno vystoupit proti nepřátelským duchovním mocnostem, které působí pod Boží svrchovanou vládou. Takový typ křesťanství není příliš efektivní hlavně v těch částech světa, kde lidé věří, že duchovní bytosti ovlivňují všechny aspekty jejich života.

Většina světa věří v mocné působení duchovních bytostí, včetně Boha, satana, andělů, démonů a duchů předků, kteří ovládají všechny oblasti života. Menšinový západní svět také věří v mocné působení, ne ovšem duchovních bytostí, nýbrž vzdělání, politiky, financí, vysokých postů, sociálních systémů a technologií. Ústřední místo v takto pojatém světě zaujímá člověk. Lidé na Západě omezují hledání příčin věcí na zdravotní či psychické důvody, případně na dramatické Boží skutky. Možná proto, že nechtějí být obviňováni z iracionality či honbou za senzacími či z přehnaného zduchovňování abnormálního lidského chování či událostí. Strach z extrémů typu „dábel mě přinutil to udělat“ nebo hledání démonů za každým rohem či vykreslování démonů jako mytologických stvoření vycházejících z bujně fantazie pre-moderního člověka vede lidi k tomu, že hledají bezpečí, uzdravení a akademické uznání v sekulárních vědách.

KŘESŤANSKÁ ANTROPOLOGIE

Křesťanská antropologie - studium lidské přirozenosti - může ještě více zkomplikovat naše chápání duchovního boje. Křesťanská antropologie předpokládá, že lidé jsou trojjediná stvoření skládající se z těla, duše a ducha. Integrovaný celek - vycházející z hebrejského pojetí vyjádřeného autory Starého a Nového zákona - je vnímán jako něco, co se skládá z externího, viditelného těla a interní, složité duchovní podstaty. Podle hebrejského pohledu na svět se lidé skládají ze tří složek (viz Deuteronomium 6,5): vnitřní neviditelný život nazvaný „srdce“ (*lebab*); vnější tělo neboli celistvá lidská osobnost chápána jako „duše“ (*nepes*) stvořená Bohem (Genesis 2,7); a veškeré lidské úsilí, úspěchy a věrnost Hospodinu, které jsou společně nazvané „síla“ (*me'od*).

Západní způsob myšlení, který je ovlivněn řeckou filozofií, rozděluje člověka na jednotlivé složky, které zdánlivě fungují nezávisle jedna na druhé. Mnozí věřící ovlivnění tímto způsobem myšlení hovoří o třech složkách člověka: jednu složku představuje fyzické tělo, další složku *city*, rozum a vůle a třetí složku představuje duch, vnitřní posvátné místo vyhrazené Bohu nebo případně satanu. Dobbins například vysvětluje, že duch je nejniternější součást člověka, která se po zkušenosti křesťanského obrácení stává chrá-

mem Ducha svatého. Duch zůstává „během Kristova přebývání na tomto místě nedotknutelný“. Přesto připouští: „O oblasti duchovního zdraví člověk nejméně ví, přičemž satan se v ní nejlépe vyzná.“

Křesťané, kteří připouštějí, že věřící může být vystaven duchovním útokům, a zároveň zastávají trichotomní antropologii, tvrdí, že démoni mohou útočit na člověka pouze zvenku, jako „vnější nepřítel“. Pokud se zlému duchu podaří získat nějaký vliv na život člověka nebo jej duchovně spoutat, děje se tak v oblasti tělesné nebo duševní, nikdy však v oblasti lidského ducha. Toto vysvětlení se ovšem zdá být poněkud umělé. Vymezuje totiž působení pokušení či nepřátelských duchovních sil na věřícího člověka pouze „zvenčí“ případně hovoří o pomyslné nepřekonatelné vnitřní hradbě, která se nachází mezi duší a duchem. „Pokušení přicházejí skrze náš myšlenkový svět ... satan nás svádí pomocí myšlenek, které se do našeho myšlení vkrádají prostřednictvím okolní kultury a okolních světských aktivit.“⁶

SLOVA A JEJICH DOPAD

Slovní zásoba omezuje naše chápání duchovních skutečností. Mohli bychom například přeložit výraz *daimonizomai*, což je často používaný řecký novozákonní výraz, slovem demonizovat. Ve všech případech přeložili překladatelé Bible toto slovo výrazem „posedlý demony“.

Termín posedlý démonem popisuje extrémní demonické ovládnutí života člověka, kdy se démon vyjadřuje a projevuje prostřednictvím těla a osobnosti daného jedince, a to buď příležitostně, nebo pravidelně. Znamená to, že démoni člověka ovládají a manipulují jeho tělem, myslí a duchem s cílem realizovat své záměry. Vzhledem k tomu, že taková manifestace zla je naprosto extrémní, křesťané se domnívají, že Bůh nemůže přebývat spolu s démony v lidském těle. Dobbins například uvádí, že Duch svatý nebude sdílet svůj příbytek s démonickými duchy. Jiní tvrdí, že „Boží přítomnost je zárukou, že se na daném místě nevyskytuje jakákoliv moc, která by nebyla podřízena Hospodinově vůli“.

Tento pohled věří, že Kristus přebývá v nitru věřícího, v duchu, v duši a v těle. Dále věří, že žádná demonická posedlost se nemůže vyskytnout tam, kde je Ježíš Pánem. V takovém chápání lidského těla a Ježíšova panství jde buď o „všechno nebo o nic“. Pokud by toto chápání bylo správné, bude obtížné vysvětlit, jak mohl had vstoupit do bezhříšné zahrady Eden, kde vládl Bůh (Genesis 3); jak mohl satan využít Petra a učinit z něj pro Ježíše kámen úrazu (Matouš 16,23); jak mohl satan vstoupit do Jidáše, který se chvíli předtím účastnil velikonoční večeře s Ježíšem (Jan 13,2.27); a proč Pavel zakazoval korintským charismatickým křesťanům účast na slavnostech v pohanských rámech, které byly sídly démonů (10,14-22). Gordon Fee poznamenává: „Většina západních křesťanů si potřebuje uvědomit, že demonično není tak vzdálené, jak by tomu někteří rádi věřili.“⁷

Werner Foerster pro změnu tvrdí, že toto slovo může znamenat utrpení způsobené démonem.⁸ Edgar Lee podotýká: „Nový zákon neobsahuje slovo, které by doslovně znamenalo,

posledý démonem“⁴⁹. Vysvětluje, že výraz demonizovat může znamenat „být nějak postížen démonem ... ne nezbytně být démonem posedlý“. A dále dodává: „Žádný biblický důkaz nepodporuje tvrzení, že zlý duch může napadnout duši, ale ne ducha.“

Využití etymologie pro definování významu slov může být někdy zavádějící, občas nám však může pomoci získat i některé užitečné postřehy. Vezmeme-li v úvahu jednotlivé části výrazu *daimonizomai* (*daimon-iz-omai*), může toto sloveso znamenat ‚být kvůli démonovi učiněn pasivním‘ nebo ‚žít do určité míry pod nadvládou démona.‘ První slabika, *daimon*, poukazuje na demona. Druhá slabika, *izo*, se obvykle objevuje ve slovesech označujících příčinné jednání. Podmět je příčinou nějakého jednání. Třetí slabika, *omai*, je typickou koncovkou slovesa v trpném rodu, kde činnost není způsobena podmětem věty, ale je vyvíjena vůči podmětu. Pokud bychom vše shrnuli, lze dojít k závěru, že podměty vět, v nichž bibličtí pisatelé použili slovo *daimonizomai*, byly učiněny pasivními nebo byly uvedeny do pasivního stavu ovládnutí prostřednictvím démonické moci. Stupeň pasivity na straně podmětu není naznačen: může být minimální nebo naprostý.

Podívejme se na několik biblických příkladů z evangelia Matouše, kde autor použil slovo *daimonizomai*. V Matoušově evangeliu 4,24 a 8,16 vidíme, jak lidé přiváděli demonizované jedince k Ježíši a on je uzdravoval. Matouš nám neposkytuje žádné podrobnosti ohledně jejich stavu kromě zmínky o tom, že je ostatní lidé přivedli k Ježíši. Ve dvacátém osmém verši osmé kapitoly přistoupili dva demonizovaní muži k Ježíši. Tito muži byli násilníci a měli nadlidskou sílu a nadlidské poznání, neboť si byli vědomi, kým skutečně Kristus je a jaký je jejich konečný úděl. Na základě jediného Ježíšova slova „*jděte!*“ (verš 32) démoni odešli a tito muži byli opět normální.

V Matoušově evangeliu 9,32 přivedli lidé k Ježíši „*demonizovaného němého*“ (můj vlastní překlad). „*A poté, co byl démon vyhnán, němý promluvil*“ (můj vlastní překlad). Je zřejmé, že démon způsobil, že byl ten muž němý. Poté, co Ježíš démona vyhnal, se tento člověk začal chovat normálně a na základě své vlastní iniciativy promluvil.

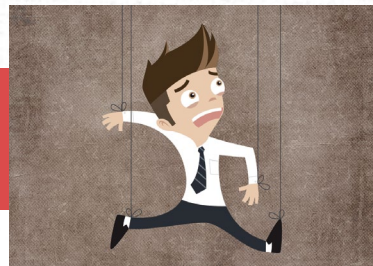
Jistá kananejská matka o svém dítěti prohlásila: „*Má dcera je silně demonizovaná*“ (Matouš 15,22; můj vlastní překlad). Tato žena přišla za Ježíšem sama. Na základě její víry Ježíš uzdravil její dceru na dálku.

Na základě výše uvedených příkladů lze říct, že pouze v případech gadarenských (Matouš 8,28) autor jednoznačně vyobrazuje takové demonizované jedince, kteří spadají do naší kategorie „*démonem posedlých*“, čili někdo, kdo je zcela ovládnán a manipulován démony. Je zajímavé si všimnout, že Markův popis stejného incidentu hovoří o „*muži s nečistým duchem*“ (Marek 5,2; můj vlastní překlad) a zcela se vyhýbá použití výrazu *demonizovaný*.

Timothy Warner poznamenává: „*Křesťan může být napaden demony a může jimi být do značné míry mentálně a někdy i tělesně ovlivněn. To ovšem ještě neznamená, že by byl jejich vlastnictvím či majetkem.*“⁵⁰

SLOŽITOST LIDSKÉ OSOBNOSTI

Namísto toho, abychom v souvislosti s démonickým vlivem v životě křesťana zastávali stanovisko ‚*všechno nebo nic*,‘ bude užitečnější se nejprve zamyslet nad složitou lidskou přirozeností. Lidé jsou mnohem složitější než nějaký jednopokojový dům, kde Kristus zabírá všechno nebo nic. Představme si různé pokojíky a skříňe, kde se skrývají různé nevyznané hříchy a zlí duchové. Jen pro ilustraci: člověk může pozvat Krista, aby jako Spasitel vstoupil do obývacího pokoje a kuchyně jeho domu, aniž by mu však umožnil vyčistit a obývat celý dům. U některých lidí platí, že proces čištění a nabývání svobody závisí na jejich spolupráci. U jiných lidí pak platí, že do jejich životů přichází Ježíšova vláda hned a úplně.

VLIV DÉMONŮ

Lidé se stanou křesťany tak, že vyznají svůj hřích, požádají Ježíše, aby jim odpustil, že žili ve vzpouře proti Bohu a pozvou ho, aby panoval nad jejich životy. Toto je základ nové smlouvy, nového závazku a z něho vyplývající nové loajality. Tímto také začíná proces proměny a posvěcování. Je však zřejmé a odpovídá to naší zkušenosti, že dokonalost a čistota nepřicházejí okamžitě. Některé postoje, hodnoty a životní zvyky se mění jen pomalu.

U křesťanů, kteří odevzdali vládu nad svými životy Kristu, k démonické posedlosti dojít nemůže. Démonická posedlost se týká člověka, v němž přebývá jeden nebo více démonů, kteří opakovaně zcela přebírají kontrolu nad myšlením a chováním tohoto jedince. V takovýchto okamžicích je tento člověk nástrojem ďábla manipulovaným zlými silami k jejich destruktivním cílům. Na démonickou posedlost bychom měli pohlížet jako na extrémní případ démonické nadvlády, jež se vyskytuje u těch lidí, kteří vzdorují Kristově vládě.

Existuje nějaký stav mezi posvěceným člověkem a člověkem posedlým demony? A existuje nějaká kontinuita mezi posvěcením a démonickou posedlostí, kdy lidská tělesnost dává prostor hříchu a ten vede k jistému stupni démonické nadvlády, kterou bychom mohli odlišit od démonické posedlosti? Tělesní křesťané, v jejichž životech působí démonické mocnosti, nemají na své okolí vcelku žádný pozitivní vliv. Zde je třeba modliteb, osvobození z démonského útlaku a zařazení takových věřících do učednického programu, kde se praktikuje modlitba, studium Bible, půst a kde jsou někomu vykazatelní. Někde uprostřed se nacházejí křesťané, kteří ve svém duchovním růstu stagnují; takoví lidé se lehkomyšlně staví k hledání Boží vůle a k překonávání tělesných pokušení. A extrémem jsou lidé posedlí demony. Mezi tělesným křesťanem, vlašným křesťanem a člověkem posedlým demony se *mohou*

nacházet ti, kteří *by mohli* být démonizováni. Je možné, že když tito lidé přišli ke Kristu, bránili se v některých oblastech svého vnitřního života Božímu očistění. Anebo poté, co přišli ke Kristu, byli postupně méně a méně opatrní, až nakonec uvolnili ďáblovi určitý prostor v citové oblasti a on se tak mohl zmocnit vlády nad věcmi, jako jsou chamtivost, hněv, lhaní, chtíč a touha po moci. Křesťané mohou vědomě hřešit a tím oslabit svůj obranný štít proti pokušením a ohnivým šípům satana (Efezským 6,16). A i když Duch Boží slibuje poskytnout únikovou cestu z každého pokušení, někteří věřící tuto možnost útěku ignorují (1K 10,13). Jakub je napomíná: „*Vzepřete se ďáblu a uteče od vás*“ (4,7). Někteří lidé však kladou jen malý odpor.

Bible vybízí čtenáře na mnoha místech k bdělosti, připravenosti a aktivnímu odporu vůči démonům, duchovním mocnostem a satanovi, který je popisován jako řvoucí lev, jenž se snaží pohltnout Boží lid. Boží slovo takto věřící připravuje na realitu duchovního boje a na možnost případných ztrát. Důraz, s jakým to činí a opakovaná varování vybízejí křesťany k tomu, aby byli bdělí a připraveni bojovat s říší satana.

Letniční duchovní si nemohou dovolit být k těmto věcem neteční a předpokládat, že jsou imunní vůči démonickým mocnostem. Pokud satan opakovaně konfrontoval Ježíše (Lukáš 4,13), neměli by Kristovi následovníci očekávat nic menšího. Nový zákon vybízí křesťany k bdělosti a vytrvalému duchovnímu boji proti satanovi a jeho panství. Nový zákon nikde nenaznačuje, že nastalo příměří, že existuje nějaká demilitarizovaná zóna a nemluví ani o naší imunitě proti zlému. Pavel hovoří v přítomném čase o „našem boji“, do nějž zahrnuje i sebe. Tento boj není namířen proti lidem, ale proti zlým duchovním mocnostem organizovaným podlým satanem (Efezským 6,11-12). Korintské věřící Pavel varuje, aby se satanem nenechali obelstít (2K 2,11). Efezské věřící zase napomíná, aby „*nedopřávali místa ďáblu*“ (Efezským 4,27). Z tohoto vyplývá, že je možné poskytnout ďáblovi místo či prostor, ať už v našich myšlenkách, postojích, chování nebo v mezilidských vztazích. Pavel ve svém dopise křesťanům v Římě píše: „*Nechť tedy hřích neovládá vaše smrtelné tělo, tak abyste poslouchali, čeho se mu zachce*“ (Římanům 6,12). A pokračuje: „... *nepropůjčujte hříchu své tělo za nástroj nepravosti ... propůjčujte sami sebe a své tělo Bohu za nástroj spravedlnosti... Víte přece, když se někomu zavazujete k poslušné službě, že se stáváte služebníky toho, koho posloucháte*“ (Římanům 6,13-16). Čteme-li tento text obráceně, vyplývá z něj, že křesťané mohou dovolit hříchu, aby *vládl* v jejich tělech; mohou nabídnout části svého těla k tomu, aby byly využity k hříšným účelům, čímž se stávají otroky v určitých oblastech svého života. Apoštol je napomíná, aby se cele poddali Bohu a umožnili mu svrchovaně vládnout nad všemi oblastmi svého života, včetně srdce (vnitřní myšlenky, motivy, emoce a hodnoty); duše (tělo a vnější chování); a síly (vše, oč se v životě pokoušejí a co realizují).

Petr popisoval kazatele, kteří žijí mezi svatými, jež „*poznáním Pána a Spasitele Ježíše Krista unikli poskvrnám světa, znovu se do nich zapletou a podlehnou jim*“ (2Pt 2,20). Prohlásil: „*Co se člověka zmocní, tím je zotročen*“ (2Pt 2,19). I když nepoužil výraz démonizace, lze Petrovi zmínky o tom, že se „*zapletou*“, „*podleh-*

nou“, nebo se „*nechají zotročit*“ považovat za jeho legitimní synonyma? Jak bychom označili jejich dopad na grafu duchovního zdraví?

VÍTĚZIT V DUCHOVNÍCH STŘETECH

Pro vítězství v každodenních duchovních bojích je zapotřebí rozpoznání a rovnováha. Vzhledem k tomu, že křesťané jsou nepřetržitě v procesu posvěcování, jsou stále lidé, jsou hříšní a tělesní. Pavel je napomíná: „*Duchem chodte a žádost těla nedokonáte*“ (Galatským 5,16; KMS). Když chodíme v těle, je to stejné, jako bychom kolem svého domu nechávali odpadky, které přitahují nejrůznější hlodavce a škůdce. Tělesné harampádí, s kterým člověk nejedná, může vytvářet místo otevřené pro duchovní útok.

V duchovní bitvě se prolínají lidská odpovědnost a duchovní vlivy. Boží Duch člověku pomáhá odstranit hříchy, které ho svazují, a dává mu možnost být poslušný Boží vůli. Satanovy léčky působí tak, že se člověk ještě více oddává lžím a chvilkovým potěšením, zatímco umlčuje své svědomí skrze rozumová zdůvodnění a výmluvy. Naše rozhodnutí v oblasti morálky nás buď vedou k větší svobodě či do většího otroctví. Satan se neustále snaží najít slabá místa. Když se však člověk rozhodne pro aktivní odpor, využije pomoc Ducha a cílevědomě usiluje o zachování posvěcené mysli, těla a mezilidských vztahů, satanovy úklady překoná.

Zahrávat si s pokušením může vést k tělesnému smýšlení a chování, z nichž se nakonec vyvine návyk. Návyky vedou k závislostem a závislost může vyústit v silnější stupeň zotročení. Pokud člověk nechá takovou věc bez povšimnutí, může se dostat do ještě většího duchovního útlaku. Znamená to, že tím okamžitě přichází o spasení? Ne. Věřící obvykle neopustí Ježíše ze dne na den. Pomalé ochlazování vztahu s Kristem však může způsobit, že o tento životodárný vztah nakonec přijde úplně, zatímco jej nepřítel svírá jako kraja a postupně v něm dusí všechny zbytky duchovního života. Křesťané tak přicházejí o svou radost a svobodu. Následkem je démonizace či různé stupně démonické nadvlády. Aby člověk mohl získat svobodu a zakusit vysvobození, musí si uvědomit, že jeho problém spočívá nejen v tělesnosti a vyžaduje duchovní intervenci spojenou s vyznáním hříchů a modlitební pomocí Duchem naplněných věřících, kteří budou konfrontovat démonické mocnosti ve jménu a autoritě Ježíše Krista.

Křesťané musí přejít do ofenzívy a proklamovat Ježíše jako Pána mezi těmi, kteří evangelium ještě nikdy neslyšeli. Je třeba napadat a zabírat území, na němž vládne temnota. A při postupu vpřed je nutné využívat zbroj, kterou poskytuje Bůh (Efezským 6,5-18) a zapojit se do tří různých bitev odehrávajících se na poli oddanosti, pravdy a duchovních střetů.

Ježíšovi následovníci musí neustále obnovovat svou oddanost Kristu a být si jisti, že je Pánem všech oblastí jejich života. Zdá se, že právě toto byl problém v Efezu, kde si lidé, kteří již dříve uvěřili, uvědomili svou rozpolcenost a potřebu očistit své domovy od náčiní používaného při čarodějnictví (Skutky 19,18-20).

Křesťané ve svém boji proti lžím a falešným učením musí hledat pravdu a pravdivost, které se nacházejí v Ježíši, jeho charakteru, skutcích a slovech. Je třeba, aby podřídili své pochyby, které podkopávají jejich důvěru v Boží dobrotu, pravdě zjevené v Písmu (2K 10,5).

Pokud je to nezbytné, měli by se křesťané směle zapojit do duchovních střetů. Měli by tak napodobit Ježíše, který se v moci Ducha postavil satanovi. Překonal ďáblovo pokušení tím, že proklamoval pravdy Božího Slova a zachoval svůj vztah s Otcem díky své poslušnosti, pokoře a závislosti na Božím zaopatření, načasování a jeho vůli. Ježíš dal svým učedníkům moc a autoritu vyháňet demony, uzdravovat nemoci a proklamovat Boží království (Marek 16,15-18; Lukáš 9,1-2). Studium Božího Slova, modlitby, chválení Boha a půst mohou upevnit naši závislost na Pánu a posílit důvěru v to, že je schopen přinést lidem svobodu. Modlete se za duchovní rozpoznání, abyste mohli stanovit správnou diagnózu a následně zvolit správné řešení. Dovolte Duchu svatému, aby vám pomohl poznat, zda máte co dočinění s člověkem, který je duchovně vyčerpaný, tělesně smýšlející a jednající nebo demonizovaný či posedlý.

V některých situacích člověk rozpozná, že odpor jedince k evangeliu je způsobený „*nadzemskými duchy zla*“ (Efezským 6,12). Démonickou nadvládou nad lidskými životy lze pozorovat prostřednictvím projevů rozšířených v kmenových náboženstvích, rasismu, modlářství, náboženském fanatismu, nemorálním jednání a některých přetrvávajících hříších. Konfrontace takových duchů vyžaduje individuální a společné modlitby, proklamování evangelia, exorcismus a ochotu Kristových vyslanců dlouhodobě žít mezi lidmi v takových oblastech a svědčit tam o Kristu.

Metaforická zbroj popisovaná Pavlem (Efezským 6,13-18) zahrnuje „*pás pravdy*“. Nitro člověka musí být pevně zakotveno v pravdě, čestnosti a bezúhonnosti. Své city musíme chránit „*pancířem spravedlnosti*“ - být přímí a dělat to, co je v Božích očích správné. Správné obutí se postará o to, že jsme schopni okamžitě vyrazit, kdykoliv Bůh dá pokyn, abychom proklamovali podmínky smíření s Bohem, s ostatními lidmi a se sebou samým. Uchopit „*štit víry*“ znamená bezpečně se držet Božích zaslíbení uvedených v Bibli. To umožňuje křesťanům odrazit a zadusit ďáblové pokusy o vyvolání zkázy a záhuby. Své myšlenky potřebujeme chránit „*přilbou spasení*“ - toho spasení, které zasahuje všechny oblasti naší osobnosti a proměňuje naše smýšlení, city, tělesnou stránku i vztahy. Naši zbraní je malý, dobře uchopitelný meč, popsán jako „*slovo Boží*“, který zahání dotírající mocnosti zla. Již dopředu musíme studovat Boží slovo, rozjímat nad ním, učit se je z paměti a chápat je ve správných souvislostech, abychom je dokázali efektivně použít v krizových situacích. Jako Boží vyslanci oblečení do zbroje a třímající štít a meč musíme vstupovat do boje s „*modlitbou v Duchu*“. Ta se neomezuje jen na modlitbu v jazycích, ale rovněž zahrnuje naplnění Duchem svatým, jeho citlivé vedení a spolehnouti se na to, že nám dodá sílu, vytrvalost a schopnost obstát.

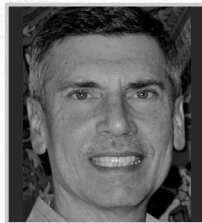
ZÁVĚR

Jelikož jsi Duchem naplněný a Duchem zmocněný

služebník, je nezbytné mít se na pozoru nejen ve svém osobním životě, ale dbát i na ty, které vedeš. Potřebujeme správné rozpoznání, abychom mohli diagnostikovat, bránit a vysvobozovat (je-li to nezbytné) lidi, kteří vzhlíží ke svému pastovi jako ke svému milujícímu pastýři, který je chrání.

Křesťané se nacházejí ve válce, ať se jim to líbí nebo ne. Vědí však, že ten, který je v nich, je větší než ten, který je ve světě (1J 4,4). Rovněž vědí, že zbraně jejich boje nejsou z tohoto světa, avšak mají nadpřirozenou moc bořit pevnosti (2K 10,4).

Máme jistotu konečného vítězství skrze Ježíše Krista, který porazil svět, tělo i ďábla.

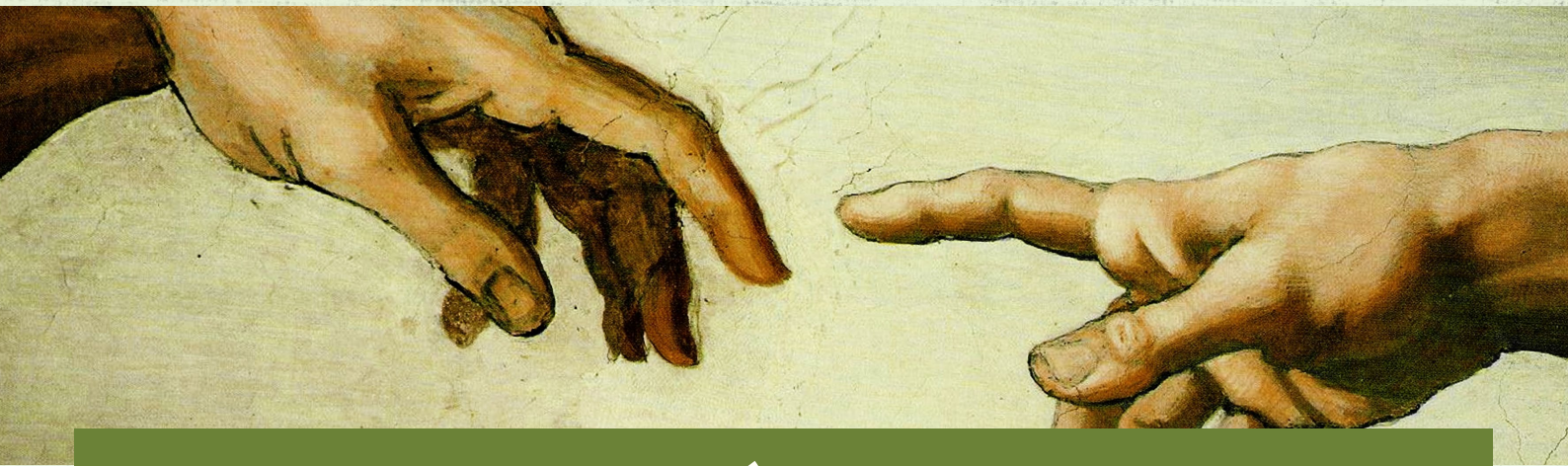

Doug Lowenberg, D.Min., kandidát Ph.D., je misionářem v keňském Nairobi ve východní Africe.

Poznámky

1. MALEK, S. W. "Islam Encountering Gospel Power," in *Called and Empowered: Global Mission in Pentecostal Perspective*, eds. Murray A. Dempster, Byron D. Klaus, and Douglas Petersen (Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 1991).
2. DOBBINS, R. D. *Can a Christian be Demon Possessed?* (Akron, Ohio: Emerge, 1973).
3. LEE, E. R. "Spiritual Warfare," in *Signs and Wonders in Ministry Today*, eds. Benny C. Aker and Gary B. McGee (Springfield, Missouri: Gospel Publishing House, 1996).
4. KRAFT, Ch. H. "Spiritual Warfare: A Neocharismatic Perspective," in *New International Dictionary of Pentecostal Charismatic Movements*, eds. Stanley M. Burgess and Eduard M. van der Maas (Grand Rapids: Zondervan, 2002).
5. HIEBERT, P. G. "The Flaw of the Excluded Middle," *Missiology* 10 (1982).
6. General Council of the Assemblies of God Commission on Doctrinal Purity, "Thought Life."
7. FEE, G. D. *The First Epistle to the Corinthians* (Grand Rapids: Eerdmans, 1987).
8. FOERSTER, W. "Δαίμων," in *Theological Dictionary of the New Testament*, vol. 2, ed. Gerhard Kittel; trans. Geoffrey W. Bromiley (Grand Rapids: Eerdmans, 1964).
9. WARNER, T. M. *Spiritual Warfare: Victory over the Powers of This Dark World* (Wheaton, Illinois: Crossway, 1991).

OBNOVENÍ VZTAHU (2)

H. Maurice Lednický

Jak jsme již viděli v předcházejících článcích, Božím původním záměrem pro jeho mravní stvoření bylo uvést jej do obecnství se sebou samotným. Bůh člověka „nepotřeboval“ tak, jako my všichni potřebujeme kamarádství a přijetí od ostatních. Věčná Trojice je sama v sobě absolutně soběstačná. A tak když člověk neuposlechl, Bůh mohl zničit Adama a Evu jediným slovem. A všemu by byl konec. Avšak ve své lásce a milosti a prostřednictvím plánu, který mohl iniciovat pouze svrchovaný Bůh, usiloval (a stále usiluje) o vykoupení (zaplacení ceny) a obnovení obecnství mezi sebou a člověkem. Boží slovo nám dává poznat tuto cestu z viny/odsouzení do požehnaného odpuštění/svobody. Tato cesta je tak hluboká, že se vymyká našemu chápání. Je ovšem rovněž natolik jednoduchá, že její význam dokáže pochopit i malé dítě. Při studiu tohoto materiálu dovolte Duchu svatému, aby prohloubil vaše osobní pochopení toho, co znamená být přijat Bohem Otcem. Radujte se a ve stejném okamžiku se i pokořte. Boží milost nám prostřednictvím Ježíše Krista znovu otevřela dveře!

NARUŠENÝ VZTAH S OTCEM

1. Neposlušnost

První člověk Adam zanechal svému potomstvu hrozné dědictví. Když Pavel dává do kontrastu „prvního“ a „druhého“ Adama (Krista), nenechává nás na pochybách o tom, co se stalo, když Adam s Evou neuposlechli všemohoucího Boha. „*Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhrěšili ... jedině provinění přineslo odsouzení všem ... neposlušností jednoho člověka mnozí (se) stali hříšníky*“ (Římanům 5,12-21). Nyní máme zvrácenou (zlou, porušenou, hříšnou) přirozenost - takovou, která má sklony k neposlušnosti (Efezským 2,3). Člověk již více nežije ve stavu nevinnosti.

A tak i když by bylo pohodlné „vinit“ za náš hřích Adama, Pavel tuto myšlenku odmítá. „*Všichni zhrěšili a jsou daleko od Boží slávy*“ (Římanům 3,23). Ve své citaci z knihy Žalmů (14,1-3; 53,1-3) Pavel zdůrazňuje, že každý jedinec je osobně vinen svým vlastním chováním: „*Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden.*“ (Římanům 3,10-12) Satan, jak to odpovídá jeho povaze, Boží slova překroutil. Evě řekl, že nezemře, pokud bude jíst ovoce ze stromu poznání dobrého a zlého (Genesis 3,1-4). A tak i když toho dne nezemřeli TĚLESNĚ, stalo se něco mnohem horšího - zemřeli DUCHOVNĚ. Osobní vztah s třikrát svatým Bohem byl narušen. Mám-li to vyjádřit prostými slovy, hřích a neposlušnost Božího slova brání každému člověku v tom, aby poznal lásku a bezpečí,

kteřou poskytuje osobní vztah se soucitným a milostivým nebeským Otcem.

2. Svatý Bůh nemůže tolerovat hřích

Tato část poselství o vykoupení je důležitá a zásadní. Již od úplně prvního příkladu v Písmu - ještě před Mojžíšovým zákonem (který byl pouze „předobrazem“ toho, co mělo být zjeveno v Kristu Ježíši), vždy existovala krvavá oběť za hřích člověka (Genesis 3,21). V jazyce Písma se tomu říká „*smíření*“ (usmířit, očistit, odpustit, zrušit, prominout) a tento výraz je primárně používán ve starozákonních knihách Exodus, Leviticus a Numeri. Dalším velmi významným slovem v těchto knihách je „*oběť*“, jejímž hlubším významem je být náhradou za někoho jiného. Je zajímavé si všimnout, že v celé Bibli se nejčastěji tato dvě slova vyskytují v knize Leviticus. A co je tématem knihy Leviticus? SVATOST před Hospodinem. Slovo „svatý“ se v této knize vyskytuje více než osmdesátkrát.

I přes všechna tato napomenutí, týkající se správného přístupu k Bohu prostřednictvím obětí a darů, člověk nemohl vstoupit do Boží svaté přítomnosti. V rámci Mojžíšovy smlouvy a na základě nařízení knihy Leviticus mohl nejvyšší kněz jednou ročně vstoupit do svatyně svatých s krví oběti, aby pokropil příkrov na schráně smlouvy ve svatyni svatých (Exodus 26,34) a vykonal tak smířčí obřad za hříchy Izraele. Jedná se o více než jen o zajímavý koncept. Slovo „*smíření*“ je v této jediné pasáži použito šestkrát (Leviticus 16,30-34).

Když vedle sebe tedy postavíme tuto nepopsatelnou svatost a úplnou zkaženost, začne člověk lehce chápat, že tento svatý a vyvýšený Bůh nemůže tolerovat hříšného a vzpurného člověka ve své přítomnosti.

3. Osobní „dobrota“ a „dobré skutky“ jsou nedostatečné

Toto lidské dilema ještě prohloubíme. Člověk totiž nemá žádnou vyjednávací pozici. Nemůže na stůl položit nic, co by mohl nabídnout pro ospravedlnění sebe samého. Na Boha nedělá vůbec žádný dojem to, jak se člověk pokouší být dobrý anebo jak usiluje o získání Božího přijetí (a odpuštění). A přesto je tu až do dnešního dne mnoho náboženství, která jsou založena na dobrých skutcích, kterými se v zoufalé snaze pokouší uspokojit Boha. Je smutné, že v průběhu dějin byli dokonce i mezi těmi, kteří si říkali křesťané, tací, kdo mučili sami sebe anebo praktikovali různé extrémní rituály založené na sebezapření s cílem zbavit se pocitu viny, který je pronásledoval. Nic z toho nikdy nebude fungovat a nepomůže nám znovu otevřít dveře ke vztahu se svatým Bohem. Podívejme se ještě jednou na učení Písma na toto téma.

1. „Všichni jsme jako někdo nečistý, všechna naše spravedlnost jak hadry té, jež krvácí“ (Izajáš 64,5; B21).
2. „Kdyby Abraham dosáhl spravedlnosti svými skutky, měl by se čím chlubit - ale ne před Bohem! ... Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost.“ (Římanům 4,1-5), „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.“ (Efezským 2,8-9)

Protože člověk je především duchovní bytostí, má vnitřní touhu uctívat něco, co převyšuje jeho vlastní schopnosti a moc. A vzhledem k tomu, že Bůh sám je Duch a není lidským okem viditelný, je mezi nimi často zásadním způsobem přerušeno spojení. Člověk cítí, že aby došlo k nastolení duchovního spojení mezi Bohem a člověkem, potřebuje „udělat něco“, aby k tomuto spojení došlo. Nesobecké skutky, které člověk dělá, jsou vskutku šlechetné, neuspokojují však Boží požadavky, které jsou podmínkou pro vstup do jeho svaté přítomnosti. Pamatujte, Bůh je stvořitel. On ví, co stvořil - a zná záměr a potenciál svého stvoření. Náš milující Bůh není krutý a nenávidný despot, jenž by nacházel potěšení v utrpení těch, které učinil podle svého vlastního obrazu. Kdyby celý příběh končil v tomto okamžiku, byl by to hrozivý konec ... on ale pokračuje dále.

ZAOPATŘENÍ JE POUZE V KRISTU JEŽÍŠI

Toto je poselství naděje. Kristus je naší JEDINOU nadějí. Kristova veřejná služba na této zemi pokrývala období zhruba tří let. Během této krátké doby vchoval své učedníky a učil je o Božím království. Oni však plně pochopili jeho poselství až po jeho vzkříšení, nanebevstoupení a vylití Ducha svatého

ho o Letnicích, kdy tito vybraní vyslanci začali rychle a odvážně proklamovat Ježíše Krista jako Pána. Velmi brzy po Letnicích apoštolové narazili u vedoucích představitelů židovského náboženství. Jednalo se o stejné vůdce, kteří trvali na Ježíšově ukřižování. Nyní vyžadovali, aby se o Ježíši již více nekázalo a nevyučovalo. Avšak Šimon Petr, právě ten, který se zaklínal a popíral, že by Ježíše vůbec znal, nyní stál pevně. Neustoupil ani o krok. Jeho inspirovaná slova určená těmto žárlivým skeptikům již byla milionkrát citována na bezpočtu míst po celém světě. Stala se válečným pokřikem pro Ježíšovy věrné. „V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“ (Skutky 4,12)

1. Plán Božího předzvědění

Mezi jazykovými odborníky je rozdíl mezi „předzvěděním“ a „předurčením“ často probíraným tématem. Je zajímavou skutečností, že slovo „předurčit“ je v Novém zákoně použito pouze čtyřikrát - a vždy apoštolem Pavlem (dvakrát v osmé kapitole Římanům a dvakrát v první kapitole Efezským). Hledáme-li stručnou odpověď, pak pasáže v Římanům 8,29-30 je pravděpodobně nejlepší definicí ohledně Božího předzvědění a předurčení těch, kteří přijímají Krista. Je to Boží věčný záměr - jeho předzvědění, že Kristus sám sebe obětuje. A ti, kteří se Krista osobně rozhodli přijmout, Bůh (1) povolal, (2) ospravedlnil a (3) oslavil. Slovy této pasáže „*ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna*“ (verš 29). Znovu je nám připomenuto, že člověk nebyl stvořen, aby byl otrokem, ale že dostal možnost volby. A i když Bůh zamýšlel, aby všichni lidé byli vykoupeni, nebude nikoho nutit, aby přijal jeho Syna jako Spasitele - Vykupitele.

Je úžasné si uvědomit, že Ježíš je Bohem, a následně i to, že se náš Spasitel účastnil plánování vykoupení člověka. Věděl již od počátku, že pro usmíření člověka s jeho Stvořitelem bude potřeba zaplatit cenu. Představte si to: Ježíš dobrovolně opustil nebe jen kvůli mým hříchům. „*Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši: Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži*“ (Filipským 2,5-8). Kris-

tovo „omezení sebe sama“ je dalším „oříškem“ v teologii Božího království, který je často podroben kritickému zkoumání. Nikdo nedokáže pochopit, že Pán Ježíš Kristus byl **PLNĚ BOHEM** a zároveň **PLNĚ ČLOVĚKEM**. Nicméně to, že se rozhodl omezit sám sebe, sloužilo jenom tomu, aby se s námi ztotožnil. Stal se **SYNEM ČLOVĚKA**, abychom se my mohli stát **BOŽÍMI SYNY!**

2. Vyjádření nadpřirozeného milosrdenství a milosti

Milosrdenství a milost jsou důležitými pravdami Božího slova. Výraz **MILOSRDENSTVÍ** je v Bibli použit přibližně třístapadesátkrát, z toho dvě stě osmdesát výskytů najdeme ve Starém zákoně. Slovo **MILOST** se v Písmu vyskytuje přibližně stosedmdesátkrát, z toho více než stotřicetkrát v Novém zákoně. Můžeme tedy oprávněně říci, že „milosrdenství“ je primárně starozákonním slovem a „milost“ je primárně novozákonním slovem. Definice těchto dvou slov nám poskytne pochopení, proč tomu tak je.

PRO LIDI, KTEŘÍ ŽILI V JEŽÍŠOVĚ DOBĚ, BYLO
OBTÍŽNÉ PŘIJMOUT SKUTEČNOST, ŽE JE „PLNĚ
BOHEM“ – STEJNĚ JAKO JE PRO LIDI DNES OBTÍŽNÉ
PŘIJMOUT SKUTEČNOST, ŽE JE „PLNĚ ČLOVĚKEM“
– ONI HO VIDĚLI V LIDSKÉM TĚLE – MY NE.

MILOSRDENSTVÍ - Bůh nám nedává, co si „zasloužíme“

MILOST - Bůh nám dává, co „bychom si nikdy nemohli zasloužit“

V období Staré smlouvy se hříchy lidí jen odsouvaly prostřednictvím krve obětovaných zvířat do dalšího roku. Pisatel Židům nám připomíná, že „krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit“ (Židům 10,4). Bůh nevalil zasloužený trest na spravedlivé lidi, kteří žili a zemřeli před Kristem. Prokázal jim milosrdenství. Když ovšem Kristus po své smrti sestoupil do hlubin země, vyvedl otroky ze zajetí (Efezským 4,7-10). To znamená, že všichni starozákonní svatí, kteří umřeli ve víře a vzhlíželi k věčnému spasení, byli vykoupeni „drahou Kristovou krví“ (1P 1,19). Pochopte to správně, každý vykoupěný svatý všech dob přijal odpuštění pouze na základě oběti Ježíše Krista na kříži. A tomuto opatření se říká Boží milost.

Milost je často popisovaná jako „nezasloužená Boží příděle“. V tomto termínu je zahrnuto **naprosté odpuštění** našich minulých hříchů, které Bůh poskytl ze své vlastní vůle. Díky milosti je původní termín spasení rozšířen o **každodenní dar nadpřirozené milosti pro vítězný život** navzdory životním zvratům, které představují zkoušku naší víry. Poslední částí Boží nádherné milosti bude **věčnost v obecenství** s tímto

milujícím a milostivým Bohem.

3. Bezhříšný Syn, JEDINÁ přijatelná platba za hřích člověka

Adam, první člověk, byl stvořen ve stavu nevinnosti, přesto měl možnost volby. Bůh si nevynucoval poslušnost - Adamovy skutky byly přímým důsledkem jeho rozhodnutí. Tímto způsobem byl člověk vybaven „svobodnou vůlí“. Krom toho, Bůh nevyvolil některé lidi pro spasení a jiné pro věčné zatracení (2Pt 3,9). Stejně jako první Adam se i Ježíš narodil ve stavu nevinnosti. Jak k tomu mohlo dojít, když se prostřednictvím přirozeného reprodukčního procesu všichni rodi s porušenou přirozeností? Bylo to možné pouze jediným způsobem. Zázračným narozením z panny - Ježíš byl počat Duchem svatým. Tato skutečnost je klíčová pro naše pochopení Kristova božství. Ježíš byl „Bůh s námi (ve fyzickém těle)“ (Matouš 1,23) (doplnění autor).

Avšak Ježíš, na rozdíl od prvního člověka, Adama, odolal pokušení a nezhřešil. Písmo jednoznačně uvádí, že Ježíš zvítězil nad veškerým pokušením a žil „bezhříšným“ životem.

1. „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“ (2K 5,21) (důraz autor).
2. „Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu“ (Žd 4,15) (důraz autor).
3. „On, hříchu neučinil a v jeho ústech nebyla nalezena lest“ (1Pt 2,22) (viz Izajáš 55,9) (důraz autor).

TAM, KDE NENÍ VOLBA, NENÍ ANI POKUŠENÍ.

Použitím starozákonního jazyka tak, aby mu židovští věřící rozuměli, vysvětluje pisatel Židům, jakou byl Kristus dokonalou obětí, kterou Bůh přijal a která byla dostatečná i pro veškeré lidstvo.

1. „Vždyť Kristus nevěšel do svatyně, kterou lidské ruce udělaly jen jako napodobení té pravé, nýbrž vešel do samého nebe, aby se za nás postavil před Boží tvář. Není třeba, aby sám sebe obětoval vždy znovu, jako když velekněz rok

co rok s cizí krví vchází do svatyně ... On se však zjevil jen jednou na konci věků, aby svou obětí sňal hříchy“ (Židům 9,24-26).

2. „Každý kněz stojí a koná denně bohoslužbu, znovu a znovu přináší tytéž oběti, ale ty nikdy nemohou navždy zahladit hříchy. Kristus však přinesl za hříchy jedinou oběť, navěky usedl po pravici Boží“ (Židům 10,11-12).

4. „Ospravedlněn“ vírou v Krista

Biblický význam „ospravedlnění“ má úžasnou moc. Jednoznačně znamená, že jsme byli zproštěni svých hříchů. Za očištění Kristovou krví se skrývá nejenom odpuštění, ale i to, že Bůh naše hříchy již nebude připomínat (Jeremjáš 33,8; Židům 8,12; 10,17). Ten záznam je jasný - není shledáno žádné obvinění.

Novozákonní knihy Římanům a Galatským, které napsal Pavel, nabízejí nejsilnější biblickou obranu „ospravedlnění vírou“. Pavel ve svém odborně pojatém dopise věřícím v Římě výstižně shrnuje svou rozpravu o Abrahamovi a víře. „Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista.“ (Římanům 5,1) Další ústřední doktrínou naší teologie je Kristovo vzkříšení. Smrt na kříži i vzkříšení z mrtvých jsou základem naší víry a „podle Písem“ (1K 15,3-4). Kristus byl ukřižován kvůli našim zlým postojům a skutkům a poté „vzkříšen pro naše ospravedlnění“. (Římanům 4,25)

KŘÍŽ JE ÚSTŘEDNÍM BODEM NAŠÍ VÍRY

Dr. H. Maurice Lednicky slouží již 50 let jako duchovní církve Assemblies of God. Je spisovatelem, evangelistou, pastorem, misionářem a bývalým ředitelem Central Bible College ve Springfieldu v Missouri.

Tento článek byl převzat z publikace: H. Maurice Lednicky *Kingdom Living* (2013). Použito se svolením autora. Všechna práva vyhrazena.

Výsada

Máte-li výsadu být pastorem, učitelem nebo mentorem mladých věřících, je nanejvýš důležité vstěpovat do jejich myslí a srdcí úžasnou pravdu o Boží lásce, milosti a odpuštění člověku. Boží Slovo nám tyto pravdy zjevuje. Studium této Bohem inspirované knihy není nuda, a její poselství by nemělo být prezentováno tak, aby zanechalo posluchače v nejistotě. Naděje spasení nám přináší nepopsatelnou radost. Je to JEDINÁ cesta k věčnému životu. Jakmile člověk osobně zakusí význam kříže a Kristova vzkříšení, jeho životu už nic jiného opravdově uspokojení nepřinese. Nikdy nezapomeňte na tu nádhernou chvíli, kdy Ježíš vstoupil do vašeho srdce a prohlásil vás před Bohem za „nevině“.

V další části našeho studia se zamyslíme nad tím, jakým způsobem jsme „Přeneseni do království světla“. Celá tato duchovní bitva je o dvou královstvích – světla a temnoty. Jakožto bytosti s mravním cítěním a s možností volby si všichni jako jednotlivci volíme království, v němž budeme přebývat.

Žijte pro JEHO království!
Brzy nashledanou...

H. Maurice Lednicky

KOMPLETNÍ LETNIČNÍ SÉRIE

4. část

Křest v Duchu svatém je oddělená zkušenost

MARK WOOTTON

V následujících částech této série se přesuneme od studia principů křtu v Duchu svatém ke studiu oblastí, v nichž ohledně křtu v Duchu svatém panuje nedorozumění či nejasnosti. Dříve jsem se již dotkl tématu neletniční pneumatologie. Mám tím na mysli teologii o Duchu svatém, která je tvořena, přijímána, zastávána a vyučována těmi, kdo nejsou letniční. Tito lidé v mnohých případech věří, že mají Ducha svatého (a často mají pravdu), ale nechtějí být nazýváni letničními. Nemají zkušenost „křtu v Duchu svatém“ tak, jak o něm učí letniční, a ani tuto zkušenost prožít nechtějí. Jak si jistě dokážete představit, pneumatologie neletničních se zásadně liší od pneumatologie letničních. Je zajímavé, že obě skupiny používají Bibli jako základ pro svůj teologický postoj.

Mezi hlavní témata, kterými jsme se již v této sérii zabývali, patří mimo jiné význam křtu v Duchu svatém. Dále jsme probrali, jak se zkušenost křtu v Duchu svatém udržovala v církvi od prvního století. V této části se zaměříme na vztah mezi zkušeností spasení a přijetím Ducha svatého. V budoucnu probereme znaky, které ukazují na to, že člověk přijal Ducha svatého. Tedy, jedná se v případě spasení a křtu v Duchu svatém o jednu či dvě oddělené zkušenosti? Přijímáte Ducha svatého, když se stáváte křesťanem, anebo se jedná o následné dílo milosti, k němuž dochází v jiný okamžik? Pokud se jedná o oddělené zkušenosti, kolik času musí mezi těmito dvěma událostmi uplynout? Prozkoumejme toto téma.

Není nejmenších pochyb o tom, že Duch svatý ve spasení sehrává svou roli. Dovolte mi pro lepší výstižnost citovat z Ralpha M. Riggse:

Na základě všech popisů obrácení člověka a využívání různých termínů k vysvětlení této zkušenosti je jednoznačně zřejmé, že Duch svatý je během obrácení aktivním činitelem. Usvědčuje lidi z hříchů; posvěcuje je a odděluje pro spasení; lidé jsou narozeni z Ducha. Duch jim dotvrzuje, že jsou Božími dětmi. Ti, kteří patří Kristu, mají Ducha Kristova a Duch svatý přebývá v jejich srdcích. Na základě toho můžeme vidět, že všichni skutečně znovuzrození věřící mají Ducha svatého. Opravdu „začali žít z Ducha Božího“ (Ga 3,3). Vše, co v souvislosti s křesťanským obnovením prožili, je dílem Ducha svatého.¹

Nikdo nepopírá skutečnost, že věřící má vztah s Duchem svatým. Působí Duch svatý již před obrácením? Ano, vede k usvědčení z hříchů. Působí během obrácení? Ano, posvěcuje. Působí po obrácení? Ano, ujišťuje a dodává sílu.

Můžeme však položit rovnítko mezi touto přítomností Ducha svatého a křtem v Duchu svatém? Písmo uvádí několik příkladů věřících, kteří následně po svém obrácení přijímají Ducha svatého pozoruhodným a zřetelným způsobem. Podívejme se na některé z těchto situací.

Den Letnic

Je obecně přijímaným faktem, že jedinci shromáždění v horní místnosti v den Letnic byli věřící. I když jich tam celkem bylo sto dvacet, konkrétně zmíněni jménem byli Petr, Jakub, Jan, Ondřej, Filip, Tomáš, Bartoloměj, Matouš, Jakub syn Alfeův, Šimon Zélóta, Juda Jakubův a Marie, matka Ježíšova. Obecně zmíněna byla i skupina žen a Ježíšových bratrů (Skutky 1,13-14). I když během těchto deseti dní uspořádali doplňující volbu do kruhu dvanácti apoštolů, je zřejmé, že se jejich činnost zaměřovala na modlitby a prosby. Tito lidé nebyli Židé, kteří hledali Mesiáše; byli to svědkové ukřižovaného, vzkříšeného Pána, který vystoupil do nebe. Pokud toho dne na tváři země existovala nějaká skupina následovníků nebo učedníků Ježíše, byla to tato skupina. Dílo spasení bylo dokonáno. Kristus byl ukřižován, vzkříšen, oslaven a vzat na nebesa. Těchto sto dvacet lidí žilo v novozákonní době vykoupení. Byli skutečnými věřícími.

Tito věřící však ve svém životě měli zakusit i druhý dar milosti. Měl přijít dar slíbený Otcem a poslaný Synem. Desátého dne jejich trpělivého a poslušného očekávání na ně sestoupil Duch svatý:

Když nastal den Letnic, byli všichni shromáždění na jednom místě. Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchr, a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden;

všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. (Skutky 2,1-4)

Zdá se být jasné, že naplnění těchto věřících Duchem svatým bylo jinou zkušeností, než jejich předchozí zkušenost, kdy uvěřili v Krista. Obzvláště zajímavé je to, že tato událost byla prvním zaznamenaným naplněním Kristových slov po jeho nanebevstoupení. Je proto významná i s ohledem na vytvoření určitého vzoru. Když lidé byli poprvé naplněni Duchem svatým, byly již věřícími. Jejich spasení a naplnění Duchem svatým se odehrálo odděleně. Jednalo se o náhodu? Hledejme dále.

Probuzení v Samaří

V osmé kapitole Skutků evangelista Filip představil evangelium obyvatelům města Samaří. Jeho poselství bylo doprovázeno znamením a divy a bylo lidmi srdečně přijato. Ve městě, jehož lidé přijali Krista za svého Spasitele, zavládla veliká radost. Stali se věřícími. Toto poselství bylo natolik přesvědčivé, že i místní kouzelník jménem Šimon se stal věřícím.

O tomto probuzení se mezitím dozvěděli apoštolové v Je-

ruzálemě a poslali Petra a Jana, aby situaci v Samaří prozkoumali. Pokračujeme v příběhu od patnáctého verše:

Oni tam přišli a modlili se za ně, aby také jim byl dán Duch svatý, neboť ještě na nikoho z nich nesestoupil; byli jen pokřtěni ve jméno Pána Ježíše. Petr a Jan tedy na ně vložili ruce a oni přijali Ducha svatého. (Skutky 8,15-17)

Toto probuzení mělo jednoznačně dvě fáze. První fáze přinesla spasení. Lidé se stali věřícími. Tito věřící byli pokřtěni ve jméno Ježíše. Tato proměna byla doprovázena znamením, divy a velikou radostí. Do druhé fáze byl zapojen druhý evangelizační tým. Petr s Janem nezpochybňovali autenticitu Filipovy práce či zkušenost spasení místních lidí. Oni doplnili toto dílo tím, že se nyní za věřící modlili, aby přijali Ducha svatého. Tento křest v Duchu se neodehrál během spasení, Petr s Janem nicméně věděli, že by věřící měli obdržet rovněž i tento dar. Tato událost je v protikladu s přesvědčením, že člověk přijímá křest v Duchu svatém při spasení.

Učedníci v Efezu

Hlavní postavou třetí situace je apoštol Pavel, který byl na své misijní cestě. V devatenácté kapitole knihy Skutků dorazil do Efezu a našel zde dvanáct učedníků. Po krátké debatě se těchto dvanácti zeptal: „Když jste uvěřili, přijali jste Ducha svatého?“ (Skutky 19,2) Podívejme se nyní znovu na tuto otázku. Tato otázka ani nedává smysl, pokud bychom teologicky měli přijmout, že křest v Duchu svatém probíhá současně se spasením. Už jen na základě formulace této otázky můžeme předpokládat, že Pavel pohlížel na tyto události jako na oddělené. Uvědomme si nyní, že Pavel byl bezpochyby největším teologem Nového zákona a autorem více novozákonních knih než kdokoliv jiný. Přesto jednoznačně věřil tomu, že přijetí Ducha svatého a obrácení se k Ježíši ve víře byly dvě rozdílné události.

Další situace

V Bibli najdeme i další situaci, kde je naplnění Duchem svatým popsáno jako zkušenost následná po obrácení; tzn. předpoklad, že naplnění Duchem svatým přichází po spasení. K této události došlo v domě Kornélia. Detailněji se na tento příběh podíváme v některé z dalších částí této série, několik postřehů však zmíníme již nyní. Petr v reakci na své nadpřirozené vidění sebral odvahu a navštívil dům pohanského setníka jménem Kornélius. Uprostřed Petrova kázání, v němž popisoval život a službu Krista, sestoupil na Kornélia a jeho rodinu Duch svatý. Všimněme si Petrovy reakce: „Tu Petr prohlásil: „Kdo může zabránit, aby byli vodou pokřtěni ti, kteří přijali Ducha svatého jako my?“

A dal pokyn, aby byli pokřtěni ve jméno Ježíše Krista.“ (Skutky 10,46-48) Chci, abyste si zde všimli Petrovy reakce. Jakmile Petr uslyšel, že pohané hovoří v jazycích, došel k závěru, že potřebují být pokřtěni ve vodě. Jinými slovy, tyto jedinci byli naplněni Duchem svatým, proto musí být spaseni. A tak tedy přijetí křtu v Duchu svatém bylo něčím, co následovalo po spasení.

Domnívám se, že by někdo mohl namítnout, že tato událost ukazuje na to, že ke spasení a přijetí Ducha došlo zároveň. Avšak její popis neobsahuje nic, co by poukazovalo na pokání, vyznání nebo spasení. Předchozí výroky v tomto příběhu ve skutečnosti naznačují, že Kornélius již byl věřícím. V patnáctém verši Bůh Petra v jeho vidění napomenul, že by neměl nazývat nečistým to, co Bůh již očistil. V třicátém pátém verši Petr uznal, že pochopil, že Kornélius byl Bohem přijat. Ať už jsou detaily Kornéliova obrácení jakékoliv, ve chvíli, kdy promluvil v jazycích, dospěl Petr k závěru, že by Kornélius měl být pokřtěn ve vodě na svědectví svého obrácení. V podstatě to znamená, že pokud přijal Ducha, byl již spasen.

Proč jsou tyto zkušenosti oddělené?

Z biblického hlediska existuje důkaz, že naplnění Duchem svatým bylo zkušeností odlišnou od obrácení. Tyto zkušenosti se ale mohou odehrát současně a budou tedy souběžné. To z nich ovšem nečiní ještě významově shodné události, což znamená, že se nejedná o stejnou zkušenost. A tak tedy, jsou tyto zkušenosti oddělené? Ano. Jsou souběžné? Někdy. Jedná se o shodnou událost? Ne.

Z toho všeho vyplývá otázka, proč Bůh nabízí tyto věci jako dva oddělené dary? Proč neudělí křest v Duchu svatém každému, kdo uvěří? Je to dobrá otázka. Domnívám se ale, že bychom se mohli rovnou zeptat, proč neudělí každému i spasení? Boží dary, ať už se jedná o spasení nebo křest v Duchu svatém, jsou volně udělovány těm, kdo po nich touží. Proto je křest v Duchu svatém, stejně jako spasení, připraven pro ty, kdo po něm touží.

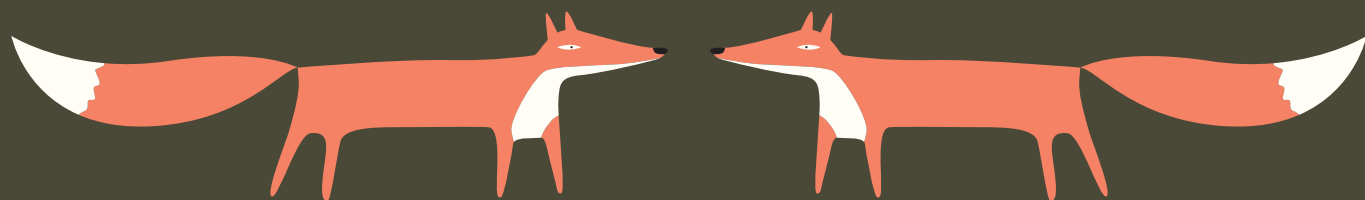
MARK WOOTTON, D.Min., je profesorem vyučujícím na téma letniční vůdčovství na Evangel University. Působil jako pastor, zakladatel nových sborů, profesor a školský administrátor.

Tento článek byl převzat z publikace: Mark Wootton, *THE COMPLETE PENTECOSTAL More Than Just Tongues*, (2010). Použito se svolením autora. Všechna práva vyhrazena celosvětově.

MALÉ LIŠTIČKY

„Lišky nám schytejte, lištičky malé, plenící vinice, vinice naše, když kvetou!“ *Píseň písni 2,15*

Marcia Lednický

Liška, která proklouzne do vinice, je velikou pohromou. Hlídači vinice považují lišku za jednoho z největších nepřátel vinice. Neživí se totiž pouze masem, ale rovněž medem a ovocem, obzvláště pak hrozny. V Palestině se lišky vyskytovaly hojně a prokousávaly se ploty, které vedly okolo vinic. Když byly hrozny mladé a křehké, malé lišky se vkrádaly do vinic, popadly větvičku, stáhly si ji dolů a pustily se do hroznů, čímž je zničily; a pokud si hlídači nedali dobrý pozor, byly schopné zničit celou vinici. Existují ovšem i záluďné „malé lištičky“, které se vkrádají do našich životů a srdcí. Pořádně si ani neuvědomujeme, že se něco děje, dokud nedojde ke škodě.

Ačkoliv tento verš Šalomounovy písně primárně hovoří o manželském vztahu, můžeme jej rovněž aplikovat i na další oblasti svých životů. Lišky představují mnohé překážky a pokušení, kterým v rámci duchovního boje můžeš čelit, a které tě ovlivňují. Zaměříme se na některé z těchto věcí, které se mohou v našich životech objevit jako malé lišky a které mohou zničit naše manželství a/nebo naši službu. Být si vědom tohoto nebezpečí je zásadním předpokladem pro to, abychom se vyhnuli těmto malým liškám způsobujícím problémy.

O duchovním boji toho bylo napsáno již hodně. Jedná se o něco, čemu každý věřící neustále čelí. Galatským 5,17 říká: „*Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete.*“ Pokud si přečteme zbytek této kapitoly, najdeme tam upozornění na všemožné touhy naší hříšné přirozenosti, které jsou v kontrastu s ovocem, jež v našich životech produkuje Duch svatý. Ve verši 24 se píše: „*Ti, kteří náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a sklony.*“ Celá kapitola je zakončena větou (verš 26):

„*Nehledejme prázdnou slávu, nebudme jeden k druhému vyzývaví, nezávidíme jeden druhému.*“ Když si tato slova pročítám, je zřejmé, že „malé lištičky“ mohou snadno proniknout jak do životů těch, kteří slouží tak i do našich drahocenných manželství.

Boží slovo nás učí, jak můžeme v této bitvě zvítězit. V Efezským 6,11-14 se píše: „*Oblecte plnou Boží zbroj, abyste mohli odolat ďáblovým svodům. Nevedeme svůj boj proti lidským nepřátelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla. Proto vezměte na sebe plnou Boží zbroj, abyste se mohli v den zlý postavit na odpor, všechno překonat a obstát. Stůjte tedy, opásání kolem beder pravdou, obrnění pancířem spravedlnosti.*“

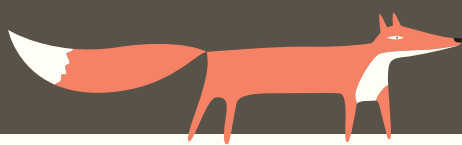
Zatímco Pavel pobýval ve vězení v Římě, napsal věřícím ve Filipech velmi osobní a hloubavý dopis, v němž zdůrazňoval důležitost a naléhavost toho, aby věřící ve všech ohledech žili způsobem, jenž neustále vyvyšuje Krista a přináší Bohu slávu. Filipským 1,27 říká: „*Jenom veďte život hodný Kristova evangelia.*“ V současném světě tak často slyšíme o tom, že „musíme být sami sebou“. Ano, to je pravda, ale kvůli Kristu musím být tím nejlepším svým já. Naše „já“ je ukřižováno samo sobě, ale žije pro Boha. Jako manželka pastora nebo duchovního máš mimořádnou příležitost ovlivnit lidi kolem sebe, a to rozličnými způsoby, které ti Bůh připravil. Lidé sledují, jak reaguješ na těžké situace. Sledují, jak jednáš se svým manželem a svými dětmi. Sledují, jak jednáš s ostatními lidmi. Často se říká, že manželka pastora žije ve skleněné kouli. Páni, jaká příležitost! Pokud ti to dělá vrásky na čele, nezalekni se toho. Ve skutečnosti se jedná o způsob, jak by měli žít všichni věřící. Následující slova nejsou mými slovy, jedná se o napomenutí, které nám přináší Boží slovo. Filipským 2,12 říká:

„S bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení.“ Ve Filipiským 2,5 se píše: „Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši.“ Samozřejmě si uvědomujeme, že i ta naše nejlepší snaha je sama o sobě nedostatečná. Filipiským 2,13 totiž dodává: „Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí.“ Když hledíme na úkol, který máme, abychom mu dělaly radost a byly příkladem, nesmíme zapomenout, že Bůh nám dává jak touhu, tak i sílu tento úkol naplnit.

Mnohokrát, a ve skutečnosti spíš velmi často, nečelíme skutečné válce či boji, ale prožíváme zápas v mentální nebo duševní oblasti. Často bylo řečeno, že naše mysl je ďáblovým bitevním polem. Ve skutečnosti platí, že duchovní bitvy, které často mají velké důsledky, se mohou odehrávat na osobní rovině a být relativně malé. A tak se jako Boží ženy zamysleme nad některými bitvami, kterým čelíme, když „strážíme vinici“.

Co jsou to ty „malé lištičky“, které se mohou vkrást do našich životů? Mnohokrát přicházejí bez povšimnutí, připadají nám malé a bezvýznamné, dokud nedojde k reálné újmě. Pamatujte si, malé lištičky vyrostou. Malé lištičky mohou v našich životech zpočátku projít bez povšimnutí anebo nám mohou připadat neškodné. Pokud se jim ale nepostavíme a dovolíme jim vyrůst, zesílí a mohou nás v konečném důsledku zničit. Malé hříchy nám nemusí připadat tak nebezpečné, právě v tom však spočívá jejich největší nebezpečí. Vždyť je to jen malá lištička, jak by mi mohla uškodit?

Malá lištička je skutečná liška!

Jednou z lišek v našem životě může být *sobectví*. Koneckonců, jsem přece manželkou pastora. Měli by mi věnovat zvláštní pozornost. Věci by vždy měly být po mém. Tento postoj může dokonce vést i k pocitu sebelitosti „já chudinka“. Každý mě využívá, nikdo si ani nevšimne toho, co všechno dělám. Co ale učí Ježíš? Písmo nám říká, že Pán nedělal věci pro vlastní uspokojení. Ve skutečnosti byl celý jeho život nesobecký. My dáváme Bohu samy sebe k dispozici. Když si uvědomíme, pro koho ve skutečnosti pracujeme, je pro nás snadnější nemyslet na věci, které slouží k našemu vlastnímu prospěchu, ale spíše na věci, které přinášejí radost jemu. Když začneme myslet na druhé více než samy na sebe, budeme mít volnější ruce v tom, abychom se ve své službě Pánu zaměřily na ostatní. Jakmile ostatní uvidí, že jsme cele odevzdány službě Pánu, budou povzbuzeny, aby jednaly stejně.

Další „malou liškou“, která se může vplížit do našeho života, je *hněv* či *vznětlivost*. Jen takový malý výbuch hněvu. Koneckonců, oni vás vyprovokovali, byly jste frustrované a unavené, takže jste nakonec daly průchod hněvu, který se ve vás nahromadil. Nepochopte mě špatně; nikoho se nesnažím kámenovat, neboť my všechny občas zápasíme s hněvem. Zdá se, že jde všechno hladce, avšak najednou

jako blesk z čistého nebe vypěňte. Možná se nám do cesty postavilo naše vlastní já a my se cítíme napadeny. Reagujeme slovy hněvu anebo svou zlost dáme najevo tak, že jsme našťvané. Pokud s tím nic neuděláme, pohltí tato liška ovoce Ducha v našem životě.

Nebo se zničehonic objeví žárlivost. Vkrade se do nitra, zpočátku si jí málokdo všimne, až nakonec člověka zcela pohltí. Jedná se o velmi destruktivního ducha.

1. Žárlivost může způsobit, že se špatně chováme k druhým.
2. Žárlivost může způsobit, že druhým nedůvěřujeme.
3. Žárlivost může způsobit, že ostatní špatně posuzujeme.

Následky, které má žárlivost na naše nitro, nás mohou dovést až do bodu, kdy se z nás stane velmi zoufalý a nešťastný jedinec. Není třeba připomínat, že „vinná réva“ je fuč. Žárlit můžeme na člověka z vlastního sboru. Může se jednat o manželku nějakého jiného pastora. Anebo se dokonce může jednat o vlastního manžela. Můžeš začít žárlit na čas, který tráví s jinými lidmi, na čas, který věnuje službě. Neuvědomuje si snad, že i já jsem členkou jeho společenství a potřebuji jeho pozornost? Znovu připomínám, že duch žárlivosti může mít katastrofální následky, a to ne pouze pro daného člověka, ale také pro manželství. A tak tedy, drahé dámy, dávejte si bedlivý pozor na tuto lišku, která dokáže způsobit takovou zkázu. Slovo žárlivost se často používá jako synonymum slova *závist*. Jakobova manželka Ráchel, která neměla děti, záviděla své sestře Lee, jež porodila čtyři syny (Genesis 29 - 30). Bratři Josefovi záviděli, protože mu jejich otec věnoval zvláštní pozornost (Genesis 37). Židovští náboženští vůdci záviděli Kristu, protože ho lidé následovali, čímž oni sami přicházeli o svůj vliv (dokonce i Pilát si všiml jejich závisti - Matouš 27,18; Marek 15,10).

Existuje tolik různých lišek, které mohou zničit vinnou révu našeho života. A tak ještě předtím, než se posuneme dále, zastavme se na chvíli a poděkujme nádhernému Bohu, kterému sloužíme. Máme jeho ujištění, že se v tomto boji nenacházíme samy. Jeho nádherný Duch je s námi, aby nás zachoval, chránil a upozornil nás na to, že se venku vyskytují lišky, jež pátrají po otvoru, kterým by se vkradly dovnitř. Avšak chvála Pánu, větší je ten, který je ve mně. Uvědomuji si, že nemusím bránit svou vinici sama.

Odpusťte mi, ale zdálo se mi důležité učinit na chvíli pauzu a připomenout si, že je Bůh na naší straně, a nenechat se deprimovat tím, že čelíme tolika liškám skrývajícím se někde ve stínu a čekajícím na příležitost vklouznout do našich životů.

V souvislosti s výrazem *odpuštění* mi přijde na mysl další liška, s níž se můžeme setkat, a tou liškou je *neodpuštění*. Pozorovala jsem lidi, kteří zakusili velké těžkosti a ty, kdo prožili zneužití od někoho, s kým trávili hodně času, jak na modlitbách tak i osobně. Upřímně, bolí to. Anebo se může jednat o přítele, který zásadním způsobem zradil vaši důvěru a způsobil vám velkou bolest. Může se dokonce jednat i o potřebu odpuštění vůči vašemu manželovi, který řekl něco nebo jednal způsobem, který vás hlu-

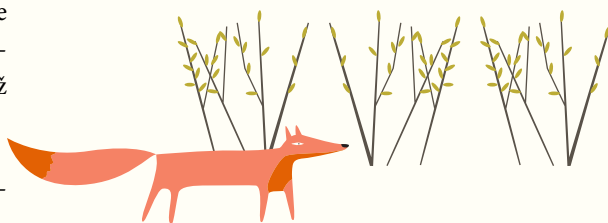
boce ranil. Pravdou je, že pokud bychom nikdy neutrpěli žádnou újmu, nebyla by zde žádná potřeba odpuštění. Když se zamyslíme nad odpouštěním, první věcí, která nám bezpochyby přijde na mysl, je naše vlastní potřeba odpuštění. Kristus byl tak věrný, že nám odpustil mnohé naše špatnosti, a činí tak i nadále, když jej o to požádáme. On je nejlepším příkladem odpuštění. Pokud může Ježíš odpustit mně, kdo jsem já, že nejsem ochotná odpustit ostatním? Jeho slovo ve skutečnosti říká, že nám bude odpuštěno, když my odpustíme ostatním.

Když už je řeč o odpuštění, přichází mi na mysl další velmi reálná a velmi záladná liška, která se vkrádá do našich životů. Dovolte mi, abych se vám svěřila s jednou hodně osobní zkušeností. Měli jsme pouze jedno dítě, nádherné malé děvčátko, kterému jsme dali jméno Mischelle. Když bylo naší Mischelle devět let, onemocněla velmi vážnou a vzácnou nemocí krve. Žila ještě zhruba dalších šestnáct měsíců, než odešla do přítomnosti našeho Pána. Možná se někdy jindy podělím o některé z nádherných věcí, které pro ni Bůh během období její nemoci učinil, a rovněž i pro nás, když jsme procházeli citovým uzdravením. Jsem vůči vám nyní velice otevřená a upřímná. V té době jsme byli pastory skvělého sboru a nádherného společenství. Tito lidé nám projevovali opravdovou lásku a láskyplnou podporu, avšak naše ztráta nás hluboce bolela. Vzpomínám si na jeden večer ve sboru, kdy lidé ze společenství zpívali „*Bůh je tak dobrý*“. Najednou jsem si uvědomila, že tuto píseň zpívat nemohu. Přiznávám před vámi, že mě to vyděsilo. Byla jsem vychována v církvi, byla jsem dcerou pastora a nyní jsem byla manželkou pastora. Celý svůj život jsem Boha milovala a sloužila mu, nyní jsem však nemohla zpívat „*Bůh je tak dobrý*“. Jako člověka, který Ježíše miloval a důvěřoval mu, mě to vyděsilo.

Nedlouho předtím seděla celá naše rodina u stolu u svátečního jídla a bylo až příliš patrné, že místo naší dcery je prázdné. Mám pouze jednu sestru, která má dvě děti. A tak i když jsme se všichni sešli dohromady, bylo nás pouze devět. Nyní nás zbylo osm. Něco se ve mně toho dne začalo dít. Uvědomila jsem si, že všichni mí ostatní příbuzní, a dokonce i má sestra, mají nejméně dvě děti a my měli pouze jedno. Nyní i toto jedno bylo pryč a všem ostatním ty jejich zůstaly. Nepochopte mě špatně, byla jsem vděčná za to, že všichni ostatní mají své děti, začala mě ale pronásledovat otázka, proč jsme my museli přijít o to své. Možná se mi jednoho dne dostane odpovědi, až budu v jeho přítomnosti, avšak v současné době mu musím pouze důvěřovat. On je dobrý a miluje mě. Ovšem toho večera se začala do zákoutí mého srdce vkrádat hořkost. Díky milosti našeho nádherného Pána jsem si však uvědomila, že nemusím spáchat nějaký „velký“ hřích, že úplně stačí, když umožním této malé lišce hořkosti setrvat v mém srdci a dříve, než se nadějí, bude má vnitřní zahrada zpustošená. Od toho okamžiku by vše šlo jen k horšímu a přitom by to začalo hluboko v nitru mého vlastního srdce.

Díky mému milosrdnému Bohu bych vás mohla vzít a ukázat vám to místo ve sboru, kde jsem klečela na kolenu a stavěla se proti nepříteli, který se mě snažil zničit. Od toho okamžiku již ve mně nebyla žádná hořkost. Přirozeně jsem občas zažívala období, kdy mne naše ztráta velice bolela. Touha ještě jednou

obejmout naši drahou Mischelle ve mně zůstává až dodnes, ovšem už beze stopy hořkosti. Bohu buď veškerá sláva. Nejsme vděční za zaslíbení našeho Pána? On pro nás připravil věčné příbytky. Jednoho dne budeme opět spolu. Chvála jeho jménu!

Dovolte, abych stručně vyjmenovala některé věci, které mohou zabránit malým liškám v tom, aby pustošily naše životy a škodily jim.

1. Zachovejte si kázeň v oblasti vlastního duchovního života.
2. Buďte otevřené osobní službě Ducha svatého.
3. Často uctívejte Boha v soukromí.
4. Sledujte své vlastní myšlenky.
5. Převezměte autoritu nad satanovými útoky. Jakmile rozpoznáte nepřítele, použijte Boží slovo a niče jím všechny satanovy úklady.

Ať vás provází požehnání, mé drahé partnerky v tomto čase poslední žně. Nezapomeňte si dávat bedlivý pozor na ty „malé lištičky“.

Marcia Lednický často slouží slovem na pobytových setkáních, konferencích a seminářích pro ženy. Má jedinečný dar nacházet spojitosti mezi výzvami každodenního života a biblickými pravdami. Její služba slovem je ještě zvýrazněna jejím pěveckým nadáním, pomocí něhož sdílí Kristovu lásku.

BOŽÍ VELIKOST

Text: Izajáš 40,12-31 | autor: Frank Vice

ÚVOD: VERŠE 12-14

1. **Definujme „VELIKOST“**
Slovník definuje velikost jako: „výrazná nadřazenost co do povahy či kvality“
2. **Velikost v kontextu světa:**
Na světě bylo a je mnoho „velikých“ lidí: Abraham Lincoln, Albert Einstein, Michael Jordan, Wayne Gretzky, kterému se přezdívalo „Veliký“, Muhammad Ali, který sám sobě říkal „Největší“. Náš svět je zbožňoval.
3. **Velikost v kontextu Bible:**
Písmo hovoří o Davidovi. Říká, že Bůh učinil Davidovo jméno velikým (2S 7,8-9).
4. **Ve 40. kapitole Izajáše vidíme jiný druh velikosti**

BOŽÍ VELIKOST

Víme, že Bůh je veliký. V Žalmu 145,3 se píše: „*Veliký je Hospodin, nejvyšší chvály hodný, jeho velikost nelze vyzpytovat.*“ Nelze ji obsáhnout či pochopit. Důvod: Bůh je Bohem a my jsme omezení lidé. Je několik věcí týkajících se Boží velikosti, kterým můžeme porozumět.

HLAVNÍ ČÁST

Čtyři věci, které nám pomáhají pochopit Boží velikost:

1. **Bůh nepotřebuje vzdělání (verše 12-17)**
  - a. Ačkoliv my musíme absolvovat výcvik a získat vzdělání ... u Boha to tak není (verše 13-14). On nikdy nemusel absolvovat jedinou hodinu tvoření.
  - b. V Židům 11,3 čteme: „*Ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy, takže to, na co hledíme, nevzniklo z viditelného.*“
  - c. I ten nejlepší počítač je nezbytné naprogramovat; BOHA VŠAK NE!
2. **Bůh nemá žádného srovnatelného rivala (verše 18-20)**
  - a. Bůh nemá konkurenci (verš 18).
  - b. Dítě se zeptá: „Mami, kdo je BŮH?“ Není to jednoduchá otázka ... není srovnání...
  - c. NIKDO/NIC se Bohu nevyrovná (verš 25). Žádný národ, žádná modla, ani libanonské cedry – NIC SE MU NEVYROVNÁ.
3. **Bůh má vládu nad všemi věcmi (verše 21-26)**
  - a. **Nad všemi lidmi** (verše 21-22); nad celosvětovou populací – **SEDMI MILIARDAMI** lidí; **nad všemi králi** (verše 23-24); „*proměňuje mocnáře v nic*“ (KMS); **nad všemi hvězdami** (verše 26-27); hlášení o hvězdách – ani jedna nechybí.
  - b. Jakožto **VLÁDCE** nemá Bůh **ŽÁDNÁ OMEZENÍ!** (Vzpomeňte si na logistické opatření při Mojžíšově přechodu Rudého moře).
4. **Bůh nikdy nespí (verše 27-28)**
  - a. Bůh není nikdy unavený.
  - b. Nikdy nemá „ŠPATNÝ DEN“.
  - c. Nikdy se nemýlí – na nic nezapomene.
  - d. Nikdy nespí (nebo „při práci neusne“, ačkoli ho z toho Izrael vinil). Žalm 121,4 – „*Ano, nedřímé a nespí ten, jenž chrání Izraele.*“

ZÁVĚR

Bůh nám dává svou sílu k dispozici (verše 29-31)

1. V našich slabostech nám dává k dispozici svou sílu.
2. „*On dává zemdlenému sílu a dostatek odvahy bezmocnému*“ (Izajáš 40,29).
3. V našich potřebách nám nabízí své schopnosti; „*Ale ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly*“ (Izajáš 40,31).

Frank Vice pomáhá mobilizovat církve pro myšlenku světové misie tím, že se snaží propojit pastory a sbory s misionáři a s misijním polem. Byl pastorem a misionářem.

MAGAZÍN PRAKTICKÉ LETNIČNÍ TEOLOGIE
JARO 2015
ROČNÍK 2 | ČÍSLO 1

Koordinátor české verze:
Bc. Radek Smetana, M.A.
Překlad:
Marek Goitka, B.A.
Jazykové korektury:
Věra Dvořáková, Radek Smetana, Marie Ribářská
Grafické zpracování:
Dita Targoszová

VYDÁVÁ:
Apoštolská církev
Pod Červenkami 504
735 43 Albrechtice
tel: +420 321 720 457
email: ustredi.kolin@apostolskacirkev.cz
website: www.apostolskacirkev.cz

Vybrané články a grafická díla jsou přejaty z časopisu Enrichment Journal – Copyright General Council of the Assemblies of God, USA.
Použito se svolením. Všechna práva vyhrazena.

COPYRIGHT:
LIFE PUBLISHERS INTERNATIONAL
VŠECHNA PRÁVA VYHRAZENA.